

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2022

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарьова, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.;
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 31

(огляд матеріалів ЗМІ за 26 вересня – 2 жовтня 2022 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	40
Міжнародна підтримка України	43
<i>Політико-правова допомога</i>	43
<i>Військова допомога</i>	50
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	54
Плани врегулювання. Переговорний процес	60
Плани повоєнного відновлення України	63
Коментарі європейських та американських політиків	71
Реакція представників української громадськості	96
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	99
Антивоєнні акції в Росії та Білорусі	104
Експертні оцінки	108
Додатки	119
<i>Додаток 1</i>	119
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №668/2022	119
<i>Додаток 2</i>	121
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №672/2022	121
<i>Додаток 3</i>	126
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №674/2022	126
<i>Додаток 4</i>	134
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №676/2022	134

Офіційна діяльність Президента України

Президент у понеділок провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у понеділок провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Учасники заслухали інформацію про оперативну обстановку на напрямках фронту. Були ухвалені рішення щодо активних дій сил оборони з метою подальшої деокупації території України.

Також було проаналізовано стан забезпечення військ озброєнням і боєприпасами. Президент наголосив на важливості оперативного забезпечення високоточною зброєю та всім необхідним сил, які активно просуваються вперед.

Під час засідання учасники окремо зупинилися на питанні застосування ворогом нових типів озброєння та намітили плани протидії таким засобам.

У засіданні взяли участь: міністр оборони Олексій Резніков, Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Головного управління розвідки Кирило Буданов, міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, міністр закордонних справ Дмитро Кулеба, міністр інфраструктури Олександр Кубраков, очільники силових відомств і правоохоронних органів, а також керівник Офісу Глави держави Андрій Єрмак і секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов.

У режимі відеозв'язку до засідання долучилися: командувач Сухопутних військ Збройних Сил України Олександр Сирський, командувач військ Оперативного командування «Захід» Сергій Літвінов, командувач військ Оперативного командування «Південь» Андрій Ковальчук, голова Державної прикордонної служби України Сергій Дейнеко.

Глава держави взяв участь у підписанні документа про започаткування нового фонду Horizon Capital Growth Fund IV для інвестицій в українські компанії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у режимі відеоконференції узяв участь у церемонії підписання документа про участь у фінансуванні фонду Horizon Capital Growth IV. Це новий фонд, створений для інвестицій в українські компанії.

Підписання відбулося в офісі Міжнародної фінансової корпорації в Лондоні за участю міжнародних інвесткомпаній.

Фонд Horizon Capital Growth Fund IV, L.P., у який на першому етапі залучено 125 млн дол., підтримуватиме українських підприємців-візіонерів, котрі очолюють технологічні та експортоорієнтовані компанії, що швидко зростають. Це перший найбільший фонд для України, який був створений з

24 лютого, і перша така структура, що підтримає нашу державу після здобуття статусу кандидата в члени ЄС у червні поточного року. Решту коштів фонду – ще 125 млн дол. – буде залучено найближчим часом.

Президент Володимир Зеленський подякував інвесторам за увагу до України та підтримку у важкі часи, яка свідчить про приєднання до нашої перемоги над агресором.

Президент України Володимир Зеленський:

Боротьба за свободу триває не лише на передовій. Завдяки хоробрості наших героїв на фронті мають змогу триматися й інші передові, передусім економічний фронт. І це надзвичайно хороший сигнал для економічного фронту, що такі респектабельні інвестиційні гравці, як ви, підтримують Україну, цікавляться Україною.

Президент наголосив, що наша країна має значний потенціал для участі у глобальних економічних відносинах.

Президент України Володимир Зеленський:

Наш агросектор, наш потенціал виробництва, передусім машинобудування, сировинний сектор, включно з видобутком рідкісноземельних елементів, наш газовий сектор, включно зі зручними газовими сховищами на кордоні країн Європейського Союзу, наш сектор чистої «зеленої» енергетики, який має найбільший у регіоні потенціал для зростання, – все це колосальні можливості, щоб гарантувати стабільність.

Володимир Зеленський зазначив, що інвестиції в Україну стануть внеском у загальний розвиток, добробут і прибуток.

Президент зробив акцент на розвитку цифрового сектору України, адже наша держава стала одним із глобальних лідерів у цифровізації публічних послуг і соціальних відносин.

(...). Глава держави подякував усім, хто приєднався до ініціативи зі створення фонду Horizon Capital Growth Fund IV.

Президент України Володимир Зеленський:

Об'єктивна потреба в таких фондах – у тисячу разів більша. Ми це розуміємо. І я вірю, що цей фонд – це старт, правильний старт правильних інвестицій саме зараз і саме в Україну. В країну, яка обов'язково здобуде історично найважливішу перемогу нашого часу.

Документ про участь у фінансуванні фонду Horizon Capital Growth IV підписали засновник та головний виконавчий директор Horizon Capital Олена Кошарна, керівний директор з питань прямих інвестицій та інвестиційних фондів Європейського банку реконструкції та розвитку Хассан Ель Хатіб, голова ради директорів Deutsche Investitions und Entwicklungsgesellschaft Роланд Сіллер, директор з питань приватного капіталу Нідерландського банку розвитку Яаап Рейкінг, голова ради директорів Швейцарського інвестиційного фонду для ринків, що розвиваються, Йорг Фріден, голова ради директорів Western NIS Enterprise Fund Денніс Джонсон, старший віце-президент з питань інноваційного фінансування The Rockefeller Foundation

Марія Козлоскі, керівний директор Міжнародної фінансової корпорації Махтар Діоп.

В Офісі Президента послам 30 держав презентували проект спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Заступник керівника Офісу Президента України Андрій Смирнов і посол з особливих доручень МЗС Антон Кориневич провели зустріч із послами 30 країн, під час якої було представлено проект створення спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України.

Спеціальний трибунал повинен мати юрисдикцію розслідувати та притягати до відповідальності за скоєння злочину агресії проти України вищим політичним та військовим керівництвом Росії.

На зустрічі з послами Андрій Смирнов, який, згідно з указом Президента, є координатором робочої групи з опрацювання створення спеціального міжнародного трибуналу, наголосив, що Росія та її керівництво несуть відповідальність за розпочату у 2014 році війну в Україні. (...).

За останні шість місяців українські правоохоронці та міжнародні партнери зареєстрували та розслідують десятки тисяч кримінальних справ, пов'язаних із війною Росії проти України. Серед них – сотні кримінальних проваджень у країнах-партнерах, але жодного – за злочин агресії, основний злочин, з якого випливає скоєння інших воєнних злочинів та злочинів проти людяності.

Однак, як зазначив Андрій Смирнов, Міжнародний кримінальний суд (МКС) у Гаазі, який розслідує злочини російських військових в Україні, може притягати до відповідальності за геноцид, злочини проти людяності та воєнні злочини. Але доволі складно встановити юридичний зв'язок між конкретними злочинами та вказівками російської влади, тому важливо довести пряму провину Президента РФ та інших політичних лідерів. (...).

Президент України Володимир Зеленський минулого тижня підписав указ № 661/2022, яким створив робочу групу з опрацювання створення спеціального міжнародного трибуналу щодо злочину агресії проти України. Керівником робочої групи є очільник Офісу Президента Андрій Єрмак, а координатором – його заступник Андрій Смирнов.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Особливо гостра ситуація – на Донеччині. Робимо все, щоб стримати ворожу активність. Саме там зараз наша ціль номер один, оскільки і для окупантів Донбас – все ще ціль номер один.

Попри очевидну безглуздість війни для Росії та втрату окупантами ініціативи командування російських військових все одно жене їх на загибель.

Постійні спроби російського наступу на Донеччині напевно увійдуть в історію воєн як одне з найбільш цинічних убивств своїх же солдатів. (...).

Вони відчули, що програють, і намагаються просто відтягнути цей момент, забезпечити хоч якусь активність на фронті, поставити хоч когось зі зброєю в руках замість загиблих.

На жаль, російське суспільство поки не усвідомлює всієї жорстокості російської ж влади щодо свого ж народу. Але маємо зробити все, щоб кожен громадянин Росії визнав, що його ж держава позбавляє його найголовнішого – права на життя.

(...). Провів нараду з головою нашого уряду Денисом Шмигалем. Підбили підсумки нашої міжнародної активності у вересні, результати контактів з партнерами.

Хоч би як було складно, держава виконує всі свої соціальні зобов'язання. Працюємо в межах Fast Recovery, повертаючи нормальне життя на звільнену від окупантів територію. Ми робимо необхідні кроки, готуючись до зимового періоду.

Взяв участь у запуску спеціального інвестфонду для підтримки наших українських підприємців і експортоорієнтованих компаній. До фонду вже залучено 125 мільйонів доларів, і сума буде подвоєна. У цей фонд, Horizon Capital Growth – так він називається, інвестували найбільш респектабельні західні фонди, банки та інституції.

Я дякую всім, хто підготував і здійснив цей інвестиційний проект. І вважаю, що він може стати особливим сигналом для інвесторів – сигналом про те, що вкладатися в українську економіку можна і треба вже зараз, коли ми стали на шлях до нашої перемоги. (...).

Я дякую всім, хто захищає нашу державу! Особливо хочу сьогодні відзначити воїнів, які зараз боронять Україну на Донеччині. Бійців 93-ї окремої механізованої бригади «Холодний Яр» і 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади – за героїчну оборону на Бахмутському напрямку. А також хочу відзначити воїнів 80-ї десантно-штурмової бригади за рішучі та грамотні дії при звільненні нашої території. Дякую вам, хлопці!

Загалом 2135 бійців цих трьох бригад уже відзначені державними нагородами. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №668/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1).

Президент провів зустріч з міністром з питань Європи та закордонних справ Франції ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент провів зустріч з міністром з питань Європи та закордонних справ Франції Катрін Колонною, яка перебуває в Україні з візитом.

(...). Глава держави наголосив, що Україна очікує максимально жорсткої реакції міжнародних партнерів на псевдореферендуми, які проводить Росія на окупованих територіях.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми очікуємо як потужних санкцій у восьмому санкційному пакеті ЄС проти Росії, так і окремих чітких сигналів стосовно того, що буде, якщо Російська Федерація визнає ці штучні «референдуми».

Володимир Зеленський переконаний, що країни НАТО мають показати всьому світові, що вони гарантують безпеку будь-якій державі на Європейському континенті. (...).

Володимир Зеленський відзначив лідерство Франції у питанні надання Україні статусу кандидата на вступ до Європейського Союзу і висловив переконання, що наша країна продовжить прогрес на цьому шляху.

Зі свого боку Катрін Колонна передала Президенту України вітання від Президента Франції Еммануеля Макрона.

Міністр з питань Європи та закордонних справ Франції Катрін Колонна:

Французький народ захоплюється сміливістю українського народу. Франція буде поруч з Україною так довго, як буде потрібно.

Глава Української держави також висловив подяку першій леді Франції Бріжит Макрон за гуманітарну підтримку України та відзначив важливу зустріч перших леді двох країн на полях Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку.

Виступ Президента Володимира Зеленського на засіданні Ради Безпеки ООН, скликаному за ініціативою України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Рада Безпеки ООН – це інституція, яка працює за добре відомими й визначеними правилами – за регламентом, якого поки що дотримуються навіть представники Росії.

Вони поки що не застосовують у цьому залі зброю замість слів і поки що не вибивають крісло у сусідів по Раді Безпеки. Але напевно ніхто вже не здивується, якщо й цей зал Радбезу ООН буде перетворений представниками Росії на зону насильства.

Статут ООН Росія вже зневажає. Будь-які правила цього світу Росія вже порушує. Тож це лише питання часу, коли вона зруйнує й цю останню міжнародну інституцію, яка ще може діяти. Може!

Саме до дій я закликаю вас зараз. Будь-хто у світі зараз назве сотні прикладів того, як Росія порушує міжнародний правопорядок і руйнує масив міжнародного права. Постійно провокує ескалацію й постійно відповідає на будь-які пропозиції розмов новою жорстокістю на полі бою, ще більшими кризами й погрозами для України та світу. І це – очевидні речі.

Я назву лише п'ять, лише те, що відбувається просто зараз.

Перше. Росія проігнорувала заклик МАГАТЕ до негайної деокупації Запорізької атомної станції та припинення будь-яких ворожих дій проти будь-яких атомних об'єктів України. Цей факт укотре доводить, що Росія свідомо утримує світ на межі радіаційної катастрофи.

Друге – це ядерний шантаж. Погрози застосування ядерної зброї стали постійним нарративом російських посадовців і пропагандистів. Це доводить, що Росія не має права володіти ядерною зброєю, оскільки не здатна, просто не здатна гарантувати безпеку світу навіть від погроз застосування ядерної зброї.

Третє. Минулого тижня я представив на Генасамблеї ООН українську формулу миру. Відповіддю Росії на цей реальний шлях до миру стало оголошення мобілізації.

Причому Росія свідомо фокусує мобілізацію на корінних народах тих територій, які вона контролює. А це не тільки території Кавказу чи Сибіру, де робиться все, щоб мобілізувати якнайбільше чоловіків саме корінних народів. Це також і Крим, український Крим, який Росія захопила у 2014 році.

Серед усіх етнічних груп Криму саме на чоловіків корінного народу – кримських татар – було розписано найбільше російських мобілізаційних повісток у пропорції до загальної чисельності. Це відверто геноцидна політика!

Четверте. На очах у всього світу Росія проводить відвертий фарс під назвою «референдум» на окупованій території України. Під дулами автоматів людей змушують заповнювати якісь там папірці для телекартинки. Цифри нібито результатів псевдореферендуму були намальовані заздалегідь. Як і заздалегідь проведена примусова паспортизація населення окупованих територій. І для чого це? Відповідь в наступному пункті.

П'яте. Анексія захоплених територій. Найбрутальніше порушення Статуту ООН. Це намагання вкрати територію іншої держави. Це намагання стерти норми міжнародного права. І це дуже цинічне намагання примусити чоловіків на окупованій території України до мобілізації в російську армію, щоб кинути їх воювати проти їхньої ж батьківщини!

Є лише один шлях, щоб усе це зупинити.

Перше. Повна ізоляція Росії у відповідь на все те, що вона робить.

Не може залишатися постійним членом Ради Безпеки ООН з правом вето держава, яка просто зараз реалізує геноцидну політику, утримує світ за крок від радіаційної катастрофи та ще при цьому погрожує ядерними ударами.

Росія має бути виключена з усіх міжнародних організацій. Якщо таке виключення ускладнено процедурою, її участь має бути призупинена.

Друге. Потрібні нові й жорсткі глобальні санкції проти Росії. Будь-які анексії в сучасному світі – це злочин проти всіх держав одночасно, які вважають життєво важливою для себе непорушність кордонів.

Третє. Будь-які російські злочинні дії нічого не змінюють для нас. Ми не піддаємося на шантаж терористів. Саме в Україні і саме в цій війні захищається не тільки наша незалежність, не тільки право на життя для нашого народу, а й міжнародне право як таке.

Україна повинна отримати всю необхідну оборонну та фінансову допомогу, щоб агресор програв.

Четверте. Україна має отримати чіткі та юридично обов'язкові гарантії колективної безпеки. Оскільки незалежність саме нашої держави має таке принципове значення для багатьох елементів глобальної безпеки, світу потрібна й відповідна архітектура безпеки.

І п'яте, дуже важливе. Я хочу, щоб усі це розуміли.

Визнання Росією цих псевдореферендумів як нібито нормальних, реалізація так званого кримського сценарію та чергова спроба анексії української території означатиме, що з цим Президентом Росії немає про що говорити. Анексія – це такий крок, який ставить його одного проти всього людства. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Будь-які злочинні дії Росії нічого не змінять для України.

Ми визнаємо Статут ООН, ми визнаємо базові принципи співжиття народів. І ми й далі будемо діяти для того, щоб захистити нормальне життя в Україні, в Європі, у світі.

Ми будемо діяти, щоб захистити наших людей і на Херсонщині, і в Запорізькій області, і на Донбасі, і в поки що окупованих районах Харківщини, і в Криму.

Цей фарс на окупованій території не можна назвати навіть імітацією референдумів.

Що намалюють замість результату, ми знали заздалегідь. Навіть розвідці не треба було особливо старатися. Погоджені цифри для цього фарсу були вкинуті у засоби масової інформації. Росія навіть не ховається.

Єдина раціональна відповідь на таку зухвалість окупанта – це ще більше підтримки для України. І я дякую нашим партнерам, які підтверджують таку підтримку: оборонну, фінансову, санкційну. (...).

Сьогодні ж у Москві прозвучали чергові брехливі заяви щодо дуже важливого досягнення України й наших партнерів – відновлення нашого морського зернового експорту. Очевидно, що Росія готує ґрунт, щоб спробувати зірвати зернову ініціативу. Інформуємо партнерів щодо цього.

Статистика експорту абсолютно прозора й доступна усім у міжнародній спільноті.

Понад 5 мільйонів тонн агропродукції відправлено на експорт із трьох наших портів. 232 судна вийшли. Якщо взяти тільки країни Африки, то наша

аграрна продукція вже експортована в Алжир, Ефіопію, Єгипет, Лівію, Кенію, Сомалі, Судан, Туніс.

Щоб Росія знову не поставила ці та інші країни в умови продовольчої кризи, діяти потрібно негайно.

І я дякую всім, хто протистоїть російській дестабілізаційній політиці! Я дякую всім, хто допомагає захищати нашу державу!

Щодо фронту, то скажу коротко й поки що без деталей, хоч вони будуть хороші: просуваємося вперед і звільняємо нашу землю. (...).

Визнання Росією псевдореферендумів і чергова спроба анексії території України означатиме, що з цим Президентом РФ немає про що говорити – Глава держави на засіданні Радбезу ООН ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський взяв участь у режимі відеоконференції в засіданні Ради Безпеки ООН, скликаному за ініціативою України, і закликав міжнародну спільноту рішуче відреагувати на порушення Росією міжнародного права та правопорядку.

Під час виступу Глава держави звернув увагу учасників засідання на те, що Росія вже порушує правила світу, зневажає Статут ООН, і лише питання часу, коли вона зруйнує й цю останню міжнародну інституцію, яка ще може діяти.

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Не може залишатися постійним членом Ради Безпеки ООН з правом вето держава, яка просто зараз реалізує геноцидну політику, утримує світ за крок від радіаційної катастрофи та ще при цьому погрожує ядерними ударами. Росія має бути виключена з усіх міжнародних організацій. Якщо таке виключення ускладнене процедурою, її участь має бути призупинена.

Крім того, на його переконання, потрібні нові жорсткі глобальні санкції проти РФ. Також важливим є продовження підтримки України у війні з Росією.

(...). Президент зробив акцент на тому, що Україна має отримати чіткі та юридично обов'язкові гарантії колективної безпеки – незалежність саме нашої держави має принципове значення для багатьох елементів глобальної безпеки, тож світу потрібна й відповідна архітектура безпеки.

Президент України Володимир Зеленський:

Визнання Росією цих псевдореферендумів як нібито нормальних, реалізація так званого кримського сценарію й чергова спроба анексії української території означатиме, що з цим Президентом Росії немає про що говорити. Анексія – це такий крок, який ставить його одного проти всього людства. Саме такий чіткий сигнал зараз потрібен від кожної держави світу.

Він закликав членів Ради Безпеки ООН не зволікати із запропонованими кроками, адже чіткий сигнал зараз потрібен від кожної держави світу.

Звернення Президента України до студентів і викладачів Гарвардського університету ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). У мене трохи більше, ніж кілька слів, тому що у запрошенні до цього виступу мені було запропоновано зосередитися на двох темах: миру і лідерства. І це, мені здається, хороша пропозиція. (...).

Те, чого всі ми прагнемо, – це мир. І те, що дає змогу реалізувати наші прагнення, – це лідерство. Я почну з кількох прикладів.

От буквально сьогодні у Москві була зроблена чергова шантажистська заява про ядерну зброю. Керівництво Росії дуже старається створити в усіх нас враження, що нібито в них є готовність застосувати ядерну зброю.

Увесь день звучать заяви й про те, що вони готові до анексії ще частини української території. Кажуть, що нібито немає перешкод для анексії.

Також прозвучала й заява про зерновий експортний коридор. Така заява, яка очевидно готує умови, щоб Росія знову зірвала експорт агропродукції України й знову цим поставила десятки африканських та азійських країн під загрозу голоду.

Чим супроводжується все це? Я запитую. Росія або відверто говорить, або має на увазі, що світ просто «проковтне» все це: і ядерний шантаж, і злочинну анексію, і черговий масовий голод, які в Кремлі вміють робити.

Чи вважаєте ви терпимою таку ситуацію?

Коли хтось один погрожує всім. Коли хтось один вважає, що має право вбивати й морити голодом. Коли хтось один знахабнів настільки, що йому вже недостатньо красти гроші чи ресурси на своїй території, а він хоче красти й з території інших.

Думаю, що для всіх вас це не є нормальним. Навіть на рівні риторики це вже злочини. Ядерний шантаж, анексії, голод та будь-що подібне навіть на рівні заяв про це заслуговують жорстких дій. Я так думаю. Дій для недопущення будь-якого катастрофічного сценарію. Але які ми бачимо дії у зв'язку із заявами, які звучать з Росії? Це фундаментальне питання про лідерство.

(...). Для всіх нас є нормою, коли вбивцю ізолюють після обвинувального вироку суду. Ми знаємо, що це не лише розплата за скоєний злочин, а й спосіб убезпечити суспільство від нового вбивства, яке може статися, якщо вбивця залишиться на волі. (...).

Все це – реалії. Все це – принцип превентивності. Він поруч з нами у звичайному житті, щоб дати нам безпеку цього життя. Саме так превентивність має працювати й при розв'язанні політичних питань, і в міжнародних відносинах. Має працювати.

Це те, що ми говорили торік, коли світ спостерігав, як Росія підвела до кордону України свою армію для повномасштабного удару. Ми говорили: давайте діяти превентивно, вже зараз, зразу, не чекаючи, коли удар станеться. (...).

Ви знаєте, як розвивалися події. Коли превентивних дій немає, залишається тільки одне – реагувати. А це завжди менш сильна позиція. Бо коли дієш превентивно, ти автоматично – лідер ситуації, ти визначаєш її розвиток. А коли ти змушений реагувати, то маєш іще поборотися за лідерство. Ти маєш спочатку вибороти ініціативу, а потім уже можеш працювати на успіх. Свій успіх.

І от зараз ми перебуваємо в такому ж важливому моменті, який був напередодні повномасштабного вторгнення. Це момент саме для превентивних дій.

Росія заговорила про ядерну зброю. Російські пропагандисти говорять іще голосніше, ніж раніше, що удари й анексії чекають не тільки на нашу державу, а й на інших – від Казахстану до країн Балтії, від Грузії до Молдови та Польщі.

Російський Президент знову говорить – і дуже відверто, до речі, – про те, що йому хочеться зламати зернову експортну ініціативу, від якої залежить продовольча безпека десятків мільйонів людей.

Подивіться на ситуацію з атомними об'єктами України. Вперше в історії атомну станцію обстріляли з танків прямим наведенням. Вперше в історії крилатими ракетами було завдано удару по території атомної станції.

Чому Росія все це робить? Вона бачить дефіцит превентивності у світі.

Руйнівні наслідки мають наставати для Росії вже. Уже за сам факт таких погроз, уже за сам факт такої риторики. Лише превентивні дії можуть показати, що світ нічого не «проковтне» і що агресору доведеться заплатити за все це болісну ціну.

Робити це зараз, діяти превентивно означає не допускати катастрофічної шкоди. Реагувати ж, коли російські удари вже стануться, – це і отримати шкоду, і опинитися на новому рівні ескалації.

Цими днями Росія сподівається оголосити про нову анексію окупованих територій України. Це давно готувалося, це давно зрозуміло. Ми бачимо ці псевдореферендуми на тих територіях, які Росія хоче «проковтнути». І ми знаємо, що мобілізація в Росії оголошена не випадково саме напередодні цієї нової злочинної анексії. Мета очевидна – окупант хоче забрати в армію мешканців окупованої території. Або тебе вб'ють, або ти вбивай – до такого вибору Росія хоче змусити сотні тисяч українців на окупованих землях.

І немає превентивного санкційного удару, який показав би Росії, що їй не вдасться «проковтнути» жодної частини України.

Коли виникає такий дефіцит превентивності, коли лідерство проявляється вже тільки потім – у реагуванні, в адаптації до негативних наслідків тих чи інших дій Росії, то це призводить до втрати часу, втрати можливостей. До того, що шлях до миру стає довшим.

Лідерство і мир – це дві безпосередньо пов'язані речі. Факт у тому, що ми стали лідерами у війні. Ми всі змушені були стати лідерами у війні (...).

(...). Я можу навести багато прикладів, коли особисте лідерство тієї чи іншої людини зараз – від президентів держав, які нас підтримують, до звичайних людей, які виганяють окупантів з України, – є складовими нашого загального лідерства у війні й частками нашої майбутньої перемоги.

Але ми маємо навчитися бути лідерами у мирі! Ми маємо зробити зараз головний висновок.

Превентивність – це базова річ. Це те, що може зробити найбільше для підтримання миру.

Це те, що може швидше зупинити агресію. Це те, що може врятувати більше життів, ніж будь-яке реагування на біду, що вже сталася. І це те, що може підтримувати мир протягом довгого часу, коли принцип превентивності покладений в основу повоєнної архітектури гарантій безпеки.

Саме це – наш, український погляд на лідерство, на безпеку, на підтримання миру. Це те, що може й має спрацювати. Це те, до чого ми закликаємо. Те, що ми поклали в основу конкретних проектів рішень.

Лідерство без превентивності не є повноцінним. Без здатності діяти на випередження. Без здатності бити тоді, коли бачиш, що готуються вдарити тебе. (...).

Вільний світ точно сильніший, ніж будь-які агресори й терористи. Вільний світ точно перемає в цьому протистоянні з Росією. Ми зможемо відновити мир – я в цьому не сумніваюся. Але відповідь на питання, коли це станеться, залежить від відповіді на питання, як часто ми діятимемо першими. (...).

Володимир Зеленський виступив під час спілкування з університетською спільнотою Гарварду ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Україна має повернути всі свої тимчасово окуповані території, і лише тоді можна буде говорити про закінчення війни. Про це заявив Президент Володимир Зеленський під час спілкування зі студентами та викладачами Гарвардського університету.

(...). Президент зауважив, що Україна, на жаль, не зможе повернути своїх загиблих громадян, але точно може відновити справедливість, яка починається з повернення своєї землі.

Володимир Зеленський переконаний, що війна Росії проти України продемонструвала необхідність перезавантаження міжнародних інституцій, які мають реагувати швидше, бажано – превентивно, а не чекати поганого результату.

Також, на його думку, можна вірити чи не вірити в погрози Росії щодо застосування ядерної зброї, але світ точно має бути міцним і не боятися залякувань з боку того чи іншого агресора.

Президент України Володимир Зеленський:

Бо таких погроз буде ще багато. Щоб їх було менше, має бути системно виписано, якою буде реакція. Навіть на слова чи наміри. Щоб такі військово-

політичні керівники боялися навіть думати погрожувати будь-якій державі чим завгодно – ядерною зброєю, чи голодом, чи анексією, чи окупацією. (...).

Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Реджепом Таїпом Ердоганом ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах постійного діалогу з партнерами та союзниками Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Турецької Республіки Реджепом Таїпом Ердоганом.

Глава Української держави подякував турецькій стороні за незмінну підтримку територіальної цілісності та суверенітету України, підтверджену, зокрема, у виступі Президента Туреччини на відкритті 77-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку.

Володимир Зеленський високо оцінив особисту роль Реджепа Таїпа Ердогана в організації нещодавнього обміну військовополонених та наданні прихистку на турецькій землі українським командирам. Зі свого боку лідер Турецької Республіки запевнив, що для звільнених будуть створені всі необхідні умови, так само як і для родичів, які відвідуватимуть їх у Туреччині.

Президент України подякував офіційній Анкарі за принципову позицію щодо невизнання псевдореферендумів.

(...). Під час розмови було відзначено ключову роль Туреччини в організації роботи зернової ініціативи та налагодженні експорту української агропродукції Чорним морем. Сторони констатували, що з моменту її започаткування з українських портів вийшли 235 суден із 5,4 млн тонн агропродукції, призначеної для країн Азії, Європи та Африки. Було висловлено сподівання на подальше безперешкодне функціонування зернової ініціативи для запобігання глобальній продовольчій кризі.

Окремо лідери держав торкнулися ситуації на ЗАЕС. Реджеп Таїп Ердоган висловив готовність сприяти міжнародним зусиллям із запобігання ядерній загрозі.

Президенти також обговорили двосторонні контакти на найближчу перспективу.

Президент України провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Канади ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У межах постійного діалогу Президент України Володимир Зеленський провів чергову телефонну розмову з Прем'єр-міністром Канади Джастіном Трюдо. Лідери здійснили конструктивний обмін думками щодо протидії російській агресії на тлі безпрецедентного тиску та шантажу з боку Кремля.

Глава держави подякував Джастіну Трюдо за підтримку нашої країни, висловлену у виступі на 77-й сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку.

Президент також висловив подяку за принципову позицію канадської сторони щодо невизнання псевдореферендумів, проведених Росією на тимчасово окупованих територіях України.

(...). Глава держави окремо подякував Джастіну Трюдо за надану Канадою оборонну підтримку та за послідовну санкційну політику щодо держави-агресора і привітав наміри «Групи семи» встановити граничну ціну на російську нафту.

Сторони обговорили необхідність надання подальшої економічної підтримки Україні, а також спеціалізованих автомобілів для розмінування деокупованих територій.

Президент заявив про необхідність жорсткої реакції на російський ядерний шантаж.

Президент України Володимир Зеленський:

Світ не має терпіти російський ядерний шантаж. Цьому повинен бути покладений край. Агресор має чітко усвідомити всі наслідки своєї безвідповідальності.

Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Ліз Трасс ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів чергову телефонну розмову з Прем'єр-міністром Великої Британії Ліз Трасс.

Глава держави подякував за потужну підтримку України, яку послідовно демонструє уряд Сполученого Королівства. Президент відзначив потужну промову Ліз Трасс на 77-й сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку, у якій ішлося про важливість підтримки нашої держави до перемоги.

Він подякував за принципову позицію британської сторони щодо невизнання псевдореферендумів, проведених Росією на тимчасово окупованих територіях України. Глава держави наголосив, що Велика Британія стала першою країною демократичного світу, яка запровадила санкції проти фізичних і юридичних осіб, котрі були залучені до організації ганебних «референдумів».

(...). Президент висловив подяку за оборонну підтримку нашої держави на тлі повномасштабної російської агресії, а також за суттєву макрофінансову допомогу, зокрема ту, що запланована на 2023 рік.

Ліз Трасс відзначила зусилля керівництва України зі звільнення громадян Великої Британії, які перебували в російському полоні, та висловила подяку за їх повернення.

Лідери обговорили підготовку двосторонніх заходів на найближчу перспективу. (...).

Президент України провів телефонну розмову з Федеральним канцлером Німеччини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів предметну та конструктивну розмову з Федеральним канцлером Німеччини Олафом Шольцом.

Основну увагу співрозмовники приділили незаконному проведенню псевдореферендумів на тимчасово окупованих територіях України.

(...). Було предметно обговорено двосторонню оборонну співпрацю. Президент відзначив ухвалені Німеччиною рішення щодо постачання озброєння в Україну, вже надану оборонну допомогу та висловив сподівання на її подальше посилення. Особливо було відзначено очікуване постачання до України першої німецької системи протиповітряної оборони IRIS-T для захисту українського неба від ракетного терору Росії.

Федеральний канцлер Німеччини привітав нещодавній обмін військовополоненими, у результаті якого з російського полону було визволено 215 захисників України.

Співрозмовники торкнулися питання макрофінансової підтримки нашої держави в умовах війни та вагомої ролі ФРН у цьому процесі, зокрема як країни, що головує в «Групі семи». Президент висловив подяку за сприяння Німеччини через Всесвітню продовольчу програму ООН у доправленні гуманітарної допомоги Україні для Ефіопії та Сомалі.

У цьому контексті сторони погодилися з важливістю належного виконання експортної зернової ініціативи та необхідності її продовження.

Володимир Зеленський та Олаф Шольц зупинилися на питанні енергетичної безпеки в регіоні.

Під час обговорення теми відновлення України канцлер Німеччини поінформував Президента про підготовку до проведення наступного місяця в Берліні Міжнародної експертної конференції з відбудови України як одного із заходів німецького головування у «Групі семи». Глава держави висловив готовність звернутися до учасників конференції в онлайн-форматі та повідомив про плановану участь у ній Прем'єр-міністра України.

Глава держави провів телефонну розмову з Генеральним секретарем ООН Антоніу Гутеррішем ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(...). Співрозмовники високо оцінили реалізацію протягом останніх двох місяців зернової ініціативи, яка дала змогу розблокувати експорт української агропродукції та пом'якшити світову продовольчу кризу, і висловили спільне переконання у необхідності продовження та розширення цієї ініціативи під егідою ООН.

Також було розглянуто проблематику ядерної безпеки в контексті загрозливої ситуації на Запорізькій АЕС та обговорено черговий візит до України генерального директора МАГАТЕ Рафаеля Гроссі.(...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Головним нашим завданням зараз є координація дій з партнерами у відповідь на організовані Росією фальшиві референдуми та всі пов'язані з ними загрози. Зараз не 2014 рік. Усі все розуміють. І обов'язково діятимуть.

(...). Командири з «Азовсталі», які перебувають у Туреччині, уже найближчим часом зможуть побачитися зі своїми рідними. Ми працюємо для цього.

Також, до речі, вже почалась реалізація плану допомоги кожному з тих, хто був звільнений з полону нещодавно. Вони отримують першочергові елементи допомоги. Передусім це медична підтримка – усім їм потрібне відновлення після того, через що їм довелося пройти в полоні. Ця робота – на контролі в омбудсмена, у представників Офісу, у розвідки, Міністерства внутрішніх справ, СБУ, Міністерства охорони здоров'я, командування Медичних сил. І ми поширимо відповідні заходи, які детально напрацьовуються зараз, на всіх наших людей, яких ми звільняємо з полону окупантів.

Ще раз підкреслю: ми пам'ятаємо про всіх наших людей і намагаємося звільнити кожного й кожну з полону, про жодного українця не забули.

(...). Нещодавно завершив розмову з Шарлем Мішелем. Як завжди, це була розмова справжніх друзів. Дякую за повну підтримку в питанні псевдореферендумів і за готовність розширювати допомогу Україні. Звичайно, обговорили й підготовку нових санкцій.

Завтра продовжу таке інтенсивне спілкування з лідерами.

А сьогодні хочу ще раз подякувати Сполученим Штатам Америки й особисто Президенту Байдену за новий пакет оборонної підтримки для нашої держави обсягом понад 1 мільярд доларів. Це справді вагомо.

Якщо хтось там у Росії думає, ніби вони зможуть «проскочити» з усім тим, що вони роблять на окупованій території, якщо хтось там у Росії сподівається, що світ зрадить свої ж цінності, злякавшись якихось чергових російських оголошень про анексію, то вони – в Росії – помиляються. Кожен наступний ескалаційний крок окупанта лише підтверджує той факт, що світ повинен діяти ще жорсткіше.

Увечері підписав чергові укази про нагородження наших захисників. Державними нагородами відзначені: 71 боєць Національної гвардії, 21 працівник Державної служби з надзвичайних ситуацій, 52 прикордонники. За хоробрі та результативні дії при визволенні з-під окупації районів Харківської області відзначені 320 учасників бойових дій. (...).

Що більше у нас єдності, то відчутніші російські поразки – Президент України на Афіньському демократичному форумі ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Зараз у світі багато дискусій про демократію. Про те, що загрожує демократії. Про те, як демократію можна захистити. І про те, що треба зробити, щоб демократія все ж перемогла у глобальному протистоянні.

Люди відчувають: саме зараз у багатовіковому протистоянні демократії й тиранії відбувається щось таке, що може стати вирішальним. І саме у цьому

зверненні я хочу сказати, що я впевнений: ми зможемо гарантувати майбутнє для демократії, ми зможемо захистити її.

Зможемо, бо ми знаємо, що дає демократії силу, що слугує їй серцем, яке забезпечує постачання свободи, як крові, кожній частинці демократичного суспільства – кожній людині. Це єдність. Єдність – це найголовніше.

Демократія – це верховенство права, це повага, це процедури, це рівність вільних і вольності для усіх. Але все це спрацьовує лише за умови єдності, лише тоді все це насичене реальною свободою, все це міцне.

Єдність робить демократію живою.

(...). Єдність у суспільстві – щоб люди відчували зв'язок одне з одним, щоб у людей було спільне і щоб це спільне розвивалося, даючи більше свободи, більше комфорту, більше добробуту.

Єдність між суспільствами, між державами. Всі демократії мають діяти об'єднано, бути реальною спільнотою, мають допомагати одна одній, коли це необхідно. Це не питання лише взаємовідносин між лідерами держав. Це не питання того, хто з ким історично пов'язаний чи не пов'язаний. Це питання боротьби за демократичну систему.

Коли ми справді разом, ніхто не буде для нас нездоланною загрозою.

Ми бачимо це зараз у війні, яку розв'язала Росія проти нашого народу й проти нашої спільної демократичної системи. Щоб більше у нас єдності, то відчутніші російські поразки.

І третій елемент – це дуже важливо для кожної демократичної країни – єдність між тими, у чиїх руках влада, і тими, хто цю владу довірів.

Демократія живе не у владних кабінетах і навіть не у парламентській залі. Демократія живе між людьми. І саме тому так важливо, щоб у суспільствах не було ізольованих груп – чи то владної групи, чи то будь-яких інших привілейованих груп, чи то будь-яких неінтегрованих меншин.

Після повномасштабного вторгнення Росії в Україну нам вдалося досягти найбільшої за десятки років єдності Європи і демократичної спільноти всього світу. Але найбільшої – не значить максимальної.

Нам є що зробити, щоб іще посилити нашу єдність. І кожен такий крок на посилення – це крок на захист демократії. Не просто десь, не просто у якійсь країні, а загалом – для всіх нас і для наших дітей. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №672/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2).

Про утворення військових адміністрацій населених пунктів у Запорізькій області: Указ Президента України №673/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На виконання Закону України «Про правовий режим воєнного стану» постановляю:

1. Утворити:

Андрівську сільську військову адміністрацію Бердянського району Запорізької області;

Андріївську селищну військову адміністрацію Бердянського району Запорізької області;

Берестівську сільську військову адміністрацію Бердянського району Запорізької області. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №674/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3).

Президент ушанував пам'ять жертв трагедії Бабиного Яру ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У 81-ші роковини трагедії Бабиного Яру Президент України Володимир Зеленський ушанував пам'ять усіх жертв масових розстрілів мирного населення нацистами в окупованому Києві у роки Другої світової війни.

Глава держави поклав квіти до пам'ятника жертвам трагедії, що розташований на території Національного історико-меморіального заповідника «Бабин Яр».

Президент також ушанував пам'ять євреїв, розстріляних нацистами в Бабиному Яру, встановивши лампадку біля меморіального знака «Менора».

Кошки квітів від Глави держави були встановлені до пам'ятників українській письменниці Олені Телізі та страченим нацистами ромам.

Крім того, Володимир Зеленський оглянув інсталяцію «Чорний куб», присвячену 81-м роковинам трагедії Бабиного Яру. В середині куба встановлено макет Бабиного Яру, на якому відбувається візуальна проекція; також озвучуються уривки творів українських письменників, присвячених трагедії, а на мультимедійних екранах демонструються зображення, що символізують трагічні події Бабиного Яру.

Глові держави розповіли про те, як Національний історико-меморіальний заповідник «Бабин Яр» працює над збереженням пам'яті про цю трагедію для сучасних і майбутніх поколінь українців.

Володимир Зеленський наголосив, що світ має зробити все для недопущення подібних трагедій і злочинів проти людяності, які, на жаль, стаються і сьогодні, зокрема на українській землі.

Президент України Володимир Зеленський:

Будь-які антигуманні режими становлять загрозу для всього людства. Злочинці, які спричиняють такі трагедії, обов'язково мають бути покарані.

Щоб у диктаторів і тиранів не було бажання повторювати щось подібне у майбутньому.

Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Анджеєм Дудою (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Республіки Польща Анджеєм Дудою.

Основну увагу було приділено міжнародній реакції на незаконні «референдуми», проведені Росією на тимчасово окупованих територіях Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей.

Володимир Зеленський подякував Анджею Дуді за потужну підтримку України, висловлену під час виступу на відкритті 77-ї сесії Генасамблеї ООН у Нью-Йорку, а також за чітку позицію Польщі щодо невизнання так званих референдумів.

(...). Президент України привітав Польщу з офіційним відкриттям газогону Baltic Pipeline.

Президент України Володимир Зеленський:

Це – визначна подія для розбудови безпеки та зміцнення енергонезалежності всього регіону.

Президенти України та Польщі обмінялися думками щодо актуальних питань двосторонніх відносин. Володимир Зеленський відзначив зменшення черг на українсько-польському кордоні та наголосив на важливості подальших зусиль для збільшення пропускної здатності відповідних пунктів.

Було також наголошено на зацікавленості української сторони у запровадженні спільного прикордонно-митного контролю в усіх пунктах пропуску та прискоренні роботи над двосторонньою угодою у цій сфері. (...).

Президент України провів телефонну розмову з Головою Ради міністрів Італії (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський провів чергову телефонну розмову з Головою Ради міністрів Італійської Республіки Маріо Драгі. Основною темою переговорів були організовані російським агресором фейкові референдуми на окупованих територіях.

Співрозмовники докладно обговорили питання відповідної реакції на псевдореферендуми.

(...). Було акцентовано на необхідності твердої реакції провідних держав світу у разі визнання Кремлем псевдореферендумів. Окремо лідери відзначили важливість розбудови системи ефективних гарантій безпеки для України із залученням ключових партнерів нашої держави, зокрема Італії.

Володимир Зеленський поінформував співрозмовника про ситуацію на фронті, наголосивши на життєвій необхідності для України подальшого посилення спроможностей ЗСУ для успішного повернення українських територій.

Обговорюючи оборонну підтримку України, сторони обмінялися думками щодо можливостей продовження такої допомоги з боку Італії, яка є надзвичайно важливою, зокрема, для захисту громадян та цивільної інфраструктури.

Президент України окремо відзначив вагому особисту роль Маріо Драгі та висловив подяку за активну підтримку з боку Італійської Республіки незалежності та суверенітету нашої держави.

Президент України Володимир Зеленський:

На знак нашої вдячності вас нагороджено орденом князя Ярослава Мудрого I ступеня. На Алеї сміливості у Києві серед імен політичних лідерів, які надають Україні підтримку з початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації, тепер також є ваше ім'я. Сподіваюся на можливість зустрітися з вами найближчим часом у Києві та особисто вручити високу державну відзнаку.

Під час зустрічі також було висловлено переконання у збереженні високого рівня підтримки України з боку Італії й після формування нового уряду за результатами нещодавніх парламентських виборів в Італійській Республіці.

Глава держави провів зустріч з делегацією Національних зборів Франції ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із делегацією Національних зборів Франції на чолі з їх головою Яель Брон-Піве.

Глава держави зазначив, що перший в історії візит голови нижньої палати парламенту Франції до України, що відбувається у вирішальний для нашої країни час, є чітким свідченням солідарності з боку Французької Республіки, підтримки незалежності й територіальної цілісності України.

Основну увагу під час зустрічі приділили незаконному проведенню псевдореферендумів на тимчасово окупованих територіях нашої країни та реакції світу на це.

Президент України Володимир Зеленський:

Своєю агресивною політикою Росія продовжує штучні референдуми, і тут дуже важливо, щоб усі наші партнери, усі лідери цивілізованого світу і, безумовно, Франція, підтримали Україну та максимально жорстко засудили ці фейкові референдуми.

Окремо було відзначено важливість того, що Франція категорично не визнає псевдореферендуми, які Росія провела на окупованих територіях України.

Президент зазначив, що українська сторона розраховує на посилення санкцій ЄС та якнайшвидше, синхронізоване з незаконними рішеннями РФ схвалення восьмого санкційного пакету, що має бути набагато потужнішим за попередні.

Глава держави зробив акцент на значній оборонній підтримці України з боку Франції та відзначив особливу роль у цьому питанні Президента

Еммануеля Макрона. Було акцентовано на необхідності продовження та посилення військово-технічної допомоги.

Володимир Зеленський зазначив, що Україна отримала статус кандидата на вступ до Європейського Союзу саме під час головування Франції у Раді ЄС. У цьому зв'язку Глава Української держави подякував Президенту Французької Республіки та всьому французькому народу за широку підтримку європейської інтеграції нашої держави, а також висловив переконання у продовженні Україною поступу на цьому шляху.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми бачили, як на вулицях Франції на початку агресії, а потім у момент розв'язання важливого геополітичного питання щодо кандидатства і щодо членства в ЄС нас підтримувало французьке суспільство.

Обговорюючи тему ядерного шантажу світу з боку Росії, влаштованого на Запорізькій АЕС, Глава держави подякував Франції та особисто Президенту Еммануелю Макрону за активні дії у питанні організації візиту місії МАГАТЕ на станцію.

(...). Напередодні 90-х роковин Голодомору Президент України звернувся до французьких законодавців із закликом визнати цю трагедію актом геноциду українського народу.

Звернення Президента України до корінних народів Росії: Боріться, щоб не загинути, захищайте свою свободу на вулицях і площах ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Народи Кавказу!

Зараз я перебуваю в тій частині Києва, де у 1860-х роках жив герой Дагестану та всього Кавказу імам Шаміль. Як бачите, Україна вміє шанувати ваших героїв. Ми зберігаємо пам'ять про ті місця, які поєднували культури наших народів.

Це – центр нашої столиці. Одного із сотень українських міст, проти яких російська влада спрямовує ракети, бомби та війська. Кавказ знає, що це означає. Кавказ це бачив.

Уже 218 днів ми захищаємось від тих, у кого більше, ніж у нас, ракет та людей, але хто повністю позбавлений порядності. Це підла війна з боку Росії, злочинна. І ми робимо все, щоб захистити своїх людей та незалежність України. Це наш святий обов'язок. (...). Нам не потрібно чужого!

Вже 58,5 тисяч російських солдатів загинули в Україні. Вони прийшли нас вбивати й загинули. Вам не називають цю кількість. Вам брешуть, що загинуло нібито близько шести тисяч. 58,5! Ось у чому правда. Всі вони загинули через те, що цієї війни захотіла одна людина. (...).

Народи Кавказу! Усі народи на території Росії! У вас немає жодної причини бути серед цих багатьох, хто все ще служить тому одному, хто хоче цієї війни. Ви не маєте гинути в Україні. (...). Немає у вас такого обов'язку.

Ні перед вашими батьками, ні перед вашими дітьми, ні перед вашим майбутнім, ні перед майбутнім вашої землі. І ви це знаєте.

Ми бачимо, що ви чините опір злочинній мобілізації, якою російська влада хоче перекрити свій провал. Провал своєї кадрової армії, своїх злочинних наказів. Вам брешуть, що нібито цих провалів немає.

Замість того щоб закінчити безглузду для Росії війну, російська влада намагається відправити нових людей на місце загиблих. Що на них усіх чекає? Ви знаєте відповідь.

Україна продовжить оборонятися та переможе в цій війні, розв'язаній проти нас. Тому що ми – на своїй землі. На нашому боці – правда. І з нами весь цивілізований світ. Ми воюємо за те, що істинно для будь-якого народу на планеті – за життя та свободу, за право на щастя для всіх наших сімей, для всіх наших дітей.

Росія залишилася сама. Вже ізольована та буде засуджена за цю війну. «Кожен, хто підняв зброю проти істини, піднімає її на свою погибель», – у Кремлі, схоже, не знають цих слів імама Шаміля. Але ці слова повинні знати на Кавказі. Їх мають почути в Сибіру та на всіх інших землях, з яких відправляють людей на цю війну.

І тепер – мобілізація. Боріться, щоб не загинути! Захищайте свою свободу зараз на вулицях і площах, щоб потім не довелося воювати в горах і лісах просто за своє право жити, коли російська влада почне й наступні хвили мобілізації.

Чи ви повірили, що вони заберуть лише 300 тисяч осіб? Той один, хто розпочав цю війну, не зупиниться лише на першій хвилі мобілізації, будуть іще. Він спробує забрати й інші життя.

Йому начхати на людей. Він не поважає ні живих, ні полеглих...

В Україні залишаються тисячі тіл загиблих російських солдатів із різних регіонів. Вони гниють на полях, вони зберігаються в моргах.

Ті, які не спалила сама російська армія. Єдина армія у світі, яка возить за собою мобільні крематорії, щоб позбуватися тіл своїх загиблих солдатів, коли встигає це робити. Але зараз вона так тікає, що кидає навіть танки та реактивну артилерію, а не лише тіла вбитих.

Ви тільки вдумайтесь, до чого дійшло! Ми змушені розпочати інформаційну роботу з донесення до громадян Росії, яких мобілізують зараз, особливої тези: робіть хоча б татуювання з вашим іменем та прізвищем, щоб ми знали, як знайти ваших рідних, коли вас уб'ють і коли при вас не буде навіть солдатського жетона. Російська влада відправляє на цю війну людей без солдатських жетонів, часто – без документів! Вони роблять це навмисно, щоб було простіше брехати вам, скільки тут насправді гине людей. Ось це – їхня спецоперація. Спецоперація з брехні, терору, знищення корінних народів.

За перший тиждень злочинної мобілізації з Росії втекло вже більше чоловіків, аніж російська влада офіційно збиралася відправити на війну. І як на це реагує Кремль? Відправляє військових на кордон Росії проти самих же

громадян Росії! Це ганьба! І брехня з якимись псевдореферендумами, з якимись зізнаннями та анексіями закінчиться для Росії ще більшою ганьбою.

Ніхто не повинен брати участі в ганебній війні. Дагестанці не мають гинути в Україні. Чеченці, інгуші, осетини, черкеси та будь-який інший народ, який опинився під російським прапором. Загалом майже 200 різних народів... Ви знаєте, хто відправляє їх до України. Той, хто відправляє, він і хоче їх зробити «вантажем 200».

І ви цього хочете? Ні? Я впевнений, що ви хочете жити. Я впевнений, що ви стомилися від брехні. Я впевнений, що ви знаєте, що боротися треба зараз!

Щоб громадяни Росії йшли на війну, їх штучно заганяють у злидні. У кредити. Людей лякають репресіями, цькують пропагандою. Ви можете змінити це. Потрібно лише зрозуміти, хто для вас справді символ, хто для вас герой, хто гордість вашої історії, а хто просто хоче вами скористатися.

Борітеся! Поборете!

May the force be with U: американський актор Марк Гемілл став амбасадором фандрейзингової платформи United24 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Американський актор Марк Гемілл, відомий за роллю культового героя Люка Скайвокера, став амбасадором платформи зі збору коштів United24. Він підтримуватиме проект «Армія дронів».

Нового амбасадора представили під час онлайн-розмови з Президентом України. Володимир Зеленський висловив подяку Марку Геміллу за підтримку українського народу з початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

Президент України Володимир Зеленський:

Світло точно перемаже темряву. Я в це вірю, і в це вірить наш народ. Дякую, що ви очолили складну місію – бути першим амбасадором, який допомагатиме Україні збирати кошти на підтримку наших захисників, на «Армію дронів». Це дуже важливо».

Американський актор Марк Гемілл:

У цьому довгому та нерівному протистоянні Україні потрібна додаткова підтримка. Для мене честь стати амбасадором «Армії дронів» на запрошення Президента Зеленського. Я точно знаю, що безпілотники потрібні українцям для захисту своєї землі, своєї свободи та цінностей усього демократичного світу. Саме зараз найкращий час для того, щоб усі об'єдналися й допомогли Україні вистояти в цій війні з імперією зла. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Поспілкувався сьогодні ж з університетською спільнотою та громадськими діячами Швейцарії на базі університету Цюриха. Дуже

важливо, що Швейцарія та її громадяни не залишаються нейтральними, а підтримують наше прагнення жити – жити вільно й у мирі.

Всі у світі добре розуміють, що насправді означатиме така спроба анексії. Вона означатиме не те, на що сподіваються у Кремлі.

Сьогодні я об'яснив это народам Кавказа, Сибіри, другим корінним народам Росії. А тепер повторю для всіх в этой стране: Росія не получит нову територію України. Росія приєднає себе к той катастрофе, которую она принесла на окупированную територію нашей страны. Росія приравняє себе к так называемым «днр» и «лнр», окончательно добьет те институции нормальной государственности, которые в России еще оставались. (...).

Сьогодні російська армія завдала чергових підлих ударів по мирних людях у Миколаєві – снаряд розірвався біля зупинки громадського транспорту. Є загиблі, є поранені... Знову обстріли Харкова, Сумщини, жорстокий вогонь на Донбасі, на півдні України.

Все це можна зупинити лише одним шляхом: визволити. І поки Росія не прийшла, всюди на українській землі було нормальне життя. І коли Росія піде, коли ми її витіснимо, нормальне життя повернеться. Це єдиний шлях. Це шлях до нашої перемоги. (...).

Сьогодні вдалося забезпечити звільнення іще шістьох наших громадян із російського полону. Я дякую всім, хто забезпечує цю роботу!

Сьогодні маємо нові результати на передовій.

Сьогодні отримали додаткові елементи допомоги від партнерів.

Так буде й надалі. (...).

Завтра відбудеться спеціальне засідання РНБО, яке я скликав. Будуть рішення.

І ми знаємо, як реагувати на будь-які російські дії.

І наостанок. Сьогодні вранці я вшанував пам'ять усіх жертв розстрілів у Бабиному Яру. Вічна пам'ять жертвам нацизму! Вічне прокляття тим, хто повторює злочини нацистів! (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 вересня 2022 року «Про охорону, захист, використання та відтворення лісів України в особливий період»: Указ Президента України №675/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 107 Конституції України постановляю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 вересня 2022 року «Про охорону, захист, використання та відтворення лісів України в особливий період» (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України. (...).

Важливо, щоб Швейцарія підтримувала Україну – Володимир Зеленський під час спілкування з університетською спільнотою (Президент України Володимир Зеленський).

Президент Володимир Зеленський наголосив, що в питанні боротьби зі злом не може бути нейтралітету, і висловив побажання, щоб Швейцарія збільшила свою підтримку України. Про це Глава держави сказав під час спілкування з університетською спільнотою та громадськими діячами Швейцарії.

Президент України Володимир Зеленський:

Я дуже хотів би, щоб Швейцарія могла заблокувати російські активи, і ми могли б абсолютно справедливо отримати відшкодування за окупацію українських територій і за ту агресію, яку Росія вчинила проти України.

Володимир Зеленський закликав громадян Швейцарії доносити до Європи правду про події в Україні.

Президент України Володимир Зеленський:

Важливо розповідати, що відбувається, щоб не спадала підтримка України. Для цього люди можуть приїхати в Україну й на власні очі побачити, що тут відбувається.

Президент також запросив швейцарців брати участь у волонтерській підтримці нашої країни й долучатися до реалізації Fast Recovery Plan.

Президент України Володимир Зеленський:

Розпочався освітній період, у нас розбомблено багато шкіл, університетів, і їх треба ремонтувати, треба відновлювати. Тут потрібні і фінанси, і технічна допомога.

Володимир Зеленський зауважив, що в питанні боротьби добра і зла не має бути місця для нейтралітету.

(...). Володимир Зеленський також висловив переконання, що після перемоги Україна стане повноправним членом Європейського Союзу.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми вже здобули статус кандидата – потужно працювали над цим навіть під час війни... Країна обрала шлях у Євросоюз. Сумнівів немає, що впродовж двох-трьох років ми отримаємо членство у Європейському Союзі. Принаймні ми чітко йдемо – і законодавчо, і в діалозі з нашими партнерами. І більшість країн ЄС нас уже там бачать.

Він зазначив, що Україна перебуває на шляху до членства в НАТО й паралельно готує договір щодо гарантій безпеки.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми розробили серйозний документ – рекомендації до цього договору для кола країн – гарантів безпеки для України. Нам цей договір дуже потрібен. І вкрай потрібен на шляху до НАТО. Невідомо, скільки триватиме цей шлях, але на ньому нашій державі потрібна безпека. Ці два напрями, про які я згадав, уже свідчать про те, що Україна буде європейською державою. Завдяки потужній армії та бойовому досвіду Україна буде ще й однією з найбезпечніших країн.

Володимир Зеленський провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у п'ятницю провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Учасники заслухали доповіді командувачів військ оперативних напрямків про актуальну ситуацію на ділянках фронту, де зосереджені основні зусилля, та розглянули план подальшого звільнення українських земель від окупантів.

Окремо присутні проаналізували ймовірні дії противника найближчим часом.

Крім того, члени Ставки розглянули питання забезпечення озброєнням і боєприпасами сил оборони та їх розподіл за угрупованнями, які перебувають на найскладніших ділянках фронту.

У засіданні взяли участь: міністр оборони Олексій Резніков, Головнокомандувач Збройних Сил України Валерій Залужний, начальник Головного управління розвідки Кирило Буданов, міністр внутрішніх справ Денис Монастирський, міністр закордонних справ Дмитро Кулеба, міністр інфраструктури Олександр Кубраков, очільники силових відомств, правоохоронних органів та сил логістики, а також керівник Офісу Глави держави Андрій Єрмак і секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов.

У режимі відеозв'язку до засідання долучилися: командувач Сухопутних військ Збройних Сил України Олександр Сирський, командувач військ Оперативного командування «Захід» Сергій Літвінов, командувач військ Оперативного командування «Південь» Андрій Ковальчук і голова Державної прикордонної служби України Сергій Дейнеко.

Президент провів засідання РНБО, на якому було розглянуто питання щодо забезпечення колективної безпеки України та євроатлантичного простору ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Під головуванням Президента України Володимира Зеленського відбулося засідання Ради національної безпеки і оборони.

Члени РНБО розглянули питання про чергові спроби анексії території України та ескалацію збройної агресії з боку Російської Федерації. Було заслухано інформацію голови Служби зовнішньої розвідки Олександра Литвиненка, т. в. о. голови СБУ Василя Малюка та начальника Головного управління розвідки Міністерства оборони Кирила Буданова. Учасники засідання обговорили шляхи протидії спробам країни-агресора анексувати українські території.

Голова Донецької обласної військової адміністрації Павло Кириленко, голова Луганської ОВА Сергій Гайдай, голова Херсонської ОВА Ярослав Янушевич і постійний представник Президента в Автономній Республіці Крим Таміла Ташева поінформували учасників засідання про так зване голосування, яке проводила Росія на тимчасово окупованих територіях

України. Наголошувалося, що під час фейкових референдумів відбувалися численні порушення та маніпуляції зі списками виборців.

Крім того, РНБО розглянула питання щодо забезпечення колективної безпеки України та євроатлантичного простору. Учасники засідання заслухали доповіді міністра закордонних справ Дмитра Кулеби, віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольги Стефанішиної та заступника керівника Офісу Президента Ігоря Жовкви.

Було обговорено заходи, яких необхідно вжити з метою забезпечення колективної безпеки євроатлантичного простору та України. Зокрема, це зміцнення та розширення міжнародної коаліції на підтримку України, збільшення військово-технічної допомоги нашій державі, посилення санкційного тиску на Росію, впровадження пропозицій щодо гарантування безпеки на міжнародній арені, активізація стратегії ядерного стримування Росії з боку країн євроатлантичного простору, а також протидія гібридним загрозам, які спричиняє країна-агресор.

Ми робимо свій визначальний крок, підписуючи заявку України на вступ у пришвидшеному порядку до НАТО – звернення Президента Володимира Зеленського ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). 24 лютого перший повномасштабний удар був завданий по Україні. Перший!

Росія не зупинилась би на наших кордонах, якби ми її не зупинили. Інші держави були б під ударом. Країни Балтії, Польща, Молдова та Грузія, Казахстан...

Росія претендувала на підкорення різних народів Європи та Азії. Претендувала ще півроку тому. Ця злочинна амбіція ламається в Україні. Вона була зламана під Києвом і Черніговом. На «Азовсталі». На Сумщині й на Харківщині. На Зміїному. Вона буде зламана на Донбасі й на півдні України, коли ми звільнимо їх. Обов'язково – у Криму, у вільному українському Криму.

Уся територія нашої держави буде звільнена від цього ворога – ворога не тільки України, але й самого життя, людяності, закону та правди.

Росія вже знає це, відчуває нашу міць. Бачить, що саме тут, в Україні, ми доводимо силу наших цінностей. І саме тому вона поспішає. Влаштовує цей фарс зі спробою анексії. Намагається вкрасти те, що їй не належить. Хоче вбивствами, знущаннями, шантажем і брехнею переписувати історію й перемальовувати кордони.

Україна цього не допустить.

Сьогодні я провів засідання Ставки Верховного Головнокомандувача. Щойно завершилося засідання Ради національної безпеки і оборони. Ми маємо рішення.

Перше. Лише шлях посилення України й вигнання окупантів з усієї нашої території повертає мир. Ми пройдемо цим шляхом.

Друге. Україна була й залишається лідером у переговорних зусиллях. Саме наша держава завжди пропонувала Росії домовитися про співіснування на рівних, чесних, гідних і справедливих умовах. Очевидно, що з цим російським Президентом це неможливо. Він не знає, що таке гідність і чесність. Тому ми готові до діалогу з Росією, але вже з іншим Президентом Росії.

І третє. Ми маємо зафіксувати юридично все те, чого ми вже досягли фактично.

Саме в Україні вирішується доля демократії в протистоянні з тиранією. Саме тут міцністю наших державних кордонів ми можемо закріпити міцність кордонів усіх європейських держав. Ми можемо гарантувати, що ніхто більше не наважиться повертати війну на наш континент.

Саме тут, в Україні, цінності нашої євроатлантичної спільноти отримали справжню живу енергію. Силу народу, який бореться за свободу, і силу народів, які допомагають у цій боротьбі.

Ми де-факто союзники. Цього вже досягнуто. Де-факто ми вже пройшли свій шлях у НАТО. Де-факто ми вже довели взаємосумісність зі стандартами Альянсу, вони реальні для України – реальні на полі бою і в усіх аспектах нашої взаємодії.

Ми довіряємо одне одному, ми допомагаємо одне одному і ми захищаємо одне одного. Це і є Альянс. Де-факто.

Сьогодні Україна подає заявку, щоб зробити це де-юре. За процедурою, яка відповідатиме нашому значенню для захисту всієї нашої спільноти. У пришвидшеному порядку.

Ми знаємо, що це можливо. Ми бачили, як цього року Фінляндія та Швеція розпочали приєднання до Альянсу без Плану дій щодо членства.

Це – справедливо. Справедливо і для України. Це закріплення на рівні договору того, що і так вже досягнуто в житті і що є нашими цінностями.

Ми розуміємо, що це потребує консенсусу всіх членів Альянсу. Розуміємо, що треба вийти на такий консенсус. І тому, поки це відбуватиметься, ми пропонуємо реалізувати наші пропозиції щодо гарантій безпеки для України і всієї Європи згідно з Київським безпековим договором (Kyiv Security Compact), що розроблений і представлений нашим партнерам.

Безпека не має альтернатив. Але потрібна рішучість, щоб її гарантувати.

Ми робимо свій визначальний крок, підписуючи заявку України на вступ у пришвидшеному порядку до НАТО.

Сьогодні ж Рада національної безпеки і оборони України ухвалила рішення про застосування санкцій до значущих фізичних та юридичних осіб Росії, які не знайшли в собі мужності виступити на захист людяності та міжнародного права або які так чи інакше залучені до агресивних кроків проти України й спільноти демократичних народів.

І водночас звертаюся до народних депутатів України: на наступному засіданні Верховної Ради України розглядатиметься проект закону щодо

націоналізації всіх російських активів, який має значно спростити цю процедуру. Прошу підтримати цей законопроект без зволікань. (...).

Володимир Зеленський обговорив з Прем'єр-міністром Японії подальшу підтримку України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Японії Фуміо Кішідою.

Першочергову увагу лідери приділили реакції міжнародної спільноти на незаконні референдуми, які Росія провела на тимчасово окупованих територіях України.

(...). Глава держави високо оцінив безпрецедентне для Японії надання нашій країні нелетальної військової допомоги, а також вагому фінансову та гуманітарну підтримку України з початку повномасштабного вторгнення РФ.

Співрозмовники окремо торкнулися питання макрофінансової допомоги Україні в умовах агресії, що триває, та відзначили важливість її повноформатного продовження.

Володимир Зеленський і Фуміо Кішіда обмінялися думками щодо актуальних питань двосторонніх відносин. Глава держави висловив сподівання на те, що Японія активно долучиться до повоєнної відбудови нашої країни. Було також наголошено на важливості подальшої реалізації Японією започаткованих великих інфраструктурних проектів в Україні.

Президент висловив сподівання на плідну взаємодію з Японією під час її головування у «Групі семи» у 2023 році та запросив Фуміо Кішіду відвідати Україну з візитом.

Глава держави також подякував Прем'єр-міністру Японії за зустріч із першою леді України Оленою Зеленською, яка відбулася на полях Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку.

Про сумлінну роботу українських освітян сьогодні свідчать не лише здобутки їхніх учнів на олімпіадах, а й перемоги на фронті – Глава держави ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

З нагоди прийдешнього Дня працівника освіти України Президент Володимир Зеленський вручив державні нагороди освітянам і сертифікати на отримання премії Глави держави переможцям міжнародних учнівських олімпіад.

Володимир Зеленський наголосив на важливості місії педагогів, адже вони не лише супроводжують молодь у здобутті корисних знань, а й формують моральні орієнтири та духовні цінності, розкривають таланти й допомагають обрати життєвий шлях. За словами Президента, це особливо важливо в час, коли вся Україна та її народ фактично складають іспит на витримку, міцність, мужність і зрілість – тест на виживання.

Президент України Володимир Зеленський:

Вісім років і вже 219 днів повномасштабної війни весь світ бачить, хто ми такі, українці. Бачить результат і вашої великої, важливої роботи –

вихователів, учителів, викладачів, освітян. Усіх, хто своєю сумлінною працею виховав молодих, сильних, відданих Україні учнів, героїв, патріотів, які сьогодні відважно захищають свободу й незалежність нашої прекрасної держави.

Він зауважив, що саме завдяки вчителям молоді українці опановують різні науки й важливі дисципліни.

Президент України Володимир Зеленський:

Це українська мова і значення окремих важливих слів. «Батьківщина», «незалежність», «гідність», «свобода». «Священний обов'язок», «захист рідного дому», «наша незламність». І головне слово, таке бажане – «перемога». Це українська географія. Це наша земля й наша акваторія. Що справді наше, що наше по праву і що ми ніколи нікому не віддамо. Це українська історія. Коріння, яке має наша держава. Відвага, з якою різні покоління боролися за самостійність поколінь українців. Це всі наші інші важливі науки й дисципліни, завдяки яким українці добре знають не лише закони математики, фізики, хімії, а й передусім закони честі, совісті, доблесті.

Володимир Зеленський констатував: сьогодні оцінку роботі українських освітян дають не тільки перемоги учнів на олімпіадах, а й перемоги на полі бою.

Президент України Володимир Зеленський:

Медалі, які вони отримують не лише після закінчення школи, а й після завершення контрнаступальних, визвольних військових дій. Це не лише здобуті вашими учнями наукові ступені та звання. Хоча це дуже важливо, я вважаю, це велика робота. Мільйони з них вісім років і 219 днів гідно носять інше звання: громадянин, патріот, людина.

(...). Сучасна обдарована молодь своєю творчістю та здобутками спонукає суспільство до усвідомлення себе як нації. Нації, що здатна побудувати могутню, самодостатню, гідну державу для гідних людей.

Володимир Зеленський нагадав, що сьогодні в залі присутня саме така молодь – школярі, які перемогли на міжнародних учнівських олімпіадах у 2022 році. Президент висловив подяку за справді гідне представлення України на високому міжнародному рівні.

Президент України Володимир Зеленський:

У ці часи ми точно усвідомлюємо, що знання – це не просто важливо, знання – це сила. Сила – це перемога. А перемога – це наше майбутнє. Наше майбутнє – це Україна. Вільна, сильна, мирна, квітуча, розумна і, що дуже важливо, освічена.

Глава держави побажав молоді наснаги, нових творчих і наукових здобутків, перемог, а батькам і педагогам – енергії, терпіння та щирої радості від особистих успіхів і нових звершень їхніх учнів.

З нагоди професійного свята Президент вручив освітянам високі державні нагороди, а також присвоїв почесні звання «Народний вчитель

України», «Заслужений вчитель України», «Заслужений працівник освіти України».

Сертифікати на отримання премії Президента України були вручені десяти переможцям і призерам міжнародних олімпіад.

У 2022 році команди українських школярів в умовах воєнного стану, запровадженого через повномасштабне вторгнення Росії, взяли участь у п'яти міжнародних учнівських олімпіадах: з математики (Норвегія), інформатики (Індонезія), фізики (Швейцарія), хімії (Словенія), астрономії та астрофізики (Грузія). Результатом їхнього виступу став здобуток із 22 медалей (три золотих, сім срібних і 12 бронзових).

Президент України провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Данії Метте Фредеріксен ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Глава держави висловив подяку Данії та особисто голові уряду за дієву оборонну, фінансову та гуманітарну підтримку України із самого початку повномасштабного вторгнення Росії.

Основну увагу було приділено рішенням Кремля щодо спроби незаконної анексії тимчасово окупованих територій України та консолідованій відповіді на це з боку всього вільного світу.

Президент наголосив, що реакція нашої держави на цей злочин буде надзвичайно жорсткою. Зокрема, він повідомив про щойно ухвалене на засіданні РНБО рішення про подачу заявки на членство України в НАТО.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми маємо пройти цей шлях якомога швидше, без Плану дій щодо членства. Як це було зроблено для Фінляндії та Швеції.

(...). Співрозмовники докладно обговорили двосторонню оборонну співпрацю. Президент подякував за надану матеріально-технічну допомогу та висловив сподівання на її посилення.

Відбувся обмін думками щодо продовження сприяння з боку Данії прискоренню руху України до ЄС і НАТО.

Сторони зупинилися на питаннях енергетичної безпеки Європи. Президент привітав Метте Фредеріксен з офіційним відкриттям газопроводу Baltic Pipe, що стало важливою подією у розбудові безпеки, зміцненні енергонезалежності всього регіону та відкриває додаткові можливості для України. Було також обговорено нещодавні аварії на «Північних потоках».

Окрему увагу співрозмовники приділили питанню відбудови нашої країни. Глава держави подякував Данії за рішення приєднатися до відновлення об'єктів інфраструктури у Миколаївській області. Президент запросив Данію активно долучитися до реалізації Плану швидкого відновлення України.

Напередодні 90-х роковин Голодомору Володимир Зеленський звернувся до данської сторони із закликом визнати цю трагедію актом геноциду українського народу.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Ворог розпочав цей день зі свідомого й абсолютно прорахованого вбивства українців у Запоріжжі. Ракетний удар по цивільній автоколоні.

Станом на цей час – 30 загиблих. Майже сто поранених і травмованих.

Російські військові знали, куди влучать їхні ракети. Це зробили нелюди. Від першого до останнього. Від того, хто віддав цей наказ, і до всіх, хто цей наказ виконав. Вони відповідатимуть. Обов'язково. Перед законом і перед людьми. Люди!

Саме тому ми впевнені в нашій перемозі. Саме тому ми перебрали ініціативу у війні. Саме тому ми зараз досягаємо відчутних результатів на полі битви... і це дуже важливо. Вітаю героїв!

Бо ми залишаємося людьми й здобуваємо підтримку від людей – від усіх людей світу. (...).

У Москві сьогодні відбувся якийсь там черговий фарс. Щось там відзначали. (...). Говорили про Запоріжжя... Коли вони самі ж у Запоріжжі влаштували таке. Нелюди. Вічна пам'ять усім загиблим від російських терактів!

Україна сьогодні ухвалила рішення на свій захист. Усі вони будуть реалізовані. Рішення РНБО і Ставки. Я вже детально прозвітував сьогодні вдень про нашу заявку на вступ до НАТО за пришвидшеною процедурою. Та про очевидну готовність України до переговорів з Російською Федерацією – але вже з іншим Президентом Росії, який розумітиме, що відбувається.

Зараз же хочу додати дещо про рішення РНБО щодо санкцій проти російських фізичних і юридичних осіб. Там дійсно великий перелік, доволі гучні прізвища. Але все ж ми орієнтуємося не на гучність, а на те, щоб реально демонтувати російський вплив і при цьому вплинути на стан справ у самій Російській Федерації. Тож запроваджуються обмеження проти кількох тисяч суб'єктів. Синхронізуються санкції України і наших партнерів. Впроваджуються нові санкції проти ключових персоналій, проти значущих російських підприємств.

(...). Ми маємо суттєві результати на сході нашої країни. Про це вже достатньо публічної інформації. Всі чули, що відбувається в Лимані Донецької області. Це кроки, які означають для нас багато.

І я дякую всім нашим бійцям за реалізацію цього елемента нашого оборонного задуму! Це дуже важливо.

Особливо хочу сьогодні відзначити бійців 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади і 54-ї окремої механізованої бригади за незмінну хоробрість і героїзм на Сіверському та Бахмутському напрямках. А також наших військовослужбовців 214-го окремого стрілецького батальйону, Сил спеціальних операцій і 103-ї окремої бригади тероборони за звільнення Ямполья.

Дякую й підрозділам нашої розвідки – ГУР МО, а також Служби безпеки України.

(...). І ще одне. Щороку в останній день вересня Україна відзначає День усиновлення. Це, на мій погляд, важливий день.

Це день особливої шани до тих, чиї серця достатньо великі, щоб дати родинне тепло дітям, які залишилися без батьківського піклування.

Я дякую сьогодні всім таким українцям і українкам! Я мрію, що ми прийдемо до такого результату, коли кожна дитина України відчуватиме родинне тепло, хоч би якими були обставини життя. (...).

Про уповноваження С. Марченка та К. Шевченка на підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором і Кредитної угоди між Україною як Позичальником та Національним банком України як Агентом Позичальника та Європейським Союзом як Кредитором (щодо отримання Україною виняткової макрофінансової допомоги Європейського Союзу у сумі до 5 мільярдів євро): Розпорядження Президента України №226/2022-рп ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Уповноважити Міністра фінансів України МАРЧЕНКА Сергія Михайловича та Голову Національного банку України ШЕВЧЕНКА Кирила Євгеновича на підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Україною як Позичальником та Європейським Союзом як Кредитором і Кредитної угоди між Україною як Позичальником та Національним банком України як Агентом Позичальника та Європейським Союзом як Кредитором (щодо отримання Україною виняткової макрофінансової допомоги Європейського Союзу у сумі до 5 мільярдів євро).(....).

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня працівників освіти: Указ Президента України №676/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4).

Про внесення змін до Указу Президента України від 29 грудня 2021 року № 687/2021: Указ Президента України №678/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(Указом Президента України №678/2022 вносяться зміни до Указу Президента України від 29 грудня 2021 року № 687 /2021 «Про звільнення в запас військовослужбовців строкової військової служби, строки проведення чергових призовів та чергові призови громадян України на строкову військову службу у 2022 році» (зі змінами, внесеними Указом від 11 квітня 2022 року № 230/2022)).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Завершується ще один тиждень нашої війни за нашу незалежність.

Тиждень, який ворог дуже хотів зробити для нас особливо важким, але зробив дійсно важким хіба що для себе. Для самої ж Росії.

За сьогодні ще більше голосів у світі приєдналися до засудження псевдореферендумів і спроби анексії Росією нашої території – території України. (...).

Росія програє боротьбу за міжнародну спільноту. Світ не дасть повернути часи колоніальних завоювань, злочинних анексій і тотального свавілля замість міжнародного права.

А головне... Головне – це наш із вами спротив, наш із вами захист, наш із вами рух до звільнення всієї української території.

Саме наш рух розставляє все по місцях.

Ось Росія влаштувала фарс на Донбасі. Абсолютний фарс, який хотіла подати як нібито референдум.

Щось там зображали, водили автоматників по будинках, носили папірці, пропагандисти це все знімали в тій частині Донбасу, яку вони контролювали.

А зараз там український прапор.

За цей тиждень українських прапорів на Донбасі стало більше. Ще за тиждень стане ще більше. (...).

Український рух буде продовжуватись.

Український прапор уже в Лимані Донецької області. Там ще тривають бойові дії. Але там вже немає і сліду від якогось псевдореферендуму.

Для України це логічно. А для ворога таких «нестиковочок» буде все більше і більше.

Вони там, до речі, уже почали кусати один одного: шукають винних, звинувачують у провалах якихось генералів...

Це перший дзвіночок, який варто почути на всіх рівнях російської влади.

Поки ви всі не вирішите проблему з тим одним, хто все це розпочав, хто почав цю безглузду для Росії війну проти України, вас будуть вибивати по одному, роблячи цапами-відбувайлами, щоб не визнавати, що ця війна є історичною помилкою для Росії.

Україна поверне своє. І на сході, і на півдні. І те, що пробували анексувати зараз, і Крим, який називають анексованим з 2014 року.

Усюди буде наш прапор.

Буде й покарання для тих, хто скоїв цей злочин агресії проти нашої незалежної держави.

Першого жовтня 76 років тому завершив роботу Нюрнберзький трибунал.

Багато в чому саме той процес заклав основи сучасного світу – правові основи справедливості. Усе те, що рашизм намагається зруйнувати.

Тож неминуче відбудеться і ще один трибунал, який поставить крапку в кар'єрах усіх, хто відповідальний за цю російську «спецоперацію» проти міжнародного устрою, що почалась у 2014 році, стала повномасштабною 24 лютого і закінчиться завдяки героїзму нашого народу.

Сьогодні ми ще не знаємо, у який день це відбудеться. Але знаємо, що день нашої перемоги буде. Буде обов'язково. А за ним буде день вироку для рашистів. Буде обов'язково. (...).

Дякую президенту Байдену і Конгресу США за виділення додаткової підтримки на більш ніж 12 мільярдів доларів. Це точно посилить нашу спільну свободу. (...).

Вітання Президента українським воїнам територіальної оборони
([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Шановні воїни!

Щиро вітаю вас із Днем територіальної оборони.

З початком підступної та повномасштабної збройної агресії з боку Російської Федерації тисячі громадян нашої держави різних професій та з різним рівнем військової підготовки поповнили лави Сил територіальної оборони Збройних Сил України.

Усвідомлюючи повноту відповідальності перед своєю країною та своїми сім'ями, ви згуртувалися, без жодних вагань і сумнівів стали на шляху ворога та дали відсіч російським окупантам.

Ви взяли участь в обороні Києва, Сум, Чернігова, Харкова та інших наших героїчних міст і сіл та відстояли їх у важких боях.

Сьогодні, у день свого професійного свята, українські воїни територіальної оборони разом з іншими видами і родами військ Збройних Сил України звільняють українську землю від російських окупантів, щоденно проявляючи героїзм, мужність та волю до перемоги.

Від імені Українського народу дякую особовому складу Сил територіальної оборони за сумлінне виконання військового обов'язку, стійкість і відвагу, які ви демонструєте, боронячи рідну землю.

Схиляємо голови перед пам'яттю героїв, які віддали своє життя за Україну. Ми завжди пам'ятатимемо їх подвиг.

Переконалий, що українські тероборонівці й надалі надійно стоятимуть на захисті рідної землі.

Бажаю усім вам міцного здоров'я, незламного духу у відстоюванні незалежності і територіальної цілісності України та нових перемог над окупантами.

Слава воїнам територіальної оборони!

Слава Україні!

Ми забезпечимо системну розбудову Сил ТрО, бо коли люди вміють оборонятися – це найкращий фундамент національної безпеки – Президент ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У День територіальної оборони України Президент Володимир Зеленський зустрівся з військовослужбовцями Сил територіальної оборони ЗСУ та вручив їм державні нагороди.

Глава держави наголосив, що Сили ТрО у війні за незалежність нашої країни демонструють всенародний характер українського спротиву.

Президент України Володимир Зеленський:

Весь народ захищає державу від повномасштабної агресії Російської Федерації: і ті, хто вирішив присвятити життя служінню державі зі зброєю в руках, і ті, хто у своєму житті до 24 лютого здобув різні професії, займався різними справами, але тим не менше взяв у руки зброю і разом зі всіма родами військ Збройних Сил України виганяє загарбників з нашої землі.

Президент зазначив, що воїни територіальної оборони захищають Україну всюди, де їй загрожує ворог.

Президент України Володимир Зеленський:

Харківщину звільняють, зокрема, військові підрозділи тероборони з Поділля та Київщини. За Донеччину, Луганщину, Херсонщину пліч-о-пліч з усіма, з місцевими, воюють дніпропетровці, кияни, закарпатці та вінничани. Нашу рідну Миколаївщину, Запорізьку область обороняють, зокрема, львів'яни та франківці.

Володимир Зеленський наголосив, що вся Україна сьогодні об'єднана у боротьбі з агресором, тому ми обов'язково здобудемо перемогу.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми зможемо вибороти нашу незалежність для усіх поколінь нашого народу. І щоб гарантувати її, щоб гарантувати безпеку нашим людям, ми забезпечимо системну розбудову Сил територіальної оборони. Коли народ озброєний, коли наші люди вміють оборонятися – це найкращий фундамент нашої національної безпеки.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять героїв, які загинули у боях за незалежність України.

Президент вручив державні нагороди військовослужбовцям Сил територіальної оборони.

У церемонії також взяли участь секретар Ради національної безпеки і оборони Олексій Данілов, Головнокомандувач ЗСУ Валерій Залужний, начальник Генерального штабу ЗСУ Сергій Шаптала, командувач Сил територіальної оборони ЗСУ Ігор Танцюра.

Командувач Сил територіальної оборони ЗСУ вручив Главі держави пам'ятну табличку з нагоди Дня територіальної оборони.

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову із Президентом Франції Еммануелем Макроном ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Глава Української держави подякував Президенту Франції за рішуче засудження незаконних референдумів у Донецькій, Луганській, Запорізькій та Херсонській областях і спроби незаконної анексії Росією цих територій України. Співрозмовники погодилися з необхідністю жорсткої консолідованої реакції світової спільноти на цей черговий злочин РФ, зокрема шляхом посилення санкційного тиску.

Крім того, лідери обговорили ситуацію на фронті й нові успіхи Збройних Сил України у звільненні українських територій.

Згадуючи тему ядерного шантажу світу Росією, Президенти України і Франції обговорили ситуацію на Запорізькій АЕС та вкотре наголосили на необхідності її негайної демілітаризації. Сторони окремо звернули увагу на протиправне затримання російською окупаційною владою генерального директора ЗАЕС Ігоря Мурашова та закликали до його звільнення.

У контексті необхідності гарантування безпеки України Володимир Зеленський торкнувся питання поданої нашою державою заявки на членство в НАТО.(...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Війна Росії проти України – це війна світоглядів – Олена Зеленська в інтерв'ю австралійському телебаченню ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська в інтерв'ю програмі 60 Minutes Australia закликала не толерувати війну як явище сучасного світу.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Це війна світоглядів. З одного боку – російський агресор, з іншого – українці, які захищають тих, кого люблять.

Вона подякувала народу Австралії за підтримку України та розповіла, як живуть українці в умовах, коли своє життя треба відстоювати щодня.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Зазвичай о цій порі року наші родини намагалися спланувати, що вони робитимуть на Різдво, як святкуватимуть Новий рік. Але зараз кожен новий відвойований день для нас – свято. Наше щоденне запитання: «Як ти?». І ми відповідаємо: «Тримаємося».

60 Minutes Australia – австралійська версія американської телевізійної програми 60 Minutes, включена до австралійської телевізійної Зали слави.

Олена Зеленська провела телефонну розмову з Її Величністю Королевою Швеції ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська провела телефонну розмову з Її Величністю Королевою Швеції Сільвією. Розмова відбулася в межах Саміту перших леді та джентльменів, який дружина Президента започаткувала у 2021 році.

Напередодні цьогорічного заходу Королева Швеції надіслала лист на його підтримку.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Я вдячна Її Величності за підтримку цьогорічного Саміту перших леді та джентльменів своєю увагою. Слова підтримки українцям у посланні Королеви Сільвії глибоко зворушили всіх присутніх на заході. Ми зацікавлені у розширенні співпраці в напрямі допомоги дітям, яким опікується фонд Її Величності.

Королева Швеції Сільвія у 1999 році заснувала фонд «Дитинство». Він працює над запобіганням жорстокому поводженню з дітьми, їх експлуатації та домашньому насильству над малечею. Фонд має регіональні офіси у Швеції, Бразилії, ФРН та США.

Перша леді України підтвердила важливість приєднання Швеції до зусиль у сфері «м'якої сили» з огляду на значний досвід країни у захисті прав людини, дитинства, охорони здоров'я та відстоювання прав жінок.

Королева Сільвія запевнила, що увага Швеції прикута до подій в Україні. Крім допомоги на рівні держави, багато проектів ініціює шведський народ. Зокрема, Її Величність відзначила дитячий табір у Стокгольмі, організований Українським дитячим центром шведської ініціативи Beredskapslyftet, який відвідали близько 170 дітей з України. Формат роботи табору також здобув підтримку у Фінляндії. (...).

Наша мета – щоб кожна людина, яка хоче повернутися до України, мала куди повернутися – перша леді в інтерв'ю GMA про завдання своєї фундації ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська розповіла програмі Good Morning America (GMA) на каналі ABC про свою щойно створену фундацію – Olena Zelenska Foundation, яку вона презентувала 22 вересня у Метрополітен-опера у Нью-Йорку в межах візиту на 77-му сесію Генеральної Асамблеї ООН.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Наша мета – щоб, коли стане безпечно, якомога більше українців змогли повернутися до себе додому. Для того щоб вони повернулися, треба відновити лікарні, школи, житло. Можливостей держави не завжди вистачає, щоб одразу усунути наслідки всіх руйнувань, яких завдав і завдає загарбник.

Олена Зеленська наголосила, що відтепер кожна людина, компанія чи організація світу, яка захоче підтримати відновлення України, зможе зробити це через фундацію в межах трьох напрямів її діяльності: медицини, освіти, гуманітарної допомоги.

Дружина Президента Олена Зеленська:

За час російського вторгнення ми накопичили великий досвід допомоги та порятунку. Ми знаємо потреби українців і можемо їх ефективно задовольняти. Ми робимо це, щоб люди попри війну поверталися до нормального життя і до України, яка може їм цю норму дати.

Олена Зеленська презентувала книжковий проект Better Time Stories для українських дітей – вимушених переселенців за кордоном ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська презентувала книжковий проект Better Time Stories, у межах якого українські діти – вимушені переселенці, які перебувають у країнах Європи, зможуть отримати набір із п'яти ілюстрованих книг з аудіоверсіями в оригіналі та перекладі (українською та мовою країни перебування). Також передбачена можливість запису індивідуальної аудіоверсії для кожної дитини її татом або іншими родичами, які залишилися в Україні.

Проект ініціювали компанія Interactive Kids Story (iKs), заснована українським підприємцем Андрієм Шмигельським, фундація Принцеси Нідерландів Лаурентін Number 5 Foundation та перша леді Олена Зеленська.

Ініціатива реалізується в чотирьох країнах: Німеччині, Австрії, Нідерландах та Бельгії. Подарунковий пакунок із п'ятьма двомовними

книжками для дітей віком від трьох до восьми років можна замовити на сайті bettertimestories.com.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Цінність проекту в тому, що родини, які розділила війна, які давно не бачилися й сумують одне за одним, завдяки книжці та рідному голосу можуть стати ближчими. Цінність у тому, щоб знову відчувати близьку людину поруч, і в тому, що проект зближує культури, адже в ньому всі книжки двомовні – українською та німецькою або голландською мовами.

Патронесами проекту стали перша леді України Олена Зеленська, перша леді ФРН Ельке Бюденбендер та перша леді Австрії Доріс Шмідауер. Міжнародна презентація відбулася 29 вересня в Гаазі (Нідерланди).

Дружина Президента Олена Зеленська:

Цей проект особливий, адже він має особливу складову. Книжку для дитини може начитати рідна людина, яка зараз далеко. Почути книжку, озвучену рідним голосом, – це перший крок до того, щоб нарешті зустрітися й бути разом.

Набір із п'яти видань, які відібрав Український інститут книги, розповсюджуватиметься як подарунок у Нідерландах, Німеччині, Бельгії, Австрії. Його може замовити будь-хто, вказавши лише поштову адресу дитини з України. У набір, крім п'яти друкованих двомовних книжок, входить спеціальний стікер, відсканувавши який можна отримати доступ до аудіоверсій двома мовами та записати власну.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Дуже хочу, щоб, згадуючи своє дитинство, сучасні діти згадували не тільки й не стільки випробування чи повітряні тривоги, а саме ці моменти родинної єдності попри все.

Better Time Stories («Історії кращого часу») – неприбуткова ініціатива на підтримку українських дітей, які були змушені покинути свої домівки через війну. Мета проекту – допомогти їм подолати сум, інтегруватись у середовище країни перебування та підтримувати зв'язок із родичами, які залишилися вдома.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

США готові щомісяця виділяти Україні \$1,5 мільярда до кінця війни ([УНІАН](#)).

Вперше про це заявив перший заступник помічника державного секретаря США у справах Європи та Євразії Дерек Хоган, але тоді йшлося про фінансування протягом чотирьох-п'яти місяців.

Однак вже у вересні Мінфін подав до Верховної Ради проект бюджету з трильйонним дефіцитом. Міністр Сергій Марченко пояснив, що Кабмін розраховує на \$38 мільярдів від партнерів.

Лідери ЄС цього тижня планують обговорити фінансові потреби України, закладені до проекту державного бюджету.

Американська сторона вже заявила дипломатам, які готують цей саміт, що від Європи очікується такий самий рівень фінансування, який готові забезпечити США.

За словами джерел Bloomberg, союзники обговорюють створення більш регулярного механізму допомоги, який допоможе утримати економіку України на плаву без касових розривів.

Австралія розширила санкції проти Росії через фейкові референдуми ([УНІАН](#)).

Австралія 2 жовтня ввела нові санкції щодо Російської Федерації та її пособників. Влада країни ввела заборону на поїздки в країну для «міністрів» та інших гауляйтерів, які керують тимчасово окупованими територіями України.

Міністр закордонних справ Пенні Вонг:

Кремль і його пособники порушують міжнародне право, щоб легітимізувати дії Москви в Україні через «фіктивні референдуми, дезінформацію і залякування». Всього в список потрапили 28 осіб.

Ці додаткові санкції посилюють рішуче заперечення Австралії з приводу дій президента Путіна і тих, хто виконує його накази.

При цьому вона вказав, що окуповані території України – суверенна територія української держави і це не змінить один фіктивний референдум. Також Австралія звернулося до Міжнародного Суду, щоб підтримати позов України проти РФ через порушення Конвенції про геноцид.

Генеральний прокурор Марк Дрейфус:

Ми підтримуємо Україну в тому, щоб відкрити цю справу проти Росії в Міжнародному Суді ООН.

Росію позбавили членства в раді ІСАО ([УНІАН](#)).

Росія не змогла набрати достатньо голосів для переобрання в керівну раду Авіаційного агентства ООН, Міжнародної організації громадянської авіації.

Під час асамблеї ІСАО у суботу Росія не набрала 86 голосів, необхідних для того, щоб залишитися в керівній раді організації.

Російський представник зазначив, що РФ розглядає це як суто політичний крок і не має нічого спільного з позицією Росії у сфері цивільної авіації.

Росія займала місце як одна з «головних держав у сфері авіаційного транспорту» серед 36 членів в раді ІСАО.

Росія не була переобрана у перших двох раундах виборів до Ради ІСАО – основного керівного органу цієї організації. Останній етап голосування відбудеться у вівторок, 4 жовтня.

Американський президент Джо Байден підписав закон про тимчасове фінансування, що передбачає, зокрема, виділення 12,3 мільярда доларів на допомогу Україні ([УНІАН](#)).

Напередодні законопроект підтримала Палата представників США.

Про це йдеться у повідомленні на сайті Білого дому.

Вказується, що закон «передбачає асигнування на 2023 фінансовий рік федеральним агентствам до 16 грудня 2022 року на чинні проекти та діяльність федерального уряду, а також включає додаткові асигнування для реагування на ситуацію в Україні».

Допомога США Україні – що відомо:

Йдеться про: 3 мільярда доларів військової допомоги (навчання, озброєння і логістична підтримка);

- 1,5 мільярда доларів на поповнення запасів американської зброї, яка була надана Україні або іноземним країнам, які надали підтримку;
- 2,8 мільярда доларів на продовження військової, розвідувальної та іншої оборонної підтримки;
- 35 мільйонів доларів на реагування на «потенційні ядерні і радіологічні інциденти» в Україні тощо.

21 вересня президент США повідомив, що США виділили на допомогу Україні вже понад 25 млрд доларів.

Реакція на спробу анексії 4 областей України: США розширили санкції проти РФ ([УНІАН](#)).

Міністерство фінансів США оголосило про розширення санкційного списку щодо Росії у зв'язку зі спробою анексувати тимчасово окуповані території в чотирьох областях України.

Міністерка фінансів Джанет Л. Єллен:

Ми не будемо стояти осторонь, коли Путін шахрайським шляхом намагається анексувати частину України. Міністерство фінансів і уряд США

вживають сьогодні радикальних заходів, щоб ще більше послабити і без того деградований військово-промисловий комплекс Росії та підірвати її здатність вести незаконну війну.

Так, у список потрапили 14 юридичних осіб із російського військово-промислового комплексу, троє ключових керівників російської фінансової інфраструктури, найближчі родичі деяких російських високопосадовців. 278 членів російського парламенту також включені до списку – за сприяння проведенню Росією фейкових референдумів та спробі анексії суверенної української території.

Ми націлені на ключових лідерів у фінансовій архітектурі Росії в рамках наших агресивних і скоординованих зусиль, щоб притягнути Путіна та його прихильників до відповідальності за його неспровоковане вторгнення та обмежити їх здатність підтримувати свою економіку. Міністерство фінансів, уряд США та наші союзники без вагань вживуть швидких і жорстких заходів проти осіб і компаній у Росії та за її межами, які є співучасниками цієї війни та цих фіктивних референдумів.

Серед тих, хто потрапив під санкції, є родичі міністра оборони РФ Сергея Шойгу, дружина і син заступника секретаря Ради безпеки РФ Дмитрія Медведева, родина мера Москви Сергея Собяніна, очільниця Центробанку Ельвіра Набіулліна та її заступники та багато інших.

Крім цього, США застосовує візові обмеження для 910 осіб, у тому числі військовослужбовців Російської Федерації, білоруських військових чиновників. Зокрема, візові обмеження застосовані до громадянина Росії Очур-Суге Монгуша – за катування українського військовополоненого.

Єврокомісія рекомендує ЄС не приймати заявки на візи від росіян з третіх країн ([УНІАН](#)).

Єврокомісія представила державам-членам оновлені рекомендації щодо візових процедур і прикордонного контролю для громадян Росії.

В опублікованих рекомендація ЄК радить консульствам ЄС уважно розглядати звернення росіян за короткостроковою візою, подані з третіх країн.

Звернення, подані не з Росії, пропонується перенаправляти в посольства за місцем проживання – російські.

Крім цього, рекомендується посилити контроль безпеки при видачі віз росіянам.

Віце-президентка з просування європейського способу життя Маргарітс Схінас:

Європейський Союз був і завжди буде місцем притулку. Але зараз це перш за все питання безпеки: посилений контроль за видачею віз і посилений прикордонний контроль гарантують, що ми захистимо себе і нашу єдність.

Також рекомендується дотримуватися скоординованого підходу, щоб уникнути випадків, коли росіяни після відмови в одній країні допускаються в ЄС іншою державою.

У рекомендаціях також йдеться про те, що країни ЄС повинні застосовувати суворий підхід до оцінки обґрунтованості поїздки. Це стосується, в тому числі, росіян, що тікають від мобілізації.

Розглядати заявки на короткострокові візи пропонується в індивідуальному порядку, враховуючи те, чи потрапляє конкретний випадок під категорію «Гуманітарні причини».

США хочуть припинити будь-яку допомогу країнам, що визнають анексію РФ територій України ([УНІАН](#)).

Законодавці США прагнуть покарати країни за визнання фіктивних референдумів на окупованих територіях України.

Американські сенатори підготували закон щодо припинення військової та економічної допомоги країнам, що визнають території Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей України частиною території Росії.

Напередодні промови російського диктатора Володимира Путіна, де він, як очікується, оголосить про анексію Росією чотирьох регіонів України, де окупанти провели так звані референдуми про приєднання до РФ, законодавці США анонсували закон, що покликає покарати країни, що визнають фейкове голосування і анексію.

Сенатори Річард Блументаль та Ліндсі Грем оприлюднили закон, який передбачає припинення будь-якої військової та економічної допомоги будь-якій країні, яка визнає ці території частиною Росії.

Латвія оголошує НС і закриває один з переходів в прикордонних з РФ регіонах ([УНІАН](#)).

Надзвичайна ситуація оголошена відсьогодні і до 26 грудня в Алуксененському, Балвському і Лудзенському районах.

Уряд Латвії затвердив пропозицію Міністерства внутрішніх справ про оголошення надзвичайної ситуації через мобілізацію в РФ.

Надзвичайну ситуацію оголосили в пунктах перетину кордону та кількох прикордонних краях, «щоб запобігти можливим загрозам для внутрішньої безпеки».

Таке рішення затвердили у зв'язку з мобілізацією в РФ «з метою активізації військових дій на території України і необхідністю запобігти можливим загрозам для внутрішньої безпеки Латвії».

Також Уряд вирішив закрити прикордонний перехід в Педедзе і доручив державній прикордонній охороні підвищити контроль на латвійсько-російському кордоні і посилити перевірку російських громадян, які прибувають до Латвії.

Видання також зазначає, що з 19 вересня у в'їзді до Латвії було відмовлено 57 громадянам Росії. Легально в'їхали 2475 російських громадян. Всі громадяни, які в'їжджають на територію країни, проходять сувору перевірку.

Притулок в Латвії попросили 16 громадян Росії. Більшість з них назвали причиною той факт, що не підтримують російську політику або факт переслідування. Ще двоє попросили про притулок через оголошену в Росії мобілізацію.

Казахстан видаватиме РФ ухильників, але не всіх ([УНІАН](#)).

Міністр внутрішніх справ Казахстану Марат Ахметжанов:

Якщо це кримінальне правопорушення, сьогодні кожен день, як з боку Росії, так і з нашого боку, ведеться видача в рамках Мінської Конвенції і в рамках надання правової допомоги, ратифікованих нашими Парламентами.

Мова йде тільки про злочинців, винних у кримінальних правопорушеннях, оголошених у міжнародний розшук.

З дня оголошення часткової мобілізації в Російській Федерації в країну в'їхали 98 тисяч росіян.

Виїхали 64 234 росіян, що стосується отримання ПН, у нас з 21 вересня отримали трохи більше восьми тисяч ПН нерезидентів.

У Польщі закликали вигнати Росію з МАГАТЕ ([УНІАН](#)).

Польський міністр клімату і навколишнього середовища Ганна Москва закликала виключити Російську Федерацію з Міжнародного агентства з атомної енергії.

Міністр висунула цю пропозицію під час виступу на генеральній конференції МАГАТЕ у Відні.

У той час, коли ми тут сидимо, території України окуповані російськими військами. Ми вимагаємо дерусифікації окупованих територій і демілітаризації. До тих пір Росія повинна бути припинена в якості члена МАГАТЕ. Якщо вони не відповідають цим умовам, вони повинні бути виключені з організації. (...).

США готують заходи у відповідь на псевдореферендуми РФ ([УНІАН](#)).

Сполучені Штати Америки ніколи не визнають окуповану Росією територію «чим-небудь, крім частини України».

Прес-секретар Білого дому Карін Жан-П'єр:

Фіктивні референдуми стали кричущим порушенням міжнародного права.

Ми продовжимо працювати з нашими союзниками і партнерами, щоб притягнути Росію до відповідальності і підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно.

У найближчі дні громадськість дізнається більше про відповідні дії США, зазначила вона.

Ми готові накласти додаткові швидкі і серйозні економічні витрати на Росію разом з нашими союзниками і партнерами у відповідь на дії, які ми спостерігаємо в даний час, якщо вони будуть просуватися до анексії.

У США шукають шляхи не дати Росії можливості обходити нафтові санкції ([УНІАН](#)).

У Конгресі США готують механізми, які встановлять граничні ціни на російську нафту і при цьому не дозволять країні-агресору обходити санкції за допомогою Китаю та Індії.

Влада США збентежена тим, що основні покупці російської нафти, такі як Індія та Китай, можуть легко обійти режим обмеження цін та купити нафту за вищою ціною. Якщо покупці користуються фінансовими послугами не з західних країн, вони можуть купувати російську нафту без усіляких лімітів.

Міністерство фінансів США запровадило санкції проти російської економіки, проте виступає проти використання вторинних санкцій – покарань щодо іноземних урядів або фірм, які взаємодіють з Росією. Покарання чи загроза покарання цих третіх сторін пов'язані з дипломатичними та економічними ризиками, яких офіційні особи США та Європи прагнули уникнути.

Конгрес США наразі працює над механізмом вторинних санкцій.

В ЄС розкрили деталі нового пакету санкцій проти росії ([Укрінформ](#)).

Високий представник ЄС Жозеп Боррель зауважив, що ЄС продовжуватиме підтримувати Україну та дотримуватися обраної стратегії. Санкції ЄС мають болючий та руйнівний ефект для російської економіки, зокрема, внаслідок розширення переліку технологічних європейських товарів, експорт яких у росію є забороненим, що суттєво послаблює військові спроможності кремля.

«Ми також збільшуємо перелік осіб та установ, на яких поширюються санкції, – такі будуть охоплювати більш як 1300 осіб та установ. Цей перелік включатиме ключових осіб, що залучені до прийняття рішень, олігархів, старших військових офіцерів, а також пропагандистів, які є відповідальними за підриг територіальної цілісності України. Як пряму відповідь на призов ще 300 тисяч солдатів для цієї війни, ми запропонували ухвалити додаткові обмежувальні заходи проти осіб, які підтримували або отримували вигоду від російського вторгнення в Україну», сказав Боррель.

Він окреслив категорії осіб, що підпадатимуть під дію санкцій ЄС.

Перша включає тих осіб, які були долучені до російської окупації та незаконної анексії регіонів України. Зокрема, до цього списку увійдуть російські «проксі» – поплічники, що виконують функції «влади» в окупованих районах Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей. До цієї ж категорії включатимуться громадяни РФ, які сприяли та допомагали організовувати фейкові «референдуми» на цих тимчасово окупованих територіях України.

Друга категорія осіб, що потрапляють під санкції ЄС – це нові суб'єкти в оборонному секторі. Це включає офіційних осіб високого рангу,

співробітників російського міністерства оборони, а також тих, хто підтримує російські збройні сили, надає їм обладнання та зброю, включаючи ракети та бойові літаки, а також персони, що беруть участь у рекрутингу за оголошеною в росії «мобілізацією».

До третьої категорії для застосування санкцій належать особи, що продовжують поширювати дезінформацію про цю російську війну проти України та надають підтримку для такої діяльності у регіонах України, що перебувають під тимчасовою російською окупацією.

Водночас, перелік економічних акторів, що вже входять до санкційного списку, буде доповнений за рахунок персон, не лише громадян рф, та тих операторів бізнесу, що долучені до діяльності з обминання санкцій Євросоюзу.

Виходячи з останніх подій, Єврокомісія пропонує розширити географічний вимір застосування санкцій, які раніше були застосовані проти окупованих територій України, зокрема, проти Криму та ОРДЛО, та розповсюдити їх на окуповані росією регіони Харківської та Запорізької областей.

«Наші санкції працюють, вони мають значення. Але вони мають бути продовжені в часі. При цьому має бути забезпечена неможливість їх обминати», – додав Боррель.

У Польщі набули чинності нові обмеження на в'їзд для росіян: про що йдеться ([УНІАН](#)).

Нові обмеження для громадян Російської Федерації на в'їзд до Польщі набули чинності в понеділок, 26 вересня. Проблеми виникнуть у росіян, які подорожують літаком або на кораблі.

З 26 вересня почали діяти обмеження на «в'їзд через повітряні і морські пункти пропуску» для громадян РФ. У МВС Польщі пояснили, що «тільки широкі, жорсткі санкції можуть завдати рішучого удару по режиму Володимира Путіна».

Зазначається, що про повну заборону на в'їзд для росіян не йдеться. Залишаються в силі винятки, узгоджені Польщею і країнами Балтії, для підтримки опонентів російського президента Володимира Путін. До винятків відносяться дисиденти, Гуманітарні випадки, а також власники видів на проживання, водії транспорту і члени дипломатичних місій.

Сербія не визнаватиме російські «референдуми» в Україні ([УНІАН](#)).

Сербія, з огляду на принципи міжнародного права та власні інтереси, не може визнати результати «референдумів».

Глава МЗС Сербії Нікола Селакович:

Сербія не визнаватиме російські псевдореферендуми на окупованих територіях України.

Сербія, з огляду на принципи міжнародного права та власні інтереси, не може визнати їхні результати.

По-перше, ми принципово дотримуємося принципів міжнародного права й Хартії ООН, по-друге – це би цілковито суперечило нашим державним і національним інтересам та нашій політиці збереження територіальної цілісності, суверенітету й принципів непорушності кордону.

Військова допомога

США щотижня передають Україні зброю на суму від пів до мільярда доларів ([Укрінформ](#)).

Колишній директор ЦРУ Девід Петреус:

Як я вже казав, з боку США – це фантастична сума у 15,1 мільярда доларів, з боку інших країн – мільярди доларів, і майже всі східноєвропейські країни повіддавали вам своє озброєння, яким ви могли користуватися вже і зараз.

Мова йде про озброєння колишнього Варшавського блоку, танки та бойові машини, те саме і з бойовими гелікоптерами, які США мали передати Афганістану, але віддали Україні.

Петреус зазначив, що передача **зброї** відбувалася не завжди публічно – з міркувань безпеки. США постачають Україні величезну кількість снарядів до важкої артилерії, артилерійські тягачі і відповідну техніку, а також MLRS і боєприпаси до них.

Серйозне озброєння для України: США і Південна Корея уклали угоду на три мільярди доларів ([УНІАН](#)).

США закуплять для України зброю виробництва Південної Кореї, вона буде доставлена за посередництва Чехії.

США заплатять за озброєння – це будуть ракетні установки і боєприпаси на мільярди доларів. Йдеться про три мільярди доларів. Передусім мова йде про системи оборони «земля-повітря», відомі як Chiron, які дуже ефективні проти низьколітаючих цілей, наприклад, вертольотів.

Білий дім оголосив про новий пакет зі зброєю для України на \$1,1 мільярда ([Укрінформ](#)).

Речниця Білого дому Карін Жан-П'єр:

Сьогодні Сполучені Штати оголошують додатковий пакет сумою \$1,1 млрд зі зброєю і обладнанням для України в рамках Ініціативи сприяння безпеці в Україні.

Ми продовжимо стояти поруч з українським народом та забезпечувати їх оборонною підтримкою, якої вони потребують для свого захисту – стільки, скільки буде потрібно.

Вона уточнила, що допомога включатиме надання 18 нових високомобільних артилерійських ракетних систем типу HIMARS, «які Україна так ефективно застосовує на полі бою». Крім того, США поставлять сотні броньованих транспортерів, радарів та систем протидії дронам.

Пентагон підтвердив нову допомогу Україні: повний список ([УНІАН](#)).

Пентагон підтвердив нову допомогу для України, розмір якої складе приблизно 1,1 мільярда доларів. Зазначається, що це буде «багаторічним вкладенням» у критичні важливі можливості для створення міцної могутності Збройних сил України.

Анонсована допомога дасть початок процесу надання Україні пріоритетних можливостей у середньостроковій і довгостроковій перспективі. У Пентагоні підкреслили, що цей пакет допоможе нам захищати країну від російської агресії.

Україна отримає:

- 18 високомобільних артилерійських ракетних систем (HIMARS) і відповідні боєприпаси;
- 150 броньованих високомобільних багатоцільових колісних машин (HMMWV);
- 150 тактичних машин для буксирування озброєння;
- 40 вантажівок і 80 причепів для перевезення важкої техніки;
- Два радари для безпілотних літальних апаратів;
- 20 багатоцільових радарів;
- Протибеспілотні повітряні системи;
- Тактичні захищені системи зв'язку, системи спостереження та оптику;
- Обладнання для знешкодження вибухонебезпечних предметів;
- Бронежилети та інше Польове спорядження;
- Фінансування навчання, обслуговування та підтримки.

«В цілому з січня 2021 року Сполучені Штати виділили Україні близько 16,9 млрд доларів допомоги в галузі безпеки. З 2014 року Сполучені Штати виділили Україні близько 19 млрд доларів допомоги в галузі безпеки, а з початку неспровокованого і жорстокого вторгнення Росії — понад 16,2 млрд доларів США. 24 лютого», – додали в Пентагоні.

Литва передала і ще передасть Україні не тільки військову техніку, а й зимове обмундирування для ЗСУ на суму близько двох мільйонів євро ([Укрінформ](#)).

Міністр оборони Литви Арвідас Анушаускас:

Найближчими місяцями в литовських підприємств буде закуплено і передано українським військовим зимове обмундирування на кілька

мільйонів євро, тобто близько 25 тисяч українських військових буде забезпечено зимовим екіпіруванням.

Нині підтримка Литви озброєннями та іншою військовою технікою становить близько 209 млн євро. Підтримка Україні триває, вона справді значна, підкреслю тільки, що це не змагання між країнами з приводу підтримки, ми даємо те, що можемо дати, Україна просить те, що їй потрібно.

Україна отримає від Німеччини військове обладнання для наступу (УНІАН).

Німеччина передасть Україні десяток мостокладальних машин та майже сотню великовантажних причепів.

У пакет допомоги увійдуть:

- 10 мостових систем;
- 3 середні мостові системи;
- 90 великовантажних причепів.

Також українська армія отримала від Німеччини шість кулеметів Maschinengewehr 3 (MG3) для броньованих ремонтно-евакуаційних машин та боезапас на 30 000 гранат калібру 40 мм.

**Україна отримала від Литви 50 бронетранспортерів M113 (УНІАН).
Міністр оборони Литви Арвідас Анушаускас:**

Що стосується військової підтримки України, то Литва її підтримувала і буде підтримувати. Нагадаю, що буквально три дні тому наша бронетехніка, яку ми відправили, досягла України, і зараз цій країні передано 50 бронетранспортерів M113.

Також Анушаускас підкреслив, що при розгляді питань про подальшу військову підтримку України країна консультуватиметься з союзниками по НАТО, оскільки країні необхідно виконувати і свої зобов'язання перед Альянсом для забезпечення безпеки військовослужбовців, дислокованих в Литві.

Україна отримає чотири системи ППО IRIS-T замість однієї (Українська правда).

Німеччина передасть Україні чотири системи протиповітряної оборони IRIS-T, яких немає на озброєнні Бундесверу, замість однієї, як повідомлялося раніше.

У переліку зброї, що планується до передачі, вказано, що з'явилися кошти для передачі ще трьох систем ППО.

Готуються до передачі 30 тисяч набоїв калібру 40 міліметрів і 24 кулемети MG3 для броньованих ремонтно-евакуаційних машин.

Також німецький уряд готується передати 10 мостових систем, три середні мостові системи і 90 великовантажних причепів для перевезення важкого озброєння.

Міністерство оборони Литви підписало договір із польською компанією на закупівлю дронів-камікадзе для України ([Українські новини](#)).

Гроші, пожертвовані громадянами Литви, підуть на купівлю безпілотних систем Warmate у польської компанії WB Group, і вони будуть передані Україні.

Заступник міністра Вілюс Семяшка раніше повідомляв, що в Польщі буде закуплено два повних комплекти, що включають пускову установку і 37 одиниць літаючих боєприпасів, так званих дронів-камікадзе. За його словами, закуплені безпілотники можуть нести вибухові речовини й знищувати танки та командні пункти.

Потреба узгоджена з українською армією. Очікується, що виробники поставлять ці системи в жовтні-листопаді.

Легко транспортовані дрони-камікадзе Warmate важать близько 5,7 кг, можуть діяти на відстані до 30 км й атакувати зі швидкістю 150 км/год.

Кошти на дрони зібрав засновник телеканалу Laisves TV Андрюс Тапінас. Його ініціатива Legion of Boom збрала понад 2 млн євро, половину цієї суми буде виділено на придбання системи літаючих боєприпасів Warmate.

Канцлер Німеччини Олаф Шольц висловив роздратування через заклики постачати Україні основні бойові танки ([Українська правда](#)).

(...). За словами канцлера, у дебатах щодо танків «повністю проігноровано той факт, що нашим круговим обміном ми також дозволяємо поставити в Україну понад 100 бойових танків і бойових машин піхоти».

Такі партнери, як Чехія і Словаччина, Румунія і Греція, передають танки східноєвропейського виробництва в Україну, де вони можуть бути негайно використані, оскільки логістика, боєприпаси, запчастини і необхідні ноу-хау є в наявності, зазначив він.

«Натомість ми поступово поповнюємо запаси наших партнерів західною технікою» – сказав Шольц. Тому він здивований, «що деякі критики поводяться так, ніби ми постачаємо лише шоломи».

Щодо питання постачання власних бойових танків канцлер сказав: «Позиція федерального уряду чітка: не діяти самостійно; і так буде і надалі».

Щоправда, ситуація в Україні «дуже динамічна, і ми постійно переоцінюємо її», додав він.

«Німеччина підтримує Україну в міру своїх можливостей і в той же час робить все можливе, щоб не допустити прямого конфлікту між НАТО і Росією. Саме це лежить в основі всіх рішень. І це також відповідає волі переважної більшості громадян» – заявив Шольц.

Президентка Європейського парламенту Роберта Мецола озвучила два можливі плани допомоги Києву ([Укрінформ](#)).

Один із них – ініціатива щодо надання Україні приблизно 90 танків Leopard 2.

Президентка Європейського парламенту Роберта Мецола:

Ми знаємо, що навіть ті з них, які не готові до бою, можна відносно швидко відновити. Це може означати, що танки сучасного стандарту стануть доступними швидко. Країни, які надають танки, зможуть отримати відшкодування через європейські фонди, як-от Фонд миру, і це означає, що всі зможуть зробити свій внесок у ці зусилля.

Інший план, який оприлюднила пані Мецола, – це програма ленд-лізу, яка надасть Україні прямий доступ до збройної промисловості ЄС.

«Коли наші держави-члени об'єднують зусилля, жодна окрема держава-член не зазнає надто суттєвого погіршення своєї власної обороноздатності», – наголосила Президентка Європейського парламенту.

«Обидва варіанти мають своїх прихильників і противників. Жоден з них не є досконалим, але нічого не робити – не варіант. Немає часу на самовдоволення. Для цього потрібна лише політична воля», – зауважила президентка Європарламенту, додавши, що Європа має перейти «від спеціальних рішень до справжнього Союзу безпеки та оборони, який доповнює, а не конкурує з НАТО».

Виконувач обов'язків міністра оборони Болгарії Димітар Стоянов у четвер заявив, що виступає проти надання Україні важкого озброєння ([Українська правда](#)).

Про це Стоянов заявив журналістам перед засіданням Ради безпеки Болгарії.

У в.о. глави болгарського Міноборони спитали про підсумки зустрічі з послом України Віталієм Москаленком, яка відбулася у вівторок. Тоді Москаленко передав другий офіційний запит від України про допомогу зброєю.

«Моя відповідь була короткою і чіткою на питання про озброєння, запитувалося важке озброєння, а не легке озброєння чи боєприпаси. Я не можу дати важке озброєння, поки я міністр, і поки не зміниться рішення парламенту», – відповів Стоянов.

Гуманітарна та фінансова допомога

Байден підписав закон, що передбачає виділення \$12,3 мільярда на допомогу Україні ([УНІАН](#)).

Американський президент Джо Байден підписав закон про тимчасове фінансування, що передбачає, зокрема, виділення 12,3 мільярда доларів на допомогу Україні.

Вказується, що закон «передбачає асигнування на 2023 фінансовий рік федеральним агентствам до 16 грудня 2022 року на чинні проекти та

діяльність федерального уряду, а також включає додаткові асигнування для реагування на ситуацію в Україні».

США від початку війни направили Україні близько \$1,5 мільярда на гуманітарні програми ([Укрінформ](#)).

Надзвичайний і Повноважений Посол США в Україні Бріджит Брінк за результатами зустрічі з **міністром соціальної політики України Оксани Жолнович** підкреслила важливість розширення співпраці з агенціями ООН в Україні для реалізації гуманітарних програм та зазначила, що через організації системи ООН для допомоги Україні США скеровано близько \$1,5 мільярда. Крім цього, США виділяють \$8,5 мільярда допомоги для бюджету України.

Польща готова прийняти на лікування щонайменше 1 тисячу українських військових ([Укрінформ](#)).

Посол України в Польщі Василь Зварич:

Польща готова приймати на лікування наших військовослужбовців. Можливості цивільної інфраструктури Польщі дозволяють прийняти на лікування щонайменше 1 тис. українських військовослужбовців.

За його словами, якщо цивільних можливостей не вистачатиме, то Польща готова залучати також і військову інфраструктуру.

Зварич поінформував, що станом на сьогодні у медичних закладах по всій Польщі зараз лікується близько 100 українських військовослужбовців.

З Аргентини за сприяння діаспори відправили новий гумвантаж для України ([Укрінформ](#)).

З Аргентини до Варшави прибув 9-й вантаж гуманітарної допомоги для України, який незабаром буде перевезений до нашої держави за місцем призначення.

Зазначається, що 9-й гуманітарний вантаж складається з майже 15 т продуктів харчування довготривалого використання, зокрема макаронних виробів, гороху, сочевиці та консервів, і призначений для задоволення нагальних потреб населення регіонів України, які найбільше постраждали від збройного вторгнення росії.

Зауважується, що ця важлива партія допомоги була сформована завдяки спільній роботі Української Центральної Репрезентації, Українського товариства культури «Просвіта» в Аргентині, компаній, організацій та окремих громадян, які продовжують підтримувати Україну у боротьбі з широкомасштабною збройною агресією росії, що триває вже понад сім місяців.

Чеський фонд зведе будинки для переселенців на Закарпатті ([Укрінформ](#)).

На Закарпатті благодійний фонд «Карітас Чеської Республіки» збудує більше 20 збірних будинків для переселенців, їх розташують на території двох технікумів.

Зазначається, що це передбачено в договорі про надання гуманітарної допомоги в натуральній формі, підписаному на Закарпатті із чеським фондом щодо ремонту будівель для ВПО.

Заступник голови облради Василь Дем'янчук:

Згідно з укладеним договором, на території сваявського ліцею заплановано звести 10 будиночків і 11 таких же на території мукачівського навчального закладу. Ми дуже вдячні благодійному фонду «Карітас Чеської Республіки» за їхню працю. Зі свого боку ми забезпечимо повну та всебічну підтримку. Адже житло для вимушених переселенців – одна із наших найнагальніших потреб сьогодні. Відрадно, що сім'ї, які втікали від [війни](#), матимуть гідні умови життя.

Всесвітня організація охорони здоров'я передала українським рятувальникам п'ять пневмокаркасних модулів і два перехідники ([Укрінформ](#)).

До Мобільного рятувального центру швидкого реагування ДСНС завітали представники команди ВООЗ в Україні на чолі з **головою Бюро ВООЗ в Україні Ярно Хабіхтом**, які передали благодійну допомогу у вигляді 5 пневмокаркасних модулів та двох перехідників.

Даний модуль використовуватиметься для надання невідкладної медичної допомоги цивільному населенню, рятувальникам на території проведення аварійно-рятувальних робіт, піротехнікам в зонах гуманітарного розмінування та цивільному населенню.

Німеччина надала €1 мільйон для відкриття майстерні з протезування у Львові ([Укрінформ](#)).

Надзвичайний і Повноважний Посол ФРН в Україні Анка Фельдгузен:

Мальтійська служба допомоги, український проєкт «Незламні» та фінансова підтримка уряду Німеччини в €1 млн посприяли облаштуванню майстерні з протезування на базі Лікарні Св. Пантелеймона у Львові.

З першого дня війни я знала, що питання протезування буде дуже важливим. Я це вже бачила в 2014 році. Я знала, що в Німеччині є сучасна технологія, і хотіла зібрати професіоналів, а сьогодні бачу, що все вдалося.

Ми лікували дуже багато українських солдатів у Німеччині і надавали їм сучасні протези. Але такі протези треба ремонтувати. Якщо казати про дітей, то їм треба такі протези вчасно замінювати. Робити все це в Німеччині незручно. Набагато краще це робити в країні, де ти знаєш мову, людей.

ЄС переказав Україні €500 мільйонів бюджетної підтримки ([Укрінформ](#)).

Єврокомісар з питань розширення і політики сусідства Олівер Варгеї оголосив, що ЄС переказав Україні 500 млн євро бюджетної підтримки:

Звичайно, ми говорили про нашу допомогу Україні, тому що ми надаємо не лише моральну підтримку, а й військову, фінансову допомогу. Ми підтримуємо реформи фінансово, а також виживання України в цій війні. Я дуже радий оголосити, що сьогодні 500 млн євро бюджетної підтримки мають надійти на банківський рахунок України.

Франція надасть Україні понад тонну гумдопомоги та оплатить доставку пшениці в Африку ([Укрінформ](#)).

Франція надасть Україні понад 1 тонну гуманітарного вантажу та візьме на себе витрати на доставку 50 тисяч тонн української пшениці до Ефіопії та Сомалі.

Міністр закордонних справ Франції Катрін Колонна:

Це найбільша за масштабом гуманітарна операція, де ми зібрали для допомоги Україні більше тонни гуманітарного вантажу. Завтра ввечері я буду в Марселі на відправленні цього корабля.

Президент Франції підтримав ініціативу Президента Зеленського, який вирішив безкоштовно передати на користь Сомалі та Ефіопії 50 тисяч тонн зернових. Це дуже важливий крок. Країна, яка сама у стані війни, пішла на такий гуманітарний крок.

Сьогодні в Марселі стартує гуманітарна операція «Човен для України» ([Укрінформ](#)).

28 вересня у Марселі за участі **міністра закордонних справ Франції Катрін Колонни** відбудеться запуск операції «Човен для України», в рамках якої до України буде відправлено понад 1000 тонн гуманітарних вантажів.

Понад 1000 тонн гуманітарних вантажів буде транспортовано до порту Констанца в Румунії. Вони відповідають пріоритетним потребам, визначеним українською владою, і поєднують внески державного та приватного секторів.

Зокрема, йдеться про вантаж, який охоплює наступні сектори:

- цивільна безпека: 15 пожежно-рятувальних автомобілів, приведених до стандартів України, з них 5 вживаних автомобілів, запропонованих пожежно-рятувальними службами, та 10 нових автомобілів; 8 напівжорстких моторних плавзасобів; 19 тонн техніки (рятувального, очисного та захисного спорядження);

- медична допомога: 25 тонн екстрених та реанімаційних препаратів, 14 тонн з яких були запропоновані асоціацією «Тюльпан» та її медичними компаніями-членами, а також медичний автомобіль, оснащений мобільним радіологічним апаратом, що дозволяє проводити обстеження на місцях;

- продовольча допомога: 60 тис. продовольчих пайків (дворазове харчування), 48 тонн готових страв, 13 тонн молока;

- аварійно-реабілітаційне обладнання: 5 генераторів, будівельні матеріали та брезент.

Зазначається, що Франція також пропонує понад 200 метрів аварійних мостів, які будуть використані для швидкого відновлення української цивільної інфраструктури: 3 збірні мости типу «bailey» і 3 модульні металеві мости, включаючи один, що буде транспортуватися з Франції автомобільним транспортом.

Вишеградська четвірка має намір допомагати Україні з ремонтом техніки та лікуванням бійців ([Укрінформ](#)).

Країни Вишеградської четвірки, куди входять Чехія, Угорщина, Польща та Словаччина, мають намір допомогти Україні з ремонтом техніки, розмінуванням та лікуванням поранених військових на тлі російської агресії проти країни.

Після зустрічі з колегами з країн Вишеградської четвірки (V4) **міністр оборони Словаччини Ярослав Надь** заявив журналістам, що ці країни Центральної Європи підтримують Україну перед лицем російського військового вторгнення.

Чехію на зустрічі представляла **міністр оборони Яна Чернохова**, за словами якої країни V4 також могли б брати участь у розмінуванні території України. Міністр нагадала, що таку діяльність Чехія здійснювала у колишній Югославії.

Естонія надасть Україні модульні госпіталі і долучиться до розвитку системи реабілітації ([Укрінформ](#)).

Естонія надасть Україні модульні госпіталі для посилення медичної інфраструктури постраждалих від війни регіонів, а також долучиться до розвитку системи реабілітації.

Заступник міністра охорони здоров'я Олександр Комаріда:

Наразі у нас є актуальна потреба в модульних конструкціях з можливістю автономної роботи. Колеги з Естонії зможуть поставити нам такі модулі та мобільні госпіталі для того, щоб їх можна було використовувати під час відновлення зруйнованих будівель ЗОЗ.

У Брюсселі обговорили гуманітарну допомогу Україні для проходження зими ([Укрінформ](#)).

У Брюсселі відбулася зустріч офіційних осіб високого рівня з метою обговорення шляхів гуманітарної підтримки України, цивільна інфраструктура якої зазнала серйозних руйнувань унаслідок російської агресії, у контексті проходження зимового періоду.

Єврокомісар з питань кризового менеджменту Янез Ленарчич:

Наступна зима буде найважчою з усіх, з якими стикалися українці. Крім жорстокого нападу росії, населенню країни загрожуватиме замерзання з огляду на пошкодження будинків та систем опалення. Гуманітарна спільнота

має бути готовою допомогти таким людям. Необхідно відпрацювати уніфікований та об'єднаний підхід, щоб допомогти Україні пройти цю зиму. Позиція ЄС чітка: ми підтримуватимемо Україну у подоланні всіх можливих труднощів.

Зазначається, що головним призначенням цієї допомоги буде створення для населення України, особливо у регіонах, що серйозно постраждали від дій російських агресорів, прихистків у морозний період, а також забезпечення гуманітарного доступу до всіх регіонів країни, де люди потребуватимуть допомоги. Ще однією темою обговорення було об'єднання зусиль у реагуванні на дії росії, яка продовжує грубо порушувати міжнародне гуманітарне право під час війни проти України.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Ніколи не були проти: Данілов розповів, про що Україна готова вести переговори з РФ ([OBOZREVATEL](#)).

Україна готова вести переговори з країною-агресором Росією з певних питань. Так, наша країна ніколи не була проти перемовин з РФ щодо контрибуцій та репарацій.

Про це заявив **секретар РНБО Олексій Данілов** у Twitter. Він змалював чіткий план завершення війни.

Секретар РНБО наголосив, що завдання зі звільнення України від загарбників і дефрагментації Росії буде виконано в повному обсязі «відповідно до планів та графіків».

У Путіна заявили про нові умови переговорів із Україною про завершення війни ([OBOZREVATEL](#)).

У Кремлі знову заговорили про переговори. Речник президента Росії Дмитро Песков заявив, що РФ нібито готова до повернення до дипломатичного завершення війни, проте на нових умовах.

Про це 27 вересня повідомили росЗМІ. Водночас не уточнюється, про які ультиматуми йдеться на цей раз.

Ймовірно, зміна вимог Кремля буде пов'язана з незаконним голосуванням щодо входження тимчасово окупованої частини України до складу РФ.

«Окуповані території — це землі України»: в турецькому МЗС пообіцяли докласти зусиль для організації переговорів Путіна із Зеленським ([OBOZREVATEL](#)).

Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган планує продовжити переговори з президентом Володимиром Зеленським та російським диктатором Володимиром Путіним. Він і надалі доклатиме зусиль для організації зустрічі президентів обох держав, яку вважає необхідною для припинення війни.

Про це заявив **голова МЗС Туреччини Мевлют Чавушоглу** на зустрічі з представниками ЗМІ в Японії. Турецький міністр наголосив, що за наслідки цієї війни розплачується весь світ.

Голова турецького МЗС також зазначив, що необхідно домогтися укладання «справедливого миру». При цьому він наголосив, що окуповані наразі території – це території України.

Ердоган нагадав, що закликав Росію припинити військові операції та вивести свої сили з України, які увійшли на її територію від 24 лютого.

У Туреччині заявили, що Путін готовий вести переговори з Україною, але на нових умовах ([OBOZREVATEL](#)).

Під час саміту ШОС (Шанхайська організація співробітництва) у Самарканді президент Росії Володимир Путін сказав президенту Туреччини Реджепу Тайпу Ердогану, що Росія готова повернутися до переговорів з Україною. Щоправда, вже на нових умовах.

Про це повідомив **глава МЗС Туреччини Мевлют Чавушоглу** під час пресконференції в Токіо. Він зазначив, що турецька сторона вважає особисту зустріч Володимира Путіна та президента України Володимира Зеленського необхідною для припинення вогню в Україні.

Зеленський: після «референдумів» переговори з Росією стануть неможливими ([OBOZREVATEL](#)).

Переговори між президентами України та Росії стануть неможливими після завершення фейкових референдумів на окупованих територіях нашої держави. У Кремлі мають усвідомлювати це, адже агресора попереджали неодноразово.

Про це заявив лідер України **Володимир Зеленський** в інтерв'ю, яке вийшло 25 вересня на телеканалі CBS у програмі «Face the Nation». Він зазначив, що окупанти заздалегідь підготували бюлетені для проведення так званого голосування у південних та східних областях, тому РФ зможе швидко оголосити «результати».

Він вважає, що це дуже небезпечний сигнал від Путіна, який підтверджує, що диктатор «не збирається закінчувати цю війну».

Президент зазначив, що окупанти змушують мешканців захоплених регіонів приходити на «референдуми». В іншому випадку загарбники погрожують відключити електроенергію або просто позбавити можливості нормально жити.

росія готова до мирних переговорів з Україною, однак їх предметом не буде «приєднання» до рф захоплених раніше територій ([Укрінформ](#)).

Про це заявив президент рф володимир путін під час свого виступу у п'ятницю, 30 вересня, у кремлі під час церемонії підписання «договорів» про так зване «входження» захоплених російськими військами територій України до складу рф.

За словами очільника держави-агресора, влада України має ставитися до цього «волевиявлення» з повагою – «тільки таким може бути шлях до миру».

Також путін заявив, що росія буде захищати свою землю «усіма наявними у нас силами та засобами».

Ердоган закликав Путіна «дати ще один шанс» переговорам з Україною: Анкара готова бути посередником ([OBOZREVATEL](#)).

Президент Туреччини Реджеп Ердоган укотре виступив за проведення переговорів між Україною та Росією. Він заявив, що його держава готова стати посередником у цьому процесі.

Про це Ердоган сказав під час телефонної розмови з російським диктатором Володимиром Путіним, яка відбулася у четвер, 29 вересня. Деталі розмови активно розповсюдили пропагандистські ресурси.

Так, Ердоган закликав Путіна «дати ще один шанс» переговорам з офіційним Києвом. Турецький лідер навіть заявив, що «Анкара готова стати посередником».

Путін, зі свого боку, розповідав Ердогану про проведення фейкових референдумів на територіях Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей. Диктатор запевняв, що місцеві українці, які понад 7 місяців живуть під дулами російських автоматів, нібито «реалізували своє право на самовизначення» (...).

Радник голови Офісу Президента Михайло Подоляк вважає, що Росія постійно закликає до переговорів, аби створити картинку для зовнішньої аудиторії й забезпечити тиск на Україну з боку Заходу ([Українські новини](#)).

Подоляк сумнівається в змістовності переговорів з Росією в найближчому майбутньому. На думку радника голови Офісу президента, російські офіційні особи потребують діалогу для того, аби виграти час для перегрупування й зміцнення позиції на полі бою.

«Росія постійно говорить про перемовини в ультимативному стилі, але говорить лише для зовнішньої аудиторії, тому що хоче забезпечити тиск на Україну з боку наших партнерів», – зауважив Подоляк.

Тривають перемовини щодо обміну «всіх на всіх» ([Українська правда](#)).

Керівник Головного управління розвідки Міністерства оборони Кирило Буданов зустрівся з представниками родин українських захисників. Він наголосив, що Україна продовжує працювати над обмінами полонених, ця робота ніколи не припиняється. Зокрема, тривають перемовини щодо обміну «всіх на всіх».

Також відбувається робота з окремих обмінів. Це тривалий та виснажливий процес. Приміром, обмін 21 вересня, під час якого було звільнено 215 оборонців, готувався понад два місяці.

Плани повоєнного відновлення України

У мерії Ізюма сказали, коли місто знову буде зі світлом ([Укрінформ](#)).

У визволеному нещодавно Ізюмі Харківської області приблизно за тиждень відновлять електропостачання, після цього в місті з'явиться вода.

Заступник міського голови Ізюма Володимир Мацокін:

Світло в місті – чекати не менше тижня; газ – оптимістичні прогнози по приватному сектору. В місті вже працює «Нова пошта», поки мобільно. Буде електрика – буде вода, запрацюють банки, банкомати.

Як додав Мацокін, Ізюм також чекає на мобільні бригади Укрпошти з видачі пенсій. Ліки можна отримати в центральній міській лікарні безкоштовно, за призначенням лікаря. Також до роботи готові дві аптеки.

Естонія готова допомогти Україні з відновленням енергетичної інфраструктури ([Укрінформ](#)).

Міністр енергетики України Герман Галущенко провів зустріч із делегацією з Естонії на чолі з міністром економіки та інфраструктури Рійною Сіккут, що засвідчила готовність Естонії допомагати у відновленні зруйнованої енергетичної інфраструктури.

Під час зустрічі Галущенко поінформував естонську сторону про пошкодження енергетичної інфраструктури України внаслідок регулярних російських військових атак. При цьому він зазначив, що наразі підготовлено багато потенційних інвестиційних проєктів для відновлення та відбудови енергетичного сектору, включаючи атомну та зелену енергетику, інші новітні напрямки.

«Члени естонської делегації також підкреслили свою зацікавленість інвестувати у проєкти з відновлення енергетичного сектору України», – повідомляє Міненерго.

Крім того, сторони обговорили роботу електроенергетичних ринків та потенціалу для нарощування експорту української електроенергії до європейських країн, підготовку до опалювального сезону й питання накопичення енергоресурсів.

Київщині виділили 300 мільйонів на відновлення інфраструктури ([Економічна правда](#)).

Уряд виділив Київській області ще 300 млн грн на ліквідацію наслідків бойових дій та відновлення інфраструктури.

Відповідну суму з резервного фонду бюджету уряд виділив своїм рішенням, ухваленим 27 вересня.

Міністр розвитку громад та територій Олексій Чернишов повідомив, що на території громад Київщини через війну пошкоджені майже 26 тисяч об'єктів житлової, соціальної та критичної інфраструктури:

Одне з головних завдань — терміново відновити життєво необхідні послуги для населення та здійснити першочергові ремонтні роботи тих житлових будинків, де це можливо. У квітні Уряд виділив області на ліквідацію наслідків бойових дій 400 млн грн, сьогодні — ще 300 млн грн. Загалом Київщині спрямовано 700 млн грн.

Кошти підуть на роботи з обстеження об'єктів, капітальний ремонт і реконструкцію, поточний ремонт, заповнення віконних та дверних прорізів, фасадів, покрівель, зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж і систем, зокрема тепло-, газо-, водопостачання та водовідведення, опалення, електричних мереж та розбирання зруйнованих конструкцій.

Долучитися до відбудови України готові вже 200 підприємств Чехії ([Укрінформ](#)).

Заступник міністра промисловості та торгівлі Чеської Республіки Едуард Муржицький:

У Міністерстві промисловості й торгівлі Чеської Республіки для підтримки українського бізнесу організували Українсько-чеську торгову палату UKRCHAM, у якій беруть участь понад 200 фірм, що прагнуть відбудувувати Україну. Дякую Україні за те, що воює і бореться за Європу! Я обіцяю, що ми будемо продовжувати вам допомагати, і це одна з причин, чому ми тут.

Чеські фірми не залишають Україну, а навпаки намагаються розширювати свою діяльність тут. Надзвичайний і Повноважний Посол Чеської Республіки в Україні Радек Матула наголосив, що є дві платформи підтримки українсько-чеського бізнесу – це створена Українсько-чеська торгова палата та Торгово-промислова палата Чехії, які підтримуватимуть не лише бізнес, а всіх, кому буде потрібна допомога.

Українсько-чеський бізнес-форум, що проходить у Львові 27 вересня, став чудовою нагодою та можливістю як для українських, так і для чеських бізнесменів провести попередні перемовини у форматі B2B, які в подальшому можуть продовжитися у межах запланованої цього року торгової місії Львівщини до Чеської Республіки.

Муржицький закликав українських підприємців, яким під час форуму не вдасться знайти бізнес-партнерів, звертатися до однієї з чеських фірм, яка займається посередництвом у їхньому пошуку, або до Посольства Чехії в Україні.

У форумі беруть участь представники дипломатичних установ обох країн, обласних державних адміністрацій, Торгово-промислової палати України, бізнесу Львівщини та релокованих підприємств, які переїхали з постраждалих від війни територій і вже сьогодні активно відновлюють підприємницьку діяльність на території Львівської області.

Муржицький закликав українських підприємців, яким під час форуму не вдасться знайти бізнес-партнерів, звертатися до однієї з чеських фірм, яка займається посередництвом у їхньому пошуку, або до Посольства Чехії в Україні.

Естонія виділить майже мільйон євро на відбудову мосту на Житомирщині ([Укрінформ](#)).

Естонія готова виділити майже 1 мільйон євро на відбудову пошкодженого російськими військами мосту в Малині на Житомирщині.

Глава Житомирської ОВА Віталій Бунечко:

Наразі Житомирська ОВА опрацьовує варіанти якнайшвидшого відновлення пошкодженого мосту через річку Ірша в Малині, яка розділяє 30-тисячне місто і створює значні незручності для його жителів, підприємців та великих заводів, що розташовані неподалік. За попередніми розрахунками, на відбудову мосту необхідно понад 100 мільйонів гривень.

Представники Естонії попередньо заявили про намір долучитися до капітального ремонту мосту та виділити на це близько мільйона євро.

Також глава ОВА додав, що Малинська, Брусилівська та Лугинська громади вже отримали перші три із 12 автобусів, які надала Естонія в рамках плану відновлення Житомирської області.

Французька компанія відбудує шість будинків, школу та дитсадок у Гостомелі ([Укрінформ](#)).

Голова Київської обласної військової адміністрації Олексій Кулеба:

У межах співробітництва компанія планує відбудувати 6 житлових будинків, школу та дитячий садок. Пошкоджені бетонні конструкції будуть демонтовані, після чого матеріали перероблять за підтримки французької компанії і згодом зведуть нові екооб'єкти. У Гостомелі вже почався демонтаж будинків.

Він повідомив, що французька компанія Neo Eсо, яка спеціалізується на повторному використанні відходів будівництва, вже відвідувала постраждалі райони Київщини. Водночас сьогодні в Гостомелі – одному з найбільш зруйнованих населених пунктів Київської області – було підписано меморандум про відбудову військмістечка з представниками компанії та міністеркою закордонних справ Франції Катрін Колонні.

На Харківщині розчистили понад 170 кілометрів доріг ([Укрінформ](#)).

Заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко:

Вже понад 170 км доріг Харківської області очищено від наслідків бойових дій. Тільки сьогодні, 27 вересня, до роботи залучено 37 одиниць спецтехніки та 95 робітників.

Фахівці Служби автомобільних доріг області прибирають зруйноване покриття, сторонні предмети та вивозять залишки знищеної техніки.

На очищених ділянках проводять ремонтні роботи – лагодять пошкоджене металеве бар'єрне огороження.

Кабінет Міністрів виділив 70 млн грн на відбудову ТЕЦ-3 у Харкові із резервного фонду держбюджету ([Укрінформ](#)).

«Кабінет Міністрів України виділив з резервного фонду державного бюджету 70 млн грн на відбудову пошкодженої внаслідок ворожих обстрілів ТЕЦ-3 комунального підприємства "Харківські теплові мережі"», – йдеться у повідомленні Міністерство розвитку громад і територій.

У Мінрегіоні нагадали, що внаслідок артилерійських та ракетних обстрілів харківська ТЕЦ-3 зазнала значних пошкоджень. Зокрема, зруйновані будівля котлотурбінного цеху та енергетичне обладнання, пошкоджені парові котли, виведено з ладу електричне обладнання трансформаторної підстанції.

Звідки гроші й на що витратять: Фонд ліквідації наслідків агресії РФ ([Укрінформ](#)).

Особливістю майбутнього бюджету є створення нового Фонду ліквідації наслідків російської збройної агресії обсягом не менш як 19 млрд грн.

Голова Комітету ВР з питань бюджету Юрій Арістов:

Джерело наповнення Фонду, який має запрацювати вже цього року, – конфісковані кошти російського походження, зокрема Сбербанку. Ідея створення Фонду полягає в тому, що російські гроші мають витратитися на українців, які постраждали від війни. Це така собі аналогія репарацій, але тільки примусова.

За його словами, російські гроші витратять передусім на відновлення зруйнованої окупантами інфраструктури й житла. Проектом передбачено, що це будуть будівництво чи реставрація громадських будівель, захисних споруд, реконструкція об'єктів критичної інфраструктури, відновлення і модернізація будівель для забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та людей, які втратили його внаслідок бойових дій.

«Крім того, передбачено розроблення проектної документації для об'єктів, які були зруйновані, та закупівлю шкільних автобусів, спецтранспорту для закладів охорони здоров'я. Але це поки що проект, і перелік програм, якими опікуватиметься Фонд, думаю, розшириться», – додав Арістов.

Для повноцінного відновлення зрошення Україні потрібно 15 млрд доларів ([Укрінформ](#)).

В Україні майже 5 млн га сільськогосподарських земель потребують відновлення систем меліорації, для чого знадобиться приблизно 15 млрд доларів інвестицій.

Радник міністра аграрної політики та продовольства Михайло**Соколов:**

От ми кажемо, що нам десь треба буде (відновити меліоративні об'єкти - авт.) на 5 млн га. А інвестиції на гектар – це десь 3 тис. доларів на гектар. Ми розуміємо, що потрібно приблизно 15 млрд доларів. Зрозуміло, що держава не має таких грошей.

Соколов зазначив, що для розв'язання проблеми нестачі коштів на відновлення та розбудову зрошувальних систем, розроблено законопроект, який дозволить державним операторам залучати інвестиції.

Він додав, що проект закону "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення системи управління об'єктами інженерної інфраструктури меліоративних систем державної власності" (№7577) вже зареєстровано у Верховній Раді.

За словами радника міністра, згідно з документом, замість державних установ передбачається створити державні некомерційні підприємства, які управлятимуть державними об'єктами меліорації. Такі підприємства зможуть отримувати кредити та залучати інвестиції. Крім цього, вони зможуть перейти на довгострокове фінансове планування.

Соколов зауважив, що в управління передаватимуть комплекси систем зрошення, які не можна буде розділяти. Також документ забороняє відчуження державних меліоративних систем на користь третіх осіб.

Радник міністра підкреслив, що законопроект №7577 запроваджує двоставковий тариф на послуги оператора системи, який включає дві складові – постійну та змінну. Зокрема, тариф формуватиметься залежно від обсягу електроенергії та інших витрат на постачання та відведення води.

Французька компанія передасть Україні три конструкції для відновлення мостів на Чернігівщині ([Укрінформ](#)).

Французька компанія Matiere невдовзі має передати Україні три мостових конструкції для відновлення зруйнованої дорожньої інфраструктури у Чернігівській області.

Заступник голови Державного агентства автомобільних доріг Андрій Івко:

Французька компанія Matiere передасть Укравтодору три мостові конструкції для відновлення зруйнованої дорожньої інфраструктури у Чернігівській області. Наприкінці липня відбувся візит представників компанії для огляду зруйнованих мостів.

Заступник голови Укравтодору уточнив, що мостові конструкції були виготовлені французькими представниками спеціально для України. Їх надходження українська сторона очікує наприкінці жовтня.

Естонія допоможе відновити транспортну інфраструктуру на Житомирщині ([Укрінформ](#)).

Естонська Республіка допоможе відновити у Житомирській області транспортну інфраструктуру, зруйновану внаслідок російської агресії, - масштаби відбудови оцінюються в 563 млн доларів.

Перший заступник голови Державного агентства автомобільних доріг України Андрій Івко:

Ми вже повинні починати відновлювати нашу країну, а також робити все можливе, аби перемогти у цій війні. Завдана шкода транспортній інфраструктурі Житомирської області вже становить 174,3 млн доларів, а потреби на відновлення оцінюються в близько 563 млн доларів. Це велика цифра, але український регіон обов'язково буде відновлений, в тому числі завдяки міжнародним партнерам.

За словами представника Укравтодору, наразі в області зруйновано/пошкоджено 35 кілометрів доріг державного значення, 5 штучних споруд загальною протяжністю 298 метрів, 82 залізничні будівлі, понад 1 кілометр колій. Також зазнав руйнувань Міжнародний аеропорт «Житомир» та один аеродром військового призначення.

До відбудови Житомирської області вже долучається Естонська Республіка. Зокрема, країна готова виділити майже 1 млн євро на відновлення пошкодженої російськими військами переправи, яка розділяє 30-тисячне місто Малин, створюючи незручності для жителів міста та підприємців. За попередніми розрахунками, аби відбудувати міст, необхідно понад 100 млн грн.

Також у рамках гуманітарної допомоги Естонія направила в регіон 3 автобуси, які отримують Лугинська, Брусилівська та Малинська громади. Ще 9 – надійдуть наступного тижня.

Отриманий транспорт допоможе громадам у перевезенні жителів до соціальних та освітніх закладів. Загалом планується передати мешканцям регіону близько 30 автобусів.

Збитки, завдані Україні розв'язаною російською федерацією війною, вже в 1,6 раза перевищують ВВП нашої держави ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Ситуація зі збитками зафіксована станом на червень. Потреба у коштах, відповідно до цього звіту, 349 млрд доларів, майже 350 млрд. Звичайно, ця сума більше, ніж ВВП нашої держави за минулий рік. В 1,6 раза більше сума, ніж ВВП. Звичайно, ми розуміємо, що у першу чергу фінансові ресурси потрібні на швидку відбудову, на швидке відновлення, на соціальну інфраструктуру, на інфраструктуру критичну, на підготовку до зими.

За його словами, цей звіт готували у тісній взаємодії фахівці Світового банку, Європейської комісії та уряду.

Український Уряд виділив уже понад 4 млрд грн на швидке й критично необхідне відновлення у деокупованих областях ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Денис Шмигаль:

Уряд вже виділив понад 4 млрд грн на швидке відновлення в деокупованих регіонах. За інформацією Мінрегіону, загальна кількість об'єктів, яка потребує відновлення у звільнених областях, уже досягла майже 51 тисячі. Водночас загальний обсяг освоєних коштів, виділених із резервного фонду державного бюджету, становить лише 57%. Закликав голів обласних адміністрацій використовувати кошти субвенції на ліквідацію наслідків бойових дій швидко й ефективно.

Канада на державному та приватному рівнях сприятиме у відбудові залізничної інфраструктури України ([Укрінформ](#)).

Міністр транспорту Канади Омар Альгабра:

Як ключовий союзник та партнер зусиль із відбудови України, уряд Канади залучить широке коло партнерів у промисловості та ланцюжках постачання, аби допомогти ухвалити поінформовані рішення щодо транспортування вантажів залізницею. Разом із нашими промисловими партнерами ми упевнимосся в продовженні руху людей та товарів, критично важливих для підтримки добробуту українців.

За його словами, уряди Канади та України разом з Укрзалізницею та Залізничною асоціацією Канади утворили робочу групу, покликану сприяти реконструкції української транспортної інфраструктури.

«Грунтуючись на значному досвіді компаній-операторів канадських залізниць у транспортуванні значної кількості вантажів та управлінні якісною вантажною залізничною системою, залізниці надаватимуть вказівки та рекомендації для розв'язання транспортних проблем» – пояснили у канадському мінтрансі.

На звільнених від загарбників територіях у Київській, Чернігівській, Харківській та Житомирській областях дорожники ремонтують 41 міст та шляхопровід ([Укрінформ](#)).

Міністр інфраструктури Олександр Кубраков:

З моменту повномасштабного вторгнення було зруйновано 322 мости та шляхопроводи на дорогах загального користування. Для відновлення транспортного сполучення зі звільненими містами та містечками нами було влаштовано 54 тимчасові переправи.

За словами міністра, наразі дорожники на звільнених від загарбників територіях у Київській, Чернігівській, Харківській та Житомирській областях ремонтують 41 міст та шляхопровід.

Зокрема, у Стоянці, на трасі М-06 Київ – Чоп, відкрито проїзд лівою частиною мосту через річку Ірпінь. Будівництво правого проїзду планується завершити восени цього року.

На ділянці автодороги М-03 Київ – Харків – Довжанський, яка сполучає Полтавщину і Харківщину, ремонтують міст через річку Трубіж поблизу села Борщів. Цієї осені планується відкриття мосту.

На ще одній міжнародній трасі, М-07 Київ – Ковель – Ягодин, дорожники відбудовують відразу три мости: на Київщині – міст через річку Ірпінь та мостовий перехід через річку Здвиж у Бородянці, а на Житомирщині – міст через річку Ірша.

У Чернігівській області зазнали руйнувань 27 штучних споруд. Наразі облаштовано 19 тимчасових проїздів. Дорожники відновлюють три мости: два – через Десну на трасі М-01 Київ – Чернігів – Нові Яриловичі та міст через річку Сейм дороги М-02 Кіпті – Глухів – Бачівськ біля Батурина.

За словами міністра, у Харківській області на дорозі Т-21-22 Ізюм – Барвінкове вже облаштовано тимчасову переправу, ще дві – у роботі. У регіоні вже влаштовано 5 тимчасових переправ на дорогах державного значення.

«Більшість тимчасових рішень не витримають зими, надмірної вологості та перепадів температур. Усюди, де це дозволяє безпекова ситуація, ми відновлюємо рух і пасажирського і вантажного транспорту, адже у часи війни інфраструктура перестала бути питанням комфорту, але є складовою обороноздатності та стійкості держави», – додав Кубраков.

Коментарі європейських та американських політиків

(Укрінформ)

Радник президента США з питань національної безпеки Джейкоб Салліван:

Ми приватно на дуже високому рівні донесли до кремля, що будь-яке застосування ядерної зброї матиме для росії катастрофічні наслідки, і США та союзники рішуче відреагують. Ми дуже чітко й детально пояснили, які наслідки це може мати.

За словами радника президента США, росію спіткали в Україні серйозні труднощі, але рф «залишається небезпечним супротивником, спроможним на значну жорстокість». «Ми продовжуємо сприймати цю загрозу серйозно», – зазначив Салліван.

«Ми допоможемо українцям скористатися з досягнутого ними прогресу та продовжити спротив російським силам, які окуповують частини України», – запевнив він.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Великої Британії Ліз Трасс:

Думаю, що українці перехитрили путіна. Ми побачили, як українці продовжують чинити спротив російському наступу. путін також не передбачив силу реакції вільного світу.

Прем'єр-міністр наголосила, що країнам Заходу не слід зважати на «брякання путіним зброєю та його фіктивні погрози». «Натомість нам необхідно й надалі запроваджувати санкції проти росії та підтримувати українців», – зазначила вона.

Трасс додала, що успіх путіна в Україні буде жахливим для світу.

«Якщо путіну дозволять досягти успіху, це не лише надішле жахливий сигнал Європі та створить страхітливі загрози для населення України, а й дасть сигнал іншим авторитарним режимам по всьому світу, що вторгнення до суверенної держави якимось чином прийнятне», – зауважила глава уряду Великої Британії.

(Укрінформ)

Держсекретар США Ентоні Блінкен:

Ми дуже чітко заявили росіянами – як публічно, так і в приватному порядку – щоб вони припинили пусті балачки про ядерну зброю.

На запитання, чи США контактували у приватному порядку з кремлем щодо загрози ядерної війни, Блінкен відповів ствердно: «Так. Дуже важливо, щоб москва почула від нас і дізналася від нас, що наслідки будуть жахливими. І ми дуже чітко дали це зрозуміти».

За словами держсекретаря, «у путіна є чіткий вихід з війни, яку він розпочав, – це покласти їй край». Він укотре повторив: якщо росія припинить воювати – закінчиться війна, якщо припинить Україна – закінчиться Україна».

Як зазначається, Блінкен відмовився поділитися подробицями стосовно того, яким чином Вашингтон зреагує на застосування ядерної зброї. Однак він сказав, що в адміністрації США є план.

На запитання – чи це план, який відверне Третю світову війну? – очільник Держдепу відповів таким чином: «Президент Байден сповнений рішучості зробити все можливе, щоб допомогти українцям захистити себе, і ми робимо все можливе, щоб згуртувати інші країни для тиску на росію».

«Ми також сповнені рішучості, щоб ця війна не розширювалася», – резюмував глава американської дипломатії.

(Укрінформ)

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Ми допомагаємо Україні. Ми робимо це таким чином, щоб не йшло до ескалації, коли це настане війна між росією та НАТО, тому що це було б катастрофою.

За словами Шольца, Німеччина постачає українцям «величезну масу дуже ефективної зброї».

На конкретне запитання, чому Німеччина не поставляє Україні танки, канцлер Німеччини заявив, що рішення ухвалюються разом із союзниками.

«Лідерство не означає, що ви робите те, що вас просять люди. Лідерство означає приймати правильні рішення та бути дуже сильним. І це те, що я роблю. Ми співпрацюємо і робимо це разом із нашими союзниками, і ніколи не робимо щось самі. І таким чином ми реагуємо на дуже небезпечну війну. Абсолютно розумно ніколи не робити нічого самотужки», – додав він.

(Укрінформ)

Міністр закордонних справ Туреччини Мевлют Чавушоглу:

Має бути справедливий мир, звичайно, особливо для України. Тому що окуповані (росією) землі належать Україні. Звісно, акторів, які хочуть продовження війни за межами цих двох країн, також потрібно переконати. Як Туреччина, ми не втратили надії, ми нарощуємо та продовжуємо наші зусилля. Наша мета – зустріч обох лідерів і прийняття рішення на рівні лідерів.

Він також висловив переконання, що у війні не буває переможців, й щойно обидві сторони це усвідомлять, вони можуть повернутися за стіл переговорів.

(Укрінформ)

Президент Європейської ради Шарль Мішель під час виступу з трибуни ГА ООН у Нью-Йорку оголосив позицію Євросоюзу щодо

неприпустимості порушення Хартії ООН Росією як одним із постійних членів Ради Безпеки ООН.

Речник ЄС Пітер Стано:

Шарль Мішель як президент Європейської ради говорив від імені всіх держав Європейського Союзу. З лютого цього року, і навіть раніше, після незаконної анексії Криму та дестабілізації на сході України у 2014 році, росія продемонструвала, що вона не поводиться як відповідальний член міжнародного співтовариства. А з останніми погрозами щодо використання ядерної зброї, я думаю, росія дискредитувала себе тотально як постійний член Ради Безпеки ООН.

Він нагадав, що до числа постійних членів Радбезу ООН входять усього 5 держав. Для кожної з них це є привілеєм, що дозволяє робити все можливе для дотримання Хартії ООН та для того, щоб у світі перемагав мир, а не війна.

При цьому речник ЄС підкреслив, що питання організації роботи ООН, у тому числі щодо входження країн до РБ ООН, належить до внутрішніх процедур самої ООН, повноправними членами якої є всі держави Європейського Союзу.

[\(Укрінформ\)](#)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Супутниковий центр ЄС надає інформацію. Наразі Україна, переважно, перемагає, і ми бачимо, що там відбувається, з надзвичайним рівнем деталізації. Це також підтримує дії української влади, які можуть скористатися цими знімками. Ми надаємо їм такі знімки – не скажу, наскільки багато, але багато.

(...) Ми знаємо про нашу залежність від російської енергії. Ми хочемо позбавитися цієї залежності, але при цьому прагнемо не потрапляти в іншу залежність, яка також може підірвати нашу автономію.

[\(Укрінформ\)](#)

Голова ОБСЄ, міністр закордонних справ Польщі Збігнєв Рау

заявив, що жорстока і нічим не обґрунтована агресія росії проти України підірвала поняття про мирне співіснування держав у європейському регіоні. Він наголосив, що росія порушує міжнародне гуманітарне право, права людини, і це призвело до найбільшої гуманітарної кризи в Європі від завершення Другої світової війни.

Глава польської дипломатії наголосив, що архітектуру безпеки в Європі було зруйновано, «підірвано оптимістичну, але наївну надію, що XXI століття є початком мирного співробітництва і співіснування між суспільствами й державами».

«Буча, Маріуполь, Ізюм свідчать про сліди страшних злочинів. Це злочини, пов'язані із застосуванням катувань, гвалтувань, вбивств людей, які перебували у своїх будинках, на вулицях міст своєї країни. Те, що

називається фільтраційними таборами – це місця, де порушуються права людини. Ми повинні пам'ятати про це і розповідати про ці злочини», – заявив Рау.

Він висловив переконання: порушення прав людини, вбивства, які скоюються представниками армії однієї з держав-членів ОБСЄ проти населення іншої, означають, що «така країна не може бути серед цивілізованих держав».

«Призвані до армії кримінальні злочинці, які не дотримуються дисципліни, над якими немає жодного контролю, не заслуговують на жодну повагу з нашої сторони. Як це можливо для нації, яка породила Пушкіна, Лермонтова і Чайковського, щоб вона так сильно деградувала і повернулася до традицій агресії царизму і більшовизму?», - підкреслив Рау.

Голова ОБСЄ зазначив, що такого роду неповага до свободи людини, свободи власного вибору, який зараз демонструє росія, є «основним принципом тоталітарного режиму».

«Тоталітарна ідеологія – це те, що мається на увазі, коли ми говоримо про «руській мір». Послідовники «руського міра», хочу вам сказати: ваш «мір» нелюдський і жорстокий. Жодна політична акція не призведе до того, що ми погодимося з цими підходами. Ми не хочемо, щоб цей «мір» перемиг, Україна цього також не хоче. За злочини, які ви скоїли, ви відповідатимете», – наголосив глава польської дипломатії.

([Укрінформ](#))

Росія оголосила про проведення так званих «референдумів» на окупованих територіях України.

Речниця Білого дому Карін Жан-П'єр:

Разом із нашими партнерами по всьому світу ми відкидаємо будь-які сфабриковані результати, які оголосить росія, і впродовж ближчих днів ви почуєте від нас більше про це.

Вона підкреслила, що Сполучені Штати ніколи не визнають окуповані росією регіони, де проходять псевдореферендуми, нічим іншим, аніж суверенною територією України.

«Ми продовжимо працювати з нашими союзниками й партнерами, аби притягти росію до відповідальності та підтримувати Україну стільки, скільки буде потрібно», – вказала Жан-П'єр.

Вона також повторила позицію США про готовність «покласти на росію додаткові швидкі та важкі економічні наслідки», якщо росіяни й надалі реалізовуватимуть сценарій анексії українських територій.

([Укрінформ](#))

Президент рф Путін підписав указ про часткову мобілізацію та погрожує застосувати ядерну зброю.

Речник Державного департаменту США Нед Прайс:

Його брязкання ядерною зброєю, фіктивні референдуми, його часткова мобілізація та широке – а часом і насильницьке – придушення росіян, які реалізують свої універсальні права, активізували (населення – ред.), але майже напевно не так, як хотів сам президент путін. Ці дії президента путіна дуже чітко сигналізують про те, що він усвідомлює, що програє. Він докладає всіх зусиль, щоб залякати тих, хто протистоїть йому. Ми – разом із нашими союзниками та партнерами по всьому світу – не збираємося піддаватися його залякуванню.

Прайс додав, що путін минулого тижня зробив найбільше для подальшої ізоляції росії та зміцнення міжнародної рішучості підтримувати Україну.

«Сполучені Штати ніколи не визнають захоплену українську територію чимось іншим, ніж частиною України. Ми підтримуємо суверенітет України», – зазначив він.

(Укрінформ)

Речник Держдепартаменту США Нед Прайс:

Ми вивчаємо всю інформацію, яку отримуємо, і поки що не бачили нічого, що б указувало на зміну підходів Китаю до надання росії безпекової підтримки чи систематичної допомоги з уникнення санкцій.

Він додав, що Сполучені Штати «продовжують спостерігати» за діяльністю Китаю по відношенню до України, а останні зауваження міністра закордонних справ КНР Ван Ї вказують на те, що Пекін відчуває «стурбованість тим, що росія робить в Україні».

(Укрінформ)

Заступник директора Європейської служби зовнішніх дій по Східній Європі та Центральній Азії Люк П'єр Девін:

Україна змогла вистояти проти агресії росії, і це стало можливим завдяки мужності народу України. Але також завдяки підтримці – політичній, фінансовій та військовій, – яку Європейський Союз та його партнери, що є близькими за переконаннями, надали Україні. Зважаючи на відсутність військових успіхів, президент путін продовжує дуже сумний шлях ескалації. Він намагається залякати не лише Україну, але також всі країни, що її підтримують.

Девін зауважив, що путін мобілізує до армії сотні тисяч людей, хоча офіційно російська влада оголосила про втрати у війні проти України близько 6 тисяч людей, що містить очевидну суперечливість. «Часткова» мобілізація в росії, як оголошено, буде стосуватися 300 тисяч резервістів, хоча ця кількість може бути значно більшою, враховуючи таємну частину відповідного указу путіна. Міністр оборони росії шойгу заявляє про наявність в росії майже 25 мільйонів резервістів, але такі повідомлення, очевидно, є лише частиною російської пропаганди, констатував європейський дипломат.

До того, нагадав він, росія оголосила про термінове проведення так званих «референдумів» на захоплених територіях України, щоб оголосити про їх анексію за кримським сценарієм. Одночасно росія погрожує Україні ядерною зброєю за дії із звільнення української землі.

«Наша реакція на все це була потрібною. Перше – ми не визнаємо ці фейкові «референдуми» та їх результати. По-друге, ми активно вивчаємо можливість нових обмежувальних заходів у відповідь на цю ескалацію. Третє – будь-які посилення на ядерну зброю або створення загроз для атомних станцій, які росія цинічно обстрілює, виштовхують росію з числа цивілізованих націй», – сказав європейський дипломат.

Він нагадав, що міністри закордонних справ країн ЄС під час нещодавньої зустрічі у Нью-Йорку наголосили на рішучості у продовженні та навіть у збільшенні військової допомоги для України.

«Окрім зусиль від окремих країн-членів, ми надаємо цю військову підтримку через Європейський фонд миру, і ми маємо намір невдовзі запропонувати новий транш. Також буда інтенсифікована підготовка та визначення параметрів нової військової допоміжної місії ЄС для України. Високий представник ЄС засудив безвідповідальні та цинічні спроби (росії) підірвати нашу тверду підтримку для України. Але російські погрози не змінили нашої рішучості. Ми є єдиними та стоятимемо поряд з Україною так довго, як це буде необхідним», – наголосив Девін.

[\(Укрінформ\)](#)

Міністр закордонних справ Франції Катрін Колонна:

Я запевнила міністра закордонних справ України Дмитра Кулебу про повну економічну, гуманітарну, військову та дипломатичну підтримку України Францією. Наша країна продовжить підтримувати територіальну цілісність України і ніколи не визнає фіктивні референдуми, організовані РФ.

[\(Укрінформ\)](#)

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Україна має абсолютне право захищати себе на всій своїй території, у тому числі, щоби повернути територію, яка була тим чи іншим способом незаконно захоплена росією.

У цьому зв'язку він підкреслив, що передана Україні зброя з боку Сполучених Штатів, а також інших союзних країн уже довела свою ефективність – як на півночі України кілька місяців тому, так і зараз – на півдні і сході.

Блінкен наголосив, що оголошення росіянами анексії українських територій не створює жодних змін ні для США, ні для України в плані сприйняття ситуації. Тож, за його словами, «українці продовжать робити те, що їм потрібно, аби повернути свою територію», а США «надалі підтримуватимуть їх (ЗСУ – ред.) у цих зусиллях».

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Протягом кількох минулих тижнів ми бачили безпрецедентну підтримку України, військову підтримку, включаючи зброю та боєприпаси, але також фінансову та гуманітарну допомогу. Союзники по НАТО та члени ЄС імплементували безпрецедентні санкції проти росії, щоб підвищити для неї ціну цієї жорстокої війни проти України. Ми бачимо, що ця підтримка дозволяє змінювати ситуацію на полі бою кожного дня.

Він зауважив, що президент путін зробив велику стратегічну помилку. Він думав, що зможе отримати перемогу й отримати контроль над Україною протягом кількох днів. Він прорахувався. Його війська були вибиті з районів навколо Києва на півночі. Після цього був зупинений наступ військ агресора на сході України, де Збройним Силам України вдалося повернути частину своїх територій.

«Безумовно, це відбулося, перш за все, завдяки мужності, навичкам та відданості українських Збройних Сил. Але це було б неможливим без суттєвої допомоги від країн, що є присутніми в цій залі, від країн-членів НАТО та від ЄС», – наголосив керівник Альянсу.

Він наголосив, що війна є непередбачуваною, тож ніхто не може наразі сказати, як довго вона триватиме.

«Ми маємо розуміти, що вона може продовжуватися тривалий час. Ми маємо бути готовими продовжувати надавати Україні підтримку протягом усього цього тривалого часу. Водночас, ми маємо наростити власне оборонне виробництво. Я щойно провів зустріч зі керівниками департаментів озброєння НАТО, і ми обговорили, як у співробітництві з ЄС збільшити таке виробництво, як для нашої системи стримування й оборони, так і для підтримки України», – зазначив Столтенберг.

Він визнав, що наразі політичним лідерам НАТО і ЄС доводиться витрачати величезну кількість власного часу, енергії та грошей та питання оборони. Зрозуміло, що ці ресурси було б краще спрямувати на освіту, охорону здоров'я або на розвиток соціальної інфраструктури. Але наразі країни Заходу не мають альтернативи нарощуванню оборонного виробництва.

«Реальність у тому, що у нас немає вибору. Коли ми постаємо перед такою агресією, яку ми бачимо в Україні, таку агресію може зупинити лише міцна оборона. Ми знаходимося в трагічній ситуації. Тож гроші мають витрачатися на підтримку України. Якщо вони програють, погано буде всім нам», – зауважив Генеральний секретар НАТО.

Він окремо наголосив, – коли йдеться про війну, яку росія веде проти України, – НАТО має два ключові завдання: забезпечити допомогу Україні та запобігти ескалації російської агресії. Але перше послання саме в тому, щоб підтримати Україну.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Наше послання полягає у тому, що будь-яке використання ядерної зброї є абсолютно неприйнятним. Воно могло б тотально змінити природу цього конфлікту. Росія має знати, що ядерну війну неможливо виграти, тож така війна ніколи не має бути розв'язана.

Я не говорю про те, що наразі існує висока ймовірність використання ядерної зброї. Але я говорю: коли ми бачимо такого роду «ядерну» риторичку, яка знову й знову лунає від росії, від президента путіна, – це те, що ми маємо сприймати серйозно. Разом з цим, ми доносимо чітке послання, що це матиме важкі наслідки для росії. Ядерна війна ніколи не має відбутися», – ще раз повторив Столтенберг.

(Укрінформ)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Протягом кількох минулих днів ми бачили ескалацію цієї війни, що була спричинена росією, її фейковими «референдумами» в чотирьох областях України, що поєднується з ядерною риторикою президента путіна та інших російських лідерів, а також з рішенням про мобілізацією збройних сил в росії. Це серйозна ескалація конфлікту, яка може призвести лише до більшої кількості страждань та смертей.

Він окремо наголосив, що такі дії росії не похитнуть політичну, економічну та військову підтримку Альянсу та його країн-членів на адресу України, тож вони, разом з ЄС та іншими партнерами, підтримуватимуть Україну так довго, як це буде необхідним. (...).

«Зараз НАТО та союзники по НАТО не є стороною цього конфлікту. Так, ми підтримуємо Україну, але ми не маємо там військ НАТО або літаків НАТО у її повітрі. Україна має право на самооборону за положеннями Хартії ООН, як будь-яка держава, проти якої здійснюється атака. Ми підтримуємо Україну у дотриманні цього права. Але ми не є стороною конфлікту. При цьому росія прагне зображувати цей конфлікт як війну між росією і НАТО, як її війну із Заходом. Ця війна не є такою. Це агресивна війна росії проти України. Ми підтримуємо Україну у самообороні, що не робить нас стороною конфлікту», – сказав керівник Альянсу.

Він окремо наголосив, що важливою складовою політики стримування НАТО є готовність до захисту всіх союзників по НАТО. Атака на будь-кого з них потягне за собою відповідь усього Альянсу. Цей принцип дотриманий шляхом значного збільшення присутності військ НАТО, особливо у східній частині Альянсу. Наразі там знаходяться 40 тисяч військовослужбовців, за підтримки суттєвих військово-морських та повітряних сил.

«Це дуже важливе послання. Ми робимо це не для того, щоб спровокувати конфлікт, але щоб запобігти конфлікту. Завдання НАТО – зберігати мир, оскільки ми є оборонним Альянсом. Ми збільшуємо присутність на сході, щоб не залишити місця для жодних непорозумінь або

прорахунків в Москві щодо нашої готовності та волі до захисту кожного дюйма території НАТО. Поки це є зрозумілим, країни НАТО не будуть атаковані», – зазначив Єнс Столтенберг.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Ми поділяємо спільне сусідство, а також спільні загрози та виклики. Те, що ми бачимо в Україні, яка є сусідом як для НАТО, так і для ЄС, має значення для всіх нас. Я нещодавно говорив з президентом Зеленським, і я ще раз сказав йому, що союзники по НАТО, Європа, Північна Америка, наші партнери – ми стоїмо поряд у солідарності з ним. Ми захоплюємося мужністю народу України та її Збройних Сил, яку вони демонструють.

Він зауважив: те, що зараз відбувається в Україні – це жорстока агресивна війна з боку Росії, це грубе порушення міжнародного права, це абсолютно безпідставне вторгнення Росії на територію країни-сусіда.

«Я говорю це ще раз, тому що важливо розуміти: якщо ми не будемо реагувати на цю жорстоку війну, тоді ми підірвемо не лише безпеку України, але також нашу власну безпеку. Тоді президент Путін та інші тоталітарні лідери дійдуть висновку, що використанням військової сили та шляхом порушення міжнародного права вони можуть отримати все, чого хочуть. Це було б погано для України, але це також було б погано і для нас. Саме тому ми нарощуємо спільну допомогу Україні протягом цих місяців», – наголосив Генеральний секретар НАТО.

Він зауважив, що НАТО і ЄС послідовно йдуть шляхом зближення, що є не дивним, оскільки вони мають багато спільних членів.

«Коли Фінляндія приєднається до НАТО, 96 відсотків людей, що проживають в Європейському Союзі, в європейських країнах, будуть знаходитися під захистом НАТО. Тож ми дійсно маємо багато спільного», – додав Єнс Столтенберг.

([Укрінформ](#))

Глава МЗС Австрії Александер Шалленберг:

Протягом десятиліть ядерні ризики не були такими високими. Дії Росії демонструють тривожний рівень безвідповідальності та можуть мати катастрофічні наслідки для всіх нас. Ядерна зброя – це дамоклів меч, що висить над усім людством.

([Укрінформ](#))

Заступниця генсека ООН з політичних питань Розмарі Дікарло:

Вони (так звані «голосування» – ред.) не можуть називатися справжнім проявом народної волі. Односторонні дії (російської окупаційної влади – ред.) є намаганням додати зовнішньої легітимності спробам захопити силою територію іншої держави.

Вона нагадала, що так звані «референдуми» почалися 23 вересня, після активної фази збройного конфлікту в регіонах, які опинилися під контролем російських окупаційних сил – поза конституційними рамками України. До того ж представники режиму ходили «від дверей до дверей зі скриньками для голосування» в супроводі озброєних військових.

Дікарло підкреслила, що ООН продовжує підтримувати необхідність збереження незалежності, суверенітету й територіальної цілісності України в межах міжнародно визнаних кордонів.

([Українформ](#))

Постійний представник США при ОБСЄ Майкл Карпентер:

Ми, Сполучені Штати, сповнені рішучості допомогти Україні продовжувати захищати себе та звільняти свої території від російського контролю та російської тимчасової окупації. І якщо я не помиляюся, то за останні кілька тижнів українці звільнили близько 8500, майже 9 тис. кв. км. землі. Це дуже велика територія, і ми рішуче налаштовані, щоб ці зусилля були доведені до кінця, щоб Україна відновила контроль над усією своєю територією.

Американський посол зазначив, що росія розпочала цю війну проти України «виключно на основі» «чистого бажання імперського завоювання».

«Цій агресії не було абсолютно жодного логічного обґрунтування, жодного виправдання, і наша мета полягає в тому, щоб її було припинено, і щоб Україна відновила свій повний – і я повторюю – повний суверенітет і територіальну цілісність у межах своїх міжнародно визнаних кордонів, включаючи, звичайно, весь Донбас і Крим», – наголосив Карпентер.

Очільник американської місії в ОБСЄ також вказав на те, що відчайдушні спроби росії «змінити реальність на місцях» шляхом проведення нових бутафорських «референдумів» на окупованих територіях України «нічого не змінять».

«Я навіть не хочу називати їх «референдумами», тому що вони не є. Це пропагандистські трюки і не більше», – заявив він.

Карпентер запевнив, що Сполучені Штати ніколи не визнають легітимність цих «пропагандистських трюків» рф, які «не змінять того факту, що Україна є Україною, і що ми визнаємо її суверенітет і територіальну цілісність у межах її міжнародно визнаних кордонів, як і переважна більшість інших держав міжнародного співтовариства».

([Українформ](#))

Постійна представниця США при ООН Лінда Томас-Грінфілд

анонсувала внесення на розгляд Радбезу ООН проекту резолюції, яка засуджуватиме фіктивні референдуми, організовані російськими окупантами на території України:

Боротьба України – це не лише битва за виживання, але й боротьба за демократію й ті принципи, які ми всі цінуємо. Саме тому ми представимо

резолуцію, яка засуджує ці фіктивні референдуми, закликає країни-члени не визнавати будь-які зміни статусу України та зобов'язує РФ вивести її війська з України.

Вона підкреслила, якщо не реагувати на російські псевдореферендуми, це відкриє скриньку Пандори, яку потім неможливо буде закрити. У цьому зв'язку вона звернулася до інших членів Організації приєднатися до ініціативи, щоби підтвердити відданість Статуту ООН й розв'язанню цього виклику.

Проект резолюції, розроблений США й Албанією, скоріше за все, буде заблокований в Раді Безпеки ООН російською стороною. Але в такому разі, як заявила постпред США, це питання буде передано Генасамблеї ООН.

«Якщо РФ вирішить захистити себе від відповідальності тут, у Раді, то ми звернемося до Генеральної Асамблеї ООН, щоби надіслати однозначний сигнал Москві. Світ повинен об'єднатися і захистити Статут ООН», – наголосила Лінда Томас-Грінфілд.

[\(Укрінформ\)](#)

Голова Моніторингової місії ООН Матільда Богнер:

Внаслідок бойових дій продовжують гинути та отримувати поранення цивільні особи, а також знищується та ушкоджується цивільна інфраструктура. Напади на цивільні об'єкти не лише ставлять під загрозу життя цивільних осіб, але й змушують їх жити в принизливих умовах та підривають їхні права на здоров'я, освіту, житло, їжу та воду.

За далеко не повними даними, через вторгнення Росії в Україну внаслідок бойових дій загинули 5996 мирних жителів, серед яких 382 дитини. Ще 8848 людей дістали поранення.

В організації наголосили, що фактичні цифри набагато вищі, оскільки збирання та перевірка інформації в місцях, порушених бойовими діями, як і раніше, дуже ускладнені. Крім того, багато повідомлень ще не вдалося підтвердити. Це стосується, наприклад, Маріуполя (Донецька область), Ізюма (Харківська область), Лисичанська, Попасної та Северодонецька (Луганська область), де є повідомлення про численні жертви серед цивільного населення.

Заступник Генерального секретаря ООН Розмарі ДіКарло підкреслила, що міжнародне співтовариство рідко коли збирало стільки доказів воєнних злочинів і порушень прав людини, як це відбувається під час розслідування вторгнення Росії в Україну.

Вона додала, що після розслідувань у районах Києва, Чернігова, Харкова та Сум уповноважена Радою з прав людини міжнародна слідча комісія дійшла висновку, що в Україні однозначно були скоєні воєнні злочини.

Серед інших висновків, комісію вразила велика кількість страт та інших порушень, здійснених російськими військами.

«Рідко, а може й узагалі ніколи, міжнародне співтовариство збирало стільки доказів порушень прав людини, воєнних злочинів та інших звірств, як зараз. Прикро, що ми не змогли їх зупинити. Але буде ганьбою, якщо ми не зможемо забезпечити справедливість для жертв та їхніх близьких. Винні в безчинствах, які чиняться в Україні, де б вони не знаходились, мають бути притягнуті до відповідальності», — заявила ДіКарло.

(Укрінформ)

Лідер партії «Брати Італії», яка перемогла на парламентських виборах в Італії, Джорджа Мелоні:

Шановний Володимире Зеленський, Ви знаєте, що можете розраховувати на нашу вірну підтримку у справі свободи українського народу. Залишайтеся сильними і зберігайте свою непохитну віру.

(Укрінформ)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

ЄС засуджує проведення незаконних «референдумів» та їх сфальшовані результати. Це є ще одним порушенням суверенітету і територіальної цілісності України на тлі систематичного порушення прав людини. Ми високо оцінюємо мужність українців, які продовжують чинити опір та боротися проти російського вторгнення.

(Укрінформ)

Депутат Європейського парламенту від Німеччини, член комітету Європарламенту із закордонних справ Міхаель Галер:

Ми бачимо, як релігія, в даному випадку християнська релігія, можуть ставати інструментами війни.

За його словами, християнські й гуманістичні цінності покликані убезпечити народи від жахів війни, диктатури і брехні, які «навіть релігію намагаються перетворити на інструмент війни».

На переконання Галера, потрібно відкрито говорити про використання росією релігії для продовження війни, щоб «викривати всі ті жахи, що відбуваються в Україні, а також про усіх тих шарлатанів, які освячують гармати і благословляють тих, хто потім убиває цивільних людей».

«Такі, наприклад, як патріарх кирил, голова (російської – ред.) православної церкви, який просто є офіцером фсб у патріаршій сутані», – сказав Галер, додавши, що він «завжди говорить про це прямо та жорстко, зокрема і в Європарламенті».

За словами політика, таких людей «потрібно викривати й прямо називати їх пропагандистами смерті і руйнації».

(УНІАН)

Чеський євродепутат Томаш Здоховський:

Настав час розділити Калінінград, щоб наші чеські брати нарешті мали вихід до моря.

Росія повинна бути готова до того, що, якщо вона намагається анексувати чужу територію на основі фейкових референдумів, це може спровокувати дискусії про те, чи варто залишати їй Калінінград.

Я вважаю, що дебати є законними й що Росія повинна дійсно обміркувати свої майбутні міжнародні кроки.

Спочатку місто було засноване на честь чеського короля Пршемисла Отакара II. Не здивований, що в РФ його жарт сприйняли серйозно.

Я думаю, що росіяни сприймають себе надто серйозно, як з точки зору політики, так і з точки зору міжнародних відносин. Нам потрібно все більше тримати їм дзеркало і показувати, що ми не боїмося їх та їхніх погроз і що ми готові підтримати Україну в її боротьбі за повернення всіх територій.

(Укрінформ)

Речниця Білого дому Карін Жан-П'єр:

російський уряд сфальсифікував результати, щоби просувати брехню, що українці, начебто, хочуть бути частиною росії.

Натомість, за її словами, весь світ знає з точністю до навпаки, що українці не хочуть ставати частиною рф.

«Насправді український народ продовжує боротьбу за свою незалежність за підтримки США і союзників по всьому світу, вони мужньо протистоять вторгненню росії», – наголосила речниця Білого дому.

Вона заявила, що «референдуми» були проведені за кремлівським сценарієм. Цивільних українців вишукували по будинках, а також зупиняли на вулицях і змушували голосувати в присутності озброєних людей.

За словами речниці Білого дому, в Вашингтоні очікують, що росія використає фіктивні «референдуми» як брехливий привід, щоби спробувати анексувати частину території України. Вона підкреслила, що це грубо порушує міжнародне право та статут ООН.

«Ми ніколи не визнаємо ці незаконні й нелегітимні спроби анексії, попри заяви росії. Це залишатиметься українською територією, і Україна має повне право продовжувати боротьбу за свій повний суверенітет», – заявила представниця адміністрації президента США.

Вона також підкреслила, що США разом із союзниками й партнерами продовжують працювати над новими економічними обмеженнями для росії, а також санкціями проти фізичних та юридичних осіб путінського режиму і його прибічників. Крім того, за її словами, США збираються згуртувати глобальну позицію в ООН проти спроб рф анексувати територію України.

«Ми продовжимо підтримувати Україну, яка захищає свою територію й суверенітет, як ми це робили протягом останніх кількох місяців», – наголосила Жан-П'єр.

[\(УНІАН\)](#)**Колишній прем'єр-міністр Великобританії Борис Джонсон:**

Цивілізований світ не дозволить Росії колонізувати Україну та ніколи не визнає фейкові референдуми, а підтримуватиме українських захисників у війні проти окупантів.

Володимире Путіне, ваша промова – це шахрайство і ганьба. Світ ніколи не повинен сприймати ваші фіктивні референдуми чи вашу жорстоку та незаконну спробу колонізувати Україну. Ми стоїмо з народом України і підтримуватимемо його, не здригаючись, допоки його країна не стане цілою та вільною.

[\(Українська правда\)](#)

На російських трубопроводах «Північний потік» і «Північний потік-2» сталися витіки газу.

Прем'єр-міністр Польщі Матеуш Моравецький:

Ми чітко можемо побачити, що це акт саботажу. Акт, який, імовірно, позначає наступний етап ескалації ситуації, з якою ми маємо справу в Україні.

Він також наголосив, що ситуація показала небезпеку, яка крилася в енергетичній співпраці Росії та Німеччини.

«Сьогодні нам також відомо, що «Північний потік-1» – це газогін, через який також текла кров українців», – додав польський прем'єр.

Моравецький підтримав думку, що інцидент на російських газогонах у Балтійському морі був актом саботажу.

«Тож це сигнал з боку Росії – найімовірніше, бо ми ще чекаємо на підтвердження цих обставин, і це дуже непокоїть. Це те, що показує, які засоби й механізми росіяни можуть використовувати, щоб дестабілізувати Європу ще більше», – вважає глава уряду Польщі.

[\(Українські новини\)](#)**Президент США Джо Байден:**

Ми і надалі підтримуватимемо зусилля України щодо відновлення контролю над своєю територією, зміцнюючи її позиції у військовому та дипломатичному відношенні.

За словами Байдена, Вашингтон продовжить постачати Києву «необхідним для самооборони» озброєнням, «незважаючи на зухвалі спроби росії перекроїти кордони свого сусіда».

«Росія порушує міжнародне право, зневажає статут Організації Об'єднаних Націй і демонструє свою зневагу до миролюбних народів по всьому світу. Я закликаю всіх членів міжнародної спільноти відкинути незаконні спроби росії з анексії та підтримувати народ України стільки, скільки потрібно», – сказав президент США.

([Українформ](#))

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

Фіктивні референдуми, які путін провів на незаконно окупованих територіях України, нічого не варті. Вони є незаконними згідно з міжнародним правом. Німеччина ніколи не визнає передбачуваних результатів. У цього я запевнив у телефонній розмові Зеленського.

Як повідомив **речник федерального уряду Штеффен Гебештрайт**, Шольц і Зеленський обмінялися думками щодо військової, політичної та економічної ситуації в Україні, а також щодо можливостей подальшої підтримки, включно з відновленням України.

Канцлер підкреслив, що Німеччина не припинить надавати Україні конкретну політичну, фінансову та гуманітарну допомогу, а також підтримку заради захисту її суверенітету та територіальної цілісності, включно поставками зброї.

(...). Політик нагадав, що Німеччина вперше у своїй історії поставляє зброю Україні, яка є наразі кризовим регіоном: самохідні гаубиці, реактивні системи залпового вогню та зенітні танки типу «Гепард», які вносять вагомий внесок в успіх українських Збройних Сил на сході країни. Він висловив «здивування» тим, що деякі критики поведуться так, ніби Німеччина постачає Україні «лише одні шоломи». Канцлер нагадав, що завдяки «кільцевим обмінам» Німеччина уможливила постачання Україні понад 100 бойових танків і бронетранспортерів.

Глава уряду назвав мобілізацію в росії «актом відчаю і дещо панічною реакцією на невдачі російських збройних сил на сході України». Він також зауважив, що «путін робить помилки за помилками».

([Українська правда](#))

Президентка Грузії Саломе Зурабішвілі:

Ми маємо категорично засудити референдуми, які проводяться у Східній Україні. Ми знаємо, що означають референдуми на окупованих територіях, тим більше в умовах війни. Це вкрай цинічні дії Росії, абсолютно неприйнятні для нас, для світу, для цивілізованих людей.

([Українформ](#))

Президентка Європейського парламенту Роберта Мецла

зазначила, що на Європу чекають нові складні часи, коли доведеться впоратися «зі штормом інфляції, політичної невизначеності, дефіциту продовольства, зростання вартості життя та скорочення запасів енергії в той час, як ціни на електроенергію різко зростають». І нагадала, що з цими викликами доведеться боротися в контексті війни росії в Україні.

«Ми перебуваємо на етапі прийняття рішення. Україні потрібна зброя, щоб вижити. Більшість її оборонної промисловості було знищено, але багато наших держав – членів ЄС втрутилися, тому Київ вдалося зберегти в березні. Але на цьому наступному етапі війни Україні знадобиться важка зброя.

Потрібні танки, і ми повинні бути в змозі зробити наступний крок», – наголосила президента Європарламенту.

(Укрінформ)

Директор ЦРУ Вільямс Бернс:

Навіть якщо путіну вдасться мобілізувати 300 тис. військовослужбовців, йдеться ж не лише про перекидання на фронт гарматного м'яса, значна частина якого не буде добре навченою й не матиме необхідного обладнання чи логістичної підтримки. російська армія має багато проблем і людські ресурси – лише одна з них.

Навіть якщо у кремлі таки вдасться призвати таку кількість військових, це може не мати колосального впливу на ситуацію на фронті. І пов'язано це з тим, переконаний Бернс, що «мобіки» не матимуть ані достатніх знань, ані необхідного спорядження.

Також, за його словами, «наразі дуже важко сказати», чи натяки путіна на застосування ядерної зброї в Україні є блефом, однак поки американська розвідка не виявила жодних «практичних доказів» підготовки до цього.

«Нам слід дуже уважно ставитися до цих погроз й слідкувати за ознаками підготовки», – наголосив директор ЦРУ.

Він додав, що до керівництва росії також потрібно «безпосередньо доносити інформацію про суворі наслідки за будь-яке застосування ядерної зброї».

(Укрінформ)

Глава МЗС Польщі Збігнєв Рау:

Найімовірніше, російська загроза передбачає можливість застосування тактичної ядерної зброї на українській території. Тож відповідь, про яку говорив Джейк Салліван, і про яку я говорив у іншому контексті, означала б застосування звичайної зброї для захисту України на українській землі. Проте, ми не говоримо про ядерне протистояння між Росією і НАТО. Бо таке протистояння – це зовсім інший конфлікт.

Він зауважив, що риторику про можливе застосування ядерної зброї росія піднімає від самого початку повномасштабного вторгнення в Україну. Відтак, до таких погроз хоч і потрібно ставитися серйозно, але не потрібно їх переоцінювати. Саме росія хоче, щоб міжнародний дискурс концентрувався на ядерній зброї.

Рау також зазначив, що елементом гібридної війни рф проти НАТО могло бути пошкодження газопроводу Nord Stream. Утім, на його думку, навіть якщо підтвердиться ця гіпотеза, то це не варто сприймати як акт агресії.

«При цьому, дуже важливо, що газопровід був пошкоджений не в територіальних водах Данії, хоча й дуже близько, а поза ними. Це змінює ситуацію, тому що, якби це сталося на території НАТО, наслідки були б іншими», – зазначив польський міністр.

Відповідаючи на запитання, чи він очікує на опір Угорщини щодо запровадження проти росії санкцій у відповідь на проведення москвою псевдореферендумів на окупованій території України, Рау зазначив, що йому складно це уявити. За його словами, якщо якась країна наважилася блокувати санкції за проведення псевдореферендумів, то це означало б, що така країна «погоджується на зміни кордонів із застосуванням сили».

Рау також сказав, що після розмов у Вашингтоні він переконаний, що США продовжуватимуть надавати підтримку Україні, зокрема військову.

Міністр зазначив, що справа визнання росії країною-спонсором тероризму, як того хоче Україна, наразі не отримала міжнародного консенсусу, але з цього приводу тривають міжнародні консультації.

«Поки що всі лише визнають, що на таке рішення треба зважати», – констатував Рау.

([Українська правда](#))

Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш:

Статут ООН говорить однозначно. Будь-яка анексія території однієї держави іншою державою в результаті погрози силою або її застосування є порушенням принципів Статуту ООН та міжнародного права. (...). Будь-яке рішення про подальшу анексію Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей України не матиме жодної юридичної сили і заслуговує на засудження.

Генсек ООН наголосив, що так звані «референдуми» в окупованих регіонах України були проведені під час активного збройного конфлікту, і їх не можна назвати «справжнім народним волевиявленням».

Він закликав «працювати разом, щоб покласти край руйнівній і безглуздій війні та підтримати Статут ООН і міжнародне право».

([УНІАН](#))

Президент Сербії Олександр Вучич:

Сербія не визнає цього «референдуму», оскільки вона дотримується міжнародного права, Статуту ООН та резолюцій ООН.

Ми захищаємо нашу власну територіальну цілісність і в наших інтересах захищати територіальну цілісність інших міжнародно визнаних країн.

([Укрінформ](#))

Віцепрем'єр-міністр Канади Христя Фрїланд:

Псевдореферендуми засвідчують, що путін розуміє, що програє. Це добре, що він програє. Це – незаконна варварська війна, і нам усім зараз треба посилити підтримку України.

Вона наголосила, що перемога України у війні із росією сприятиме глобальному економічному зростанню. «Чим швидше Україна виграє, тим швидше припиняться тортури й загибель (людей – ред.), тим швидше

глобальна економіка повернеться до відновлення після COVID-реcesії та забезпечення процвітання жителям наших країн», – зазначила віцепрем'єр-міністр.

([Укрінформ](#))

Прем'єр-міністр Великої Британії Ліз Трасс:

Не можна дозволити путіну змінювати міжнародні кордони за допомогою грубої сили. Ми подбаємо про те, щоб він програв цю війну. (...). Сполучене Королівство ніколи не буде ігнорувати суверенну волю цих людей, ми ніколи не сприймемо Донецьку, Луганську, Херсонську та Запорізьку області нічим іншим, ніж українською територією.

([Укрінформ](#))

Міністр закордонних справ Естонії Урмас Рейнсалу:

Ми не визнаємо результатів нікчемних «референдумів» та анексії територій України. Наша підтримка непохитна. Це кричущє порушення міжнародного права і основ людяності демонструє справжнє обличчя росії. росія відповідь за свої злочини.

([УНІАН](#))

Сенатор США Річард Блументаль:

Це захоплення землі. Це крадіжка. І це ще одна боягузна, нахабна тактика Володимира Путіна, щоб перевірити підтримку України Заходом.

Сенатор США Ліндсі Грем:

Путін намагається переписати карту Європи.

Він намагається зробити силою зброї те, що не може зробити іншим шляхом.

Голова відділу зовнішніх відносин Сенату США Боб Менендес:

Крок Путіна ще більше ускладнює українцям пошук шляху вперед.

Це також має закріпити засудження світу, тому що всі знають, що врешті-решт [референдум] є найбільшим фарсом, який стався.

Сенатор США Ангус Кінг:

Путін перебуває у справді важкому становищі. І це, як на мене, збільшує небезпеку. Якби мені довелося передбачити, я думаю, що найвірогіднішим проявом цього буде килимове бомбардування цивільних територій в Україні – такою була його схема в Чечні, Алеппо тощо.

([Укрінформ](#))

Федеральний президент Німеччини Франк-Вальтер Штайнмаєр:

Режим путіна посилює ескалацію все далі й далі, навіть сьогодні, з анексією чотирьох українських областей – Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької – після незаконних фіктивних референдумів цього тижня. Ми не приймемо ці нібито «результати», ми не приймемо цих зсувів кордонів.

Він підкреслив, що ця війна – це не тільки війна проти України, вона також є нападом на міжнародне право та на цінності ліберальних демократій. «Отже, відповідь може бути лише одна: ми з Україною, разом з нашими європейськими сусідами; ми повинні продовжувати підтримувати Україну стільки, скільки це необхідно – фінансово, гуманітарно, політично та військово», – заявив Штайнмаєр. (...).

«24 лютого, коли держава, що володіє ядерною зброєю, розв'язала найжорстокішу загарбницьку війну в Європі, атакувавши незалежну сусідню країну, знаменує собою епохальний перелом. Ми всі спустошені цією війною, яка принесла стільки страждань і руйнувань народу України, перетворила цілі міста на руїни і змусила мільйони людей тікати», – заявив президент ФРН.

Він звернув увагу і на такий виклик, як дедалі гостріші дебати між ліберальними демократіями та авторитарними режимами. «На це також може бути лише одна відповідь: ми повинні зробити нашу демократію більш стійкою, стійкою зовні, але також і внутрішньо», – сказав Штайнмаєр. Він зазначив, що багато людей бояться майбутнього, того, що принесе осінь, що принесе зима, «до яких засобів ще вдасться путін». Главу ФРН турбує те, що популісти намагаються використати ці страхи. Він підкреслив, що не можна дозволити цим силам використовувати кризу, щоб підірвати основи демократичної правової держави, треба рішуче цьому протистояти.

Штайнмаєр розпочав свою промовою цитатою з твору українського письменника Сергія Жадана: «Сьогодні ми говоримо про мости. Про мости, які з'єднують, про людей, які будують мости, які йдуть цими мостами». Завершував виступ він також посиланням на цитату Жадана.

[\(Укрінформ\)](#)

Глава МЗС Австрії Александер Шалленберг:

Донецьк, Херсон, Луганськ і Запоріжжя є і залишаться Україною. Як і Крим.

[\(Укрінформ\)](#)

Президент Польщі Анджей Дуда:

Польща засуджує спроби росії анексувати українську територію і ніколи їх не визнає. Ми й надалі підтримуватимемо захисників України та її народ, доки агресор не буде вигнаний. Сьогоднішня відчайдушна і жалюгідна акція Кремля – це поразка тих, хто наївно вірив у компроміс із росією.

[\(Укрінформ\)](#)

Президент США Джо Байден:

Сполучені Штати засуджують сьогоднішню шахрайську спробу росії анексувати суверенну українську територію. росія порушує міжнародне право, зневажає статут ООН і всюди демонструє свою зневагу до мирних

націй. Ці дії не мають легітимності. Сполучені Штати завжди шануватимуть міжнародно визнані кордони України. Ми продовжимо підтримувати зусилля України щодо відновлення контролю над своєю територією шляхом зміцнення її військової та дипломатичної позиції, включно з наданням Сполученими Штатами додаткової допомоги на безпеку в розмірі 1,1 мільярда доларів, про яку Сполучені Штати оголосили цього тижня.

За його словами, у відповідь на фальшиві заяви росії про анексію Сполучені Штати разом зі своїми союзниками та партнерами сьогодні оголошують про нові санкції.

«Ці санкції спричинять витрати для фізичних та юридичних осіб — у росії та за її межами — які надають політичну чи економічну підтримку незаконним спробам змінити статус території України. Ми згуртуємо міжнародну спільноту, щоб засудити ці дії та притягнути росію до відповідальності. Ми продовжуватимемо забезпечувати Україну обладнанням, необхідним для самооборони, незважаючи на нахабні спроби росії перекроїти кордони свого сусіда», – додав глава Білого дому.

([Укрінформ](#))

Президентка Грузії Саломе Зурабішвілі:

Оформлення фіктивного референдуму на підтримку кричущого порушення міжнародного права та насильницької анексії не має ні легітимності, ні майбутнього. Ми відкидаємо такі грубі порушення міжнародного права та підтверджуємо нашу повну підтримку територіальної цілісності України.

Вона також додала, що засуджує плани мобілізації новобранців на окупованих територіях України та Грузії як чергове грубе порушення суверенітету обох країн.

Президентка Молдови Мая Санду:

Я рішуче засуджую та відкидаю спробу росії незаконно анексувати окуповані регіони України після фіктивних голосувань, які вона влаштувала під дулом пістолета. Донецьк, Луганськ, Херсон, Запоріжжя і Крим – це Україна. Підтримка Молдови суверенітету та територіальної цілісності України залишається непохитною.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Президент путін оголосив ще чотири українські території частиною росії. Це найбільша спроба анексії європейської території за допомогою сили з часів Другої світової війни. Понад 15% української території, території, яка дорівнює площі Португалії, незаконно захоплені росією під дулами пістолетів.

(...). Союзники по НАТО не визнавали і ніколи не визнають жодну з цих територій як частину росії.

(...). Ці землі – це Україна. Донецьк – це Україна, Луганськ – це Україна, Херсон – це Україна та Запоріжжя – це Україна. Так само як і Крим.

([Українформ](#))

Лідер партії «Брати Італії», що перемогла на парламентських виборах в Італії, Джорджа Мелоні:

Оголошення російською федерацією анексії чотирьох областей України після фіктивних референдумів, проведених під час насильницької військової окупації, не має ані правової, ані політичної цінності. Путін знову продемонстрував своє радянське неоімперіалістичне бачення, яке загрожує безпеці всього Європейського континенту.

Вона додала, що це порушення росією правил співіснування між націями підтверджує необхідність у рішучості та єдності західних демократій.

([Українформ](#))

Прем'єр-міністр Японії Кішіда Фуміо:

Японія рішуче засуджує «приєднання» росією українських регіонів. Це є посяганням на суверенітет і територіальну цілісність України, порушенням міжнародного права і ніколи не буде визнано.

Ми ще раз закликаємо росію негайно припинити агресію (проти України – ред.).

([Українформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Кожна демократична країна в ЄС має право подавати заявку на членство, і ми поважаємо це. Ми знову і знову кажемо, що НАТО залишається відкритим, про що говорили останні роки. Члени НАТО на саміті у Мадриді зробили чітку заяву, що ми поважаємо право України обирати свій шлях і вирішувати, в які альянси вступати. Звичайно, рішення про членство має прийматися усіма членами НАТО, це рішення консенсусне. Зараз ми зосереджені на тому, щоб надавати підтримку Україні, допомагати їй захищатися від російського вторгнення.

([Українформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Ми закликаємо путіна припинити війну. Він відповідальний за те, що її розв'язав, і на ньому лежить відповідальність її закінчити. Якщо росія припинить воювати, то буде мир. А якщо Зеленський та Україна припинять боротьбу, то Україна перестане існувати як незалежна держава.

([Українформ](#))

Естонський президент Алар Каріс:

Вдавана урочистість, із якою росія оголосила про анексію територій України, є частиною цинічних політтехнологій, які використовують

риторику, пов'язану з відновленням радянського союзу. Серед фальшивого блиску керівництво росії позбавляє таким чином майбутнього свій народ, прирікаючи його на життя в темряві минулого.

Він заявив про незгоду з незаконною анексією, яка порушує міжнародне право та статут ООН. «Одного лише засудження сьогодні замало. Треба думати про дії, які повернуть нам віру в те, що ще поважаються всі ті принципи, на які спирається світ, право всіх народів на самовизначення та незалежність, на територіальну цілісність та недоторканність кордонів, на право кожного говорити на своїй батьківщині своєю мовою, поважаючи при цьому права меншин», – заявив Каріс.

Прем'єр-міністр Естонії Кая Каллас:

Керівники Євросоюзу мають якнайшвидше зібратися та ухвалити нові жорсткі санкції. Енергія є в цьому випадку ключовим питанням – запровадити стелю цін на російські нафту та газ вкрай необхідно, щоб зменшити доходи кремля та його здатність підтримувати на ходу свою воєнну машину.

За її словами, «Україна має право на відновлення своєї територіальної цілісності». При цьому жодні дії РФ не відберуть в Україні цього права й не послаблять її підтримки.

Глава МЗС Естонії Урмас Рейнсалу:

Безвідповідальні загрози росії Заходу, зокрема ядерною зброєю, не утримають західні країни від підтримки України доти, доки росія не програє війну й Україна не відновить свій суверенітет у межах своїх міжнародно визнаних кордонів.

Рейнсалу вважає, що необхідно негайно збільшити оборонну допомогу Україні та продовжувати підвищувати ціну агресії для росії, зокрема шляхом швидкого просування додаткових санкцій. «Ми також маємо створити міжнародний трибунал, щоб організатори агресивної війни росії за жодних обставин не залишилися безкарними», – резюмував глава МЗС Естонії.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар НАТО Йенс Столтенберг:

Україна має право на звільнення своїх окупованих росією територій. І ось чому ми підтримуємо Україну. Вони можуть захищатися.

Він також зазначив, що Альянс ніколи не визнає претензій росії на загарбані українські території.

«Ми підтримуємо Україну, її суверенітет та територіальну цілісність», – зазначив він.

([Укрінформ](#))

Президент Франції Еммануель Макрон:

Я рішуче засуджую незаконну анексію росією українських територій, Донеччини, Луганщини, Запорізької та Херсонської областей. Це серйозне порушення міжнародного права та українського суверенітету.

Франція виступає проти цього і продовжить підтримувати Україну, щоб протистояти російській агресії та дозволити Україні відновити свій повний суверенітет над усією її територією.

([Українформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Ядерна риторика президента путіна є небезпечною. Вона безумна. Безумовно, ми зберігаємо пильність. Ми уважно спостерігаємо, що робить росія. Але росія має зрозуміти, що ядерна війна ніколи не може завершитися перемогою, і вона ніколи не має вестися. Це могло б мати важкі наслідки для росії, якщо вони використають ядерну зброю. Це було дуже чітко доведено до росії.

Він зауважив, що перемога у війні за власну незалежність відповідає інтересам України. Але й НАТО не може дозволити, щоб президент путін виграв цю війну. Такий розвиток був би посланням, що авторитарна сила, така як росія, може використати ядерну потужність та досягти своїх цілей. Але таке послання зробить світ навіть більш небезпечним.

«Якщо ми прийнемо цю анексію, тоді ми погодимося із ядерним шантажем. Тоді ми прийнемо, що з використанням ядерної зброї авторитарні сили, такі як росія, можуть досягти того, чого вони хочуть, – захоплювати сусідню країну, не дозволити нам підтримувати Україну у її абсолютно суверенному праві обороняти себе проти агресії, як це передбачено у Хартії ООН. Тож ми будемо продовжувати підтримувати Україну, та її зусилля із звільнення своїх територій. Тому що вони мають право так робити», – підкреслив Генеральний секретар НАТО.

([Українформ](#))

Прем'єр-міністр Нідерландів Марк Рютте:

Ця незаконна анексія – ще одна ескалація путінської війни. Це посягання на суверенітет України, а отже, на нашу безпеку в Європі. Дозвольте мені бути абсолютно чітким: Нідерланди ніколи не визнають цю анексію, і ми працюємо з ЄС над новими санкціями.

([Українформ](#))

Президентка Словаччини Зузана Чапутова:

Словаччина не визнає такого розкрадання території. Цей крок порушує міжнародне право.

Президентка Угорщини Каталіна Новак:

Ми не можемо погодитися на анексію, і на російську агресію.

([Українські новини](#))

Американський сенатор-республіканець Ліндсі Грем:

Якщо Путін продовжить погрожувати Україні і застосує ядерну зброю, ми вважатимемо це широкомасштабним нападом на НАТО. Радіація впливає

не лише на Україну, а й на всю Європу. Ми повинні негайно протистояти цьому шантажу.

Радник з національної безпеки Джейк Салліван сказав, що якщо Росія застосує ядерну зброю в Україні, це матиме руйнівні наслідки, і він мав рацію.

[\(Укрінформ\)](#)

Голова МЗС Латвії Едгарс Рінкевичс:

Нагадаю, що у США формулювання «держава – спонсор тероризму» має юридичні та фінансові наслідки. У Євросоюзі воно не має такого рангу, подібні рамки не опрацьовані. Але й політична декларація в цьому випадку буде також важливою, оскільки вона дає підстави для роботи з нашими партнерами в ЄС з кількох напрямів.

За його словами, перший з таких напрямків – конфіскація коштів російського Центробанку, заморожених через санкції, та використання їх для підтримки та відновлення України. Другий напрямок – розробка єдиної політики щодо європейських віз для російських громадян. Третій – подальша робота із запровадження Європейським Союзом восьмого пакета санкцій проти росії.

Рінкевичс також нагадав, що парламенти Латвії та Литви вже визнали росію «спонсором тероризму», парламент Естонії має намір зробити це.

Останній привід для можливого визнання Євросоюзом росії спонсором тероризму – вибухи на газопроводах Nord Stream-1, Nord Stream-2. «Це питання ще на стадії обговорення. У Данії, Швеції проводиться розслідування вибухів, і поки що немає остаточних результатів», – зазначив Рінкевичс.

[\(Українські новини\)](#)

Президент Чорногорії Міло Джуканович:

Чорногорія найсерйознішим чином засуджує будь-які спроби анексії територій Української держави. Організація так званого референдуму на частині території суверенної держави, під тиском і в розпал військового конфлікту, є неприйнятною, як і так звані результати таких незаконних дій. Постійний член Ради Безпеки ООН продовжує порушувати міжнародне право. Ми твердо стоїмо на боці України, її територіальної цілісності та суверенітету.

[\(Укрінформ\)](#)

Помічниця заступника міністра оборони США з політичних питань Саша Бейкер:

Ми вже бачили певні докази того, що БПЛА, пов'язані з поставками з Ірану, вже зазнали численних невдач на полі бою в Україні.

Вона також підкреслила, що іранські безпілотники не виправдали сподівання росіян.

«Я думаю, ідея про те, що вони являють собою певний технологічний прорив, відверто, просто не знаходить підтвердження в отриманих даних», – зазначила представниця Пентагону.

([Укрінформ](#))

Президент Литви Гітанас Науседа:

Сьогодні охоплений відчаєм путінський режим перейшов ще одну червону межу. Оголошене рішення про анексію Херсонської, Донецької, Луганської та Запорізької областей, що належать Україні, є незаконним і юридично нікчемним. Рано чи пізно росії доведеться заплатити за це.

(...). Їй доведеться відповісти й за Бучу, і за Ірпінь, і за Ізюм. За масові вбивства мирних жителів у Краматорську, які рятуються від війни, і нещодавній кривавий напад на колону з гуманітарною допомогою в Запоріжжі. І за ядерний та енергетичний шантаж також.

(...). Якщо ми не зупинимо агресора сьогодні, ми ризикуємо зрештою втратити все те, що ми створили за понад три десятиліття щоденної наполегливої праці.

(...). Ми продовжуватимемо добиватися запровадження максимально жорстких міжнародних санкцій проти росії. Це найменше, що ми можемо зробити. У цю темну годину, яка завжди передує світанку, ми твердо знаємо, що боротьба України за свободу – це наша боротьба, і ми в ній переможемо.

([Укрінформ](#))

Міністр оборони Німеччини Крістіне Ламбрехт прокоментувала подання Україною заявки на вступ до НАТО за прискореною процедурою, зауваживши, що країна має право обирати альянси, до яких хоче приєднатися.

«Німеччина не діятиме одноосібно», – заявила глава Бундесверу, повторивши фразу, яку німецькі лідери використовують, коли йдеться про надання Україні бойових танків.

([Укрінформ](#))

Президент Чехії Мілош Земан заявив, що засуджує анексію росією українських територій.

«Президент Мілош Земан засуджує російську агресію проти України, засуджує крадіжку росією української території та разом з іншими конституційними органами влади заявляє, що анексія ніколи не повинна бути і не буде визнана. росія скоює злочини проти миру», – йдеться у повідомленні канцелярії президента Чехії.

Реакція представників української громадськості

До Запоріжжя із тимчасово захопленого Херсона евакуювали 75-річного волонтера «дядю Гришу», який пів року збирав допомогу ЗСУ фактично на очах у загарбників ([Укрінформ](#)).

Жителі Херсона називають його «дядько Гриша». Кожного дня він виїжджав у середмістя, вмикав на програвачі українські пісні. Всі гроші, які давали йому люди, пересилав для Збройних сил України. З початку тимчасового захоплення Херсона Григорій Миколайович разом із патріотичними жителями зібрали понад пів мільйона гривень.

Волонтерська діяльність чоловіка почалася ще 2014 року. Тоді він збирав гроші для добробатів та десантників. За 8 років передав на фронт майже 4 млн гривень. До Запоріжжя його вивезли ледь не силоміць, бо з боку колаборантів були численні погрози.

У тимчасово захопленому Маріуполі учасник спротиву сфотографувався на фоні пошкодженого російськими обстрілами дитсадка з розгорнутим національним прапором України ([Укрінформ](#)).

Відповідну фотографію оприлюднив у Телеграмі радник Маріупольського міського голови Петро Андрущенко.

На інших фотографіях видно намальовану на асфальті у різних місцях міста українську літеру «І», яка стала символом спротиву.

Лідер гурту «Океан Ельзи» Святослав Вакарчук дав концерт для військовослужбовців 57-ї окремої мотопіхотної бригади імені Кошового отамана Костя Гордієнка. Це друга зустріч піхотинців з відомим українським музикантом та 144-ий виступ співака перед військовими ([Укрінформ](#)).

Про це повідомляє пресслужба Оперативного командування «Південь». «Щиро дякуємо Святославу за віру в Збройні Сили України та перемогу над російськими окупантами, також дякуємо за можливість відпочити душею, попри активність бойових дій, в яких бригада бере участь», – йдеться в повідомленні.

Численна українська громада, мадридці та гості столиці Іспанії провели в центрі Мадрида мітинг на підтримку України ([Укрінформ](#)).

З промовою до усіх присутніх звернувся представник Посольства, який подякував за практичну допомогу, надану Україні та її Збройним силам.

Також він висловив вдячність українській громаді за скоординовану роботу з допомоги тимчасово переміщеним співвітчизникам.

Під будівлею МАГАТЕ у столиці Австрії відбулась акція «Безпека українських атомних станцій - безпека всього світу» ([Укрінформ](#)).

Протест був організований ГО Save Dnipro, низкою інших українських і міжнародних організацій та представниками діаспори Відня.

Мета акції – привернути увагу учасників 66-ї щорічної генеральної конференції МАГАТЕ, яка саме розпочала роботу у Віденському міжнародному центрі, до питання безпеки українських АЕС в умовах війни та провокацій з боку росії.

Учасники заходу інсценували наслідки ймовірної аварії, спричиненої російськими військами на найбільшій атомній електростанції Європи - Запорізькій АЕС.

Ініціатори заходу також звернулися з колективним відкритим листом, який підписали більш як 50 громадських організацій, до представників країн - учасниць генеральної конференції, керівних і виконавчих органів МАГАТЕ. Зокрема, вони вимагають призупинити права росії як члена МАГАТЕ та припинити все поточне технічне співробітництво і науково-технологічні обміни між Агентством та російськими «росатомом» і «росенергоатомом».

Українська дівчина Злата Івашкова з Дніпра, яка щойно закінчила школу і самостійно вивчила японську мову, видала в Японії книгу про Україну, війну та рідне місто ([Укрінформ](#)).

Посол України в Японії Сергій Корсунський:

Українці – неймовірні. Українська дівчина Злата Івашкова з Дніпра видала в Японії книгу – про Україну, про війну, про рідне місто. Вона тільки що закінчила школу, самостійно вивчила японську мову, і так, що редакторка місцевого видавництва визнала – японська у Злати бездоганна.

З 1 жовтня книга надійде в продаж по всій Японії, а Злата з наступного року навчатиметься в одному з японських університетів.

Волинський пасічник передав українським військовим 20 літрів меду ([Волинь](#)).

Місцева волонтерка Богдана Синиця:

У таку погоду, як зараз починається, у холод та дощі мед буде додавати сил та вітамінів нашим хлопцям. Це користь та смакота, яку скоро отримають хлопці на передовій.

На Вінниччині безхатченки-волонтери виготовляють окопні свічки на передову ([Укрінформ](#)).

Безхатченки – підопічні благодійного притулку «Промінь надії» – виготовляють окопні свічки на передову для військових.

Голова ГО «Центр Промінь надії» Ольга Бобрусь:

Ми разом із моїми підопічними робимо окопні свічки на передову. Як можемо, так і допомагаємо нашим захисникам. Спочатку плели маскувальні

сітки. А зараз день робиться коротший, війна стає складнішою і наша продукція хлопцям дуже знадобиться.

Підопічні притулку, розташованого на території Гніванської міської територіальної громади, це безхатченки, які хочуть змінити своє життя. На базі притулку ці люди налагодили виробництво окопних свічок, щоб бути корисними.

Вони вважають себе свідомими громадянами й патріотично налаштовані. Тому попри проблеми зі здоров'ям (дехто з них має інвалідність) долучилися до захисту держави у такий спосіб, додала Бобрусь.

Технологію виготовлення окопних свічок волонтери-безхатченки знайшли в інтернеті, опанували її та вдосконалюють в ході виробництва. Першим віск із залишків церковних свічок їм надав священник однієї з парафій ПЦУ, частково закупають парафін власним коштом. Нині ж розпочали збір благодійних пожертв на придбання потрібних матеріалів.

Першу партію окопних свічок вже передали на передову, їх туди доправили вінницькі волонтери. Бійці тестуватимуть їх і надалі при подальшому виробництві побажання бійців будуть враховані, підсумувала голова ГО «Центр Промінь надії».

Непокарання РФ після війни розчарує українців більше, ніж бідність чи корупція – опитування ([Економічна правда](#)).

Опитані українці на питання «Що для вас стало би найбільшим розчаруванням після закінчення війни» найчастіше відповідали «Непокараність Росії за вчинені злочини» (65,8%).

Про це свідчать результати дослідження, що було проведено Київським міжнародним інститутом соціології на замовлення Центру соціально-економічних досліджень CASE Україна.

Серед трьох варіантів відповіді, які можна було обрати, друге і третє місце посіли «Високий рівень корупції» (36,3%) та «Низький рівень життя, бідність» (34,6%).

«Проблеми неповернення українців з-за кордону та переселення в Україну росіян та білорусів розчарувало би 24,7% та 19% відповідно», – йдеться у повідомленні.

При цьому розчарування від непокарання Росії за воєнні злочини проявляється по-різному у вікових групах та регіонах.

Зокрема, мешканці західної та центральної України трохи частіше обирали цей варіант відповіді, ніж мешканці південної та східної України: 68,6% і 67,7% проти 63,5% і 59,1%. Водночас молодь у віці 18-29 років значно частіше обирала цю відповідь (78,3%), ніж люди віком 70 і більше років (55,5%). Зменшення важливості цього питання зі зростанням віку помітне в усіх вікових групах.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

У Польщі скасували концерт засновника Pink Floyd, який закликав Україну скласти зброю (Укрінформ).

Концерт засновника легендарного гурту Pink Floyd Роджера Вотерса у Кракові було скасовано через його позицію стосовно України.

Вотерс мав виступати на центральній арені Кракова в квітні наступного року, однак організатори оголосили про скасування концерта після виходу відкритого листа музиканта до Олени Зеленської, в якому він звертався до неї із проханням схилити президента України до «іншого шляху» та критикував Захід за постачання Києву озброєння. Цей лист викликав шквал критики у польських медіа та суспільстві.

Водночас в офіційному повідомленні про скасування концерту Вотерса не вказуються причини цього рішення.

Журнал Time присвятив обкладинку і статтю генералу Залужному (Укрінформ).

Американський журнал Time присвятив обкладинку нового номера і статтю Головнокомандувачу Збройних сил України, генералу Валерію Залужному.

«Всередині українського контрнаступу, який переломив хід війни», – йдеться в анонсі матеріалу.

Раніше Залужний потрапив до списку найвпливовіших людей 2022 року за версією Time.

Україна тричі представлена серед номінантів на Премію Сахарова 2022 року (Укрінформ).

Обговорення кандидатів, представлених цього року на отримання премії, відбулося під час спільного засідання комітету з розвитку, комітету із закордонних справ та підкомітету з прав людини Європейського парламенту у Брюсселі.

Зокрема, фракція Європейської народної партії висунула номінантом «Відважний український народ в особі Президента Володимира Зеленського».

Також фракції «Прогресивний Альянс Соціалістів і Демократів» та «Оновити Європу» висунули номінантом «Народ України».

Водночас Президента України Володимира Зеленського фракція «Європейські консерватори та реформісти» висунула як номінанта «Президент Зеленський».

Європейська народна партія (ЄНП) щодо своєї номінації «Відважний український народ в особі Президента Володимира Зеленського» наголошує, що відважний український народ бореться за захист своїх домівок, суверенітету, незалежності та територіальної цілісності. «Вони борються за свободу, демократію та верховенство права. Вони щодня захищають європейські цінності на полях битв. Їхня жертва не повинна бути марною», – підкреслюють в ЄНП.

У свою чергу, у фракціях «Прогресивний Альянс Соціалістів і Демократів» та «Оновити Європу» стосовно їх кандидатури «Народ України» також наголошують на мужньому протистоянні українського народу росії.

«Вони страждають від звірств, спустошення, загибелі людей і труднощів. 10 мільйонів є внутрішньо переміщеними особами, а 6 мільйонів були змушені залишити свою батьківщину. Українці захищають свою свободу та незалежність, європейські цінності та наш континент. Вони проявили героїзм і згуртованість, рятуючи та доглядаючи за пораненими, евакуюючи мирних жителів, надаючи їжу та притулок, фіксуючи військові злочини та допомагаючи постраждалим», – підкреслюють автори подання.

На їхнє переконання, премію мають отримати особи, представники громадських ініціатив та державних і громадських організацій, які надають екстрену допомогу, відстоюють і захищають права людини, українську державність і демократію.

Водночас фракція «Європейські консерватори та реформісти», висувуючи Президента України номінантом «Президент Зеленський», підкреслює, що відважні українці, які протистоять жорстокій російській війні, захищають права людини та спільні європейські цінності.

«Повномасштабне вторгнення в Україну в лютому 2022 року привернуло увагу світу до порушень росією прав людини та до мужності та відваги українців. Їхня боротьба за цінності та демократію зрештою переможе над жорстокою силою та гнобленням. Президент Зеленський є обличчям цієї мужності, витримки та відданості своєму народу та європейським цінностям. Вручення йому Премії імені Сахарова було б знаком визнання героїчних вчинків, які українці чинять щодня», – наголошують у фракції.

Наступний етап процедури — це голосування за трьох фіналістів у Комітеті із закордонних справ і що воно заплановане на 13 жовтня у Брюсселі. Церемонія вручення Премії Сахарова відбудеться під час грудневої сесії Європарламенту в Страсбурзі.

У польському Білостоку з'явилося перехрестя Вільної України (Укрінформ).

У польському місті Білосток на північному сході Польщі з'явилося кругове перехрестя Вільної України.

Відповідне рішення про надання цієї назви депутати Ради міста прийняли одностайно, передає Укрінформ з посиланням на Super Express.

В обґрунтуванні до надання круговому перехрестю назви Вільної України вказується, що це «жест солідарності жителів Білостока з українським народом».

Одночасно з цим місцеві депутати у жесті підтримки білорусів проти режиму Лукашенка назвали частину вулиці, де розташовано консульство білорусі в Білостоці, іменем Вільної Білорусі.

Нью-Йоркська публічна бібліотека показала експозицію «Україна та її люди» ([Укрінформ](#)).

Нью-Йоркська публічна бібліотека провела 28 вересня День відкритих дверей для охочих ознайомитися з експозицією «Україна та її люди», організованою на підтримку України та українців у протистоянні російській агресії.

Зауважується, що цільова експозиція «Україна та її люди» об'єднала екземпляри з колекцій про Україну, її історію та культуру – від найдавнішої книжки, виданої в Україні у 1574 році, історичних карт, фотографій і книг, зокрема про традиційне й авангардне мистецтво, а також літературних творів – до найновіших видань.

У Тбілісі на акції протесту спалили портрети путіна та Лукашенка ([Укрінформ](#)).

У середу ввечері у столиці Грузії Тбілісі відбулася акція протесту, на якій мітингувальники спалили портрети російського та білоруського диктаторів – Володимира Путіна та Олександра Лукашенка.

Акція була організована опозиційною ліберальною партією «Гірчі – більше свободи» і проведена біля посольства білорусі в Грузії на знак протесту проти візиту Олександра Лукашенка до окупованого Росією регіону Грузії – Абхазії.

Учасники протестної акції принесли з собою плакати «Абхазія – це Грузія», а також спалили біля білоруського посольства фотографії Володимира Путіна та Олександра Лукашенка.

1 жовтня виповнюється вісім років відтоді, як в естонській столиці, Таллінні, щосуботи проходить безстрокова акція протесту проти вторгнення російської армії в Україну ([Укрінформ](#)).

Крім того, що це одна з найдовших акцій протесту під російськими посольствами в різних країнах, сама будівля представництва Кремля цілодобово перебуває в оточенні сотень плакатів, стікерів, фотографій, українських прапорів. Крім сотень плакатів, вікна будинків, що виходять надвір у бік посольства РФ, прикрашені українськими прапорами.

Один з організаторів акції Тармо Круусімяє розповів, що спочатку, у 2014 році, така акція планувалася в усіх трьох сусідніх країнах Балтії - Естонії, Латвії та Литві, але, за його словами, «сусіди боялися», у зв'язку з чим Тармо та його товариші почали проводити акцію самі у своїй столиці.

«Напевно, це найдовша акція проти росії та на підтримку України. Ми проводимо її за будь-якої погоди і не зважаючи ні на що. І будемо проводити до повної перемоги України», – розповідає Тармо Круусімяє.

За його словами, Естонія як ніхто інший добре знає ціну «російського світу», наслідки якого їм доводиться «розгрібати» досі.

Актор Марк Гемілл, який зіграв Люка Скайвокера, став амбасадором United24 ([Укрінформ](#)).

Американський актор Марк Гемілл, який виконав роль Люка Скайвокера у «Зоряних війнах», став амбасадором фандрейзингової платформи United24.

Посольство Росії у Софії забризкали червоною фарбою на знак протесту проти вторгнення в Україну ([Українська правда](#)).

Член партії «Демократична Болгарія» Іван Калчев, який брав участь у війні в Україні у складі Інтернаціонального легіону, влаштував акцію протесту проти Росії – облив її посольство в Софії червоною фарбою. Акцію Калчев транслював на своїй Facebook-сторінці.

Воїн Інтернаціонального легіону Іван Калчев:

Учора (посол РФ у Болгарії) Мітрофанова прийшла на нашу акцію протесту під адміністрацією Президента, на якій ми протестуємо проти залежності від «Газпрому» і Москви, щоб спровокувати нас. Тому я сьогодні тут, перед посольством КДБ в Софії, щоб нагадати їй про її обіцянку зібрати валізу, сісти на потяг і виїхати до Москви.

Щоб ушанувати пам'ять жертв війни в Україні та всіх невинних чоловіків, жінок і дітей, а також тих невинних росіян, які підуть як "гарматне м'ясо", ось жест від мене.

Калчев розбризкав червону фарбу на стіни посольства Росії. Поліцейська, яка була поруч, намагалася запобігти діям Калчева. «На мені бризки фарби, а кров жертв тепер назавжди залишиться на руках Путіна», – додав він.

Кандидат у депутати Болгарії вважає, що парламент після дочасних виборів 2 жовтня має перш за все обговорити питання надання Україні додаткової військової допомоги.

«Давайте передамо Україні наші старі військові системи, стару артилерію, стару бронетехніку, яка іржавіє на складах. Україна переможе у війні з нашою допомогою чи без неї, але важливо задекларувати, що ми – частина сучасного, цивілізованого європейського світу, а не диктатора Путіна», – додав він.

У Литві відбувся «Кубок Послів 2022» («Ambassadors' Cup 2022») – благодійний футбольний турнір на підтримку українських дітей, які разом з батьками були змушені покинути Україну через агресію рф ([Укрінформ](#)).

До спортивного турніру як співорганізатор та учасник долучився колектив українського диппредставництва.

Посольство привітало збірну юних футболістів «Children from Ukraine», які вибороли призове II місце.

У рамках заходу українським дітям були подаровані книжки видавництв з України, отримані Посольством в рамках благодійної акції «Українським дітям – українську книгу».

Посольство подякувало за співпрацю співорганізаторам цього заходу: Посольству Данії в Литві, Посольству Чеської Республіки у Вільнюсі й організації «Допомога дітям вулиці» (Padēk gatvės vaikams).

Також висловлена щира вдячність усім представникам посольств, акредитованих у Литві, та неурядових організацій, які взяли участь у цьому благодійному заході, спрямованому на підтримку соціалізації українських дітей у Литві.

Антивоєнні акції в Росії та Білорусі

В росії затримали понад 800 протестувальників проти мобілізації – правозахисники ([Укрінформ](#)).

Щонайменше 833 людини затримала, станом на 25 вересня, російська поліція в 36 містах рф на тлі відновлення напередодні протестів у росії проти мобілізації для участі у війні проти України.

За повідомленням, майже 400 осіб затримали в Москві.

Правозахисна група, яка спостерігає за політичними арештами і затриманнями в росії, заявила, що дехто із затриманих – неповнолітні.

Мобілізація у рф: жителі кількох національних республік вийшли на протести ([Укрінформ](#)).

У кількох національних республік російської федерації у неділю відбулися великі акції протесту проти мобілізації.

У протестах у Махачкалі, столиці Дагестану, взяли участь кількасот людей. Вони скандували: «Ні війні!», «Ні мобілізації!», «Наші діти – не добриво!». Жінки сперечалися з поліцейськими, доводячи, що саме росія розпочала війну. «росія напала на Україну. Ми не сліпі», – казали вони.

Поліція побила та затримала кількох чоловіків. Протестувальники намагалися відбити їх. Силовики застосували електрошокери та перцеві балончики, стріляли у повітря.

Як зазначається, глава регіону Сергій Меліков заявив про «помилки, допущені на початку мобілізації» та закликав громадян, які стикнулися з порушенням прав, звертатися до республіканського військкомату.

У Нальчику, столиці ще однієї кавказької республіки, Кабардино-Балкарії, акція протесту відбулася на площі Згоди перед будівлею уряду. На мітинг вийшли кількадесят людей. На одному з відеозаписів літня жінка каже: «Не віддам свого чоловіка, не віддам, навіть якщо мене застрелять!»

У Якутську, столиці Республіки Саха, близько 400 чоловік, переважно жінки, на знак протесту влаштували традиційний хоровод осуохай. Вони ходили довкола поліцейських, скандуючи «Дайте нашим дітям жити!» Коли поліція почала затримання, акція припинилася.

25 вересня у п'яти містах росії затримали 127 осіб, у тому числі 100 – у Махачкалі.

фсб нарахувала понад 260 тисяч чоловіків, які втекли з росії через мобілізацію ([Укрінформ](#)).

російська фсб повідомила, що після оголошення «часткової» мобілізації з країни виїхала 261 тисяча чоловіків.

В адміністрації президента обговорення про закриття кордонів росії для чоловіків призовного віку почалися з середи, коли від силовиків почали надходити цифри про кількість чоловіків, які виїжджають з росії.

Джерело «Новой газеты. Европа» сумнівається у достовірності даних фсб, оскільки до цього прикордонна служба фсб «не працювала так швидко». За його словами, навесні більше намагалися виходити з даних, отриманих від стільникових операторів, які надходять пізніше.

Проте «атмосфера в адміністрації президента така, що силовики та міноборони зможуть переконати путіна закрити виїзд, поки не пізно», сказав співробітник адміністрації президента. «Зараз ми [в роботі] виходимо з цього», – зазначив він.

При цьому «у керівників немає зустрічей з президентом на другу половину вересня», уточнює джерело. При тому, що на початку місяця подібні зустрічі були кілька разів на тиждень.

Раніше російські ЗМІ з посиланням на джерела повідомляли, що влада росії збирається закрити кордони для чоловіків призовного віку після закінчення псевдореферендумів з приєднання тимчасово окупованих територій України.

У неділю також стали відомі випадки, що деяким громадянам рф, які підпадають під критерії «часткової» мобілізації та намагаються виїхати з росії, почали видавати на кордонах повідомлення, згідно з якими їм заборонено виїзд на підставі рішення військового комісаріату.

В Усть-Ілімську Іркутської області рф резервіст вистрелив у військового комісара. Військом перебуває в реанімації. Руслан Зінін, який стріляв, 1997 року народження, затриманий. Напередодні в Рязані чоловік підпалив себе, вигукуючи, що не хоче воювати в Україні.

У Петербурзі активісту дали чотири роки в'язниці - спалив опудало у військовій формі ([Укрінформ](#)).

У Санкт-Петербурзі суд засудив активіста Ігоря Мальцева до трьох років і восьми місяців колонії за спалення опудала у військовій формі, зроблене через півтора тижня після повномасштабного вторгнення рф в Україну.

Суд розцінив зроблене як хуліганство, вчинене групою осіб із мотивів політичної ненависті. Спочатку прокурор вимагав для Мальцева п'яти років позбавлення волі.

Акція зі спаленням опудала на льоду Малої Неви 6 березня, на Масляну, була антивоєнною. Мальцев та його подруга Софія Семенова підготували масляниче опудало у військовому камуфляжі, на його «голові» був плакат із написом «Заберіть». Мальцев, пацифіст за переконаннями, заявляв, що висловив вимогу вивести війська з України та забрати тіла загиблих. На суді він сказав, що на його погляди вплинуло знайомство з інвалідами, що воювали в Афганістані, які повернулися додому.

Семеновій, яка проходила у справі другою, раніше був призначений запобіжний захід у вигляді заборони певних дій терміном на два місяці. Наприкінці березня стало відомо, що Семенова покинула росію. 23 червня її оголосили у розшук.

У дагестані та кабардино-балкарії - нові мітинги проти мобілізації у рф ([Укрінформ](#)).

У дагестанських містах махачкала та хасавюрт, а також у столиці кабардино-балкарії нальчику сотні людей вийшли на акцію протесту проти мобілізації чоловіків на війну з Україною.

Найбільше людей зібралось у махачкалі – кілька сотень людей. Незабаром розпочалася масова бійка протестувальників із поліцейськими. Затримані близько 70 учасників. Силовики проводили затримання учасників мітингу вкрай жорстко, застосовуючи електрошокери та кийки. У багатьох затриманих забирали телефони. Поліцейські розпилювали перцеві балончики прямо в обличчя протестувальників. За повідомленням очевидців, двоє дівчат потребували допомоги медиків – їх відвезли до лікарні.

У мітингу у Хасавюрті беруть участь близько ста людей. Поліція також почала жорсткі затримання, які протестують проти них. Затримані близько 20 осіб.

Акція протесту розпочалася й у Нальчику. До мітингувальників вийшли місцеві урядники. Вони відмовилися відповідати на запитання, скільки людей буде мобілізовано із республіки. Розмова відбувалася на підвищених тонах.

25 вересня у Махачкалі вже проходив стихійний мітинг проти мобілізації для участі у війні в Україні, серед його учасників багато жінок. Були затримані близько 120 людей. Щодо восьми з них порушені кримінальні справи.

Раніше 25 вересня у кумикському селі Ендірей Хасавюртовського району Дагестану місцеві жителі вийшли на протест проти мобілізації. Судячи з опублікованих у мережі відео, участь у ньому взяли понад сто осіб, поліція відкрила стрілянину у повітря.

В Росії прибічників переговорів стало більше, ніж прибічників бойових дій – опитування ([Українська правда](#)).

Після оголошення мобілізації кількість росіян, які виступають за початок переговорного процесу дещо виросла.

За даними опитування, проведеного «Левада-центром», 44% респондентів вважають, що зараз слід продовжувати військові дії: 29% «однозначно» в цьому впевнені, 15% – «скоріше» в цьому впевнені.

Навпаки, 48% опитаних вважають, що слід почати мирні переговори. У серпні за продовження військових дій висловлювалися 48% опитаних, за початок мирних переговорів – 44%".

Найменше підтримують продовження бойових дій у групі 18-24 роки - трохи більше чверті (26%). Найбільша підтримка представлена серед опитаних 55 років і старших – 52%.

Загальноросійське опитування Левада-центру проведено 22 - 28 вересня 2022 року за репрезентативною всеросійською вибіркою міського та сільського населення обсягом 1631 особа віком від 18 років і старше у 137 населених пунктах, 50 суб'єктах РФ.

Після оголошення мобілізації довіра до Путіна серед росіян пішла вниз ([Українська правда](#)).

Після оголошення президентом Росії Володимиром Путіним мобілізації позитивна оцінка його діяльності серед росіян помітно впала.

За результатами опитування «Левада-центру», наприкінці вересня, порівняно із серпнем, знизилася частка тих, хто вважає, що справи в країні йдуть у правильному напрямку. Якщо в серпні таких було 67%, то цього місяця – 60%. 27% опитаних вважають, що країна рухається неправильним шляхом (у серпні – 24%).

Позитивна оцінка діяльності Володимира Путіна на посаді президента знизилася на 6 п.п.. Якщо протягом останніх трьох місяців його роботу схвалювали 83% респондентів, то у вересні – 77%. П'ята частина (21%) не схвалює.

Опитування проведено 22 - 28 вересня 2022 року. Опитано 1631 особа віком від 18 років і старше у 137 населених пунктах, 50 суб'єктах РФ.

Експертні оцінки

(ВВС Україна)

Колишній командувач військових сил США в Європі генерал Бен

Годжес:

Звичайно, війна істотно розвернулася проти Росії. Українські сили отримали незворотний імпульс завдяки низці факторів. По-перше, нещодавній контрнаступ, який розпочався пару тижнів тому, звісно, багато чого досяг. І можна бачити відчай Кремля зараз – цей заклик до часткової мобілізації.

І порівняйте, у кого тут більше бажання, більша воля? Звісно, в українських солдатів й українського народу в порівнянні з російськими солдатами та російським населенням.

І я також радий, що західні уряди підтримують Україну. Я не бачу жодних коливань чи вагань з боку Вашингтона, Берліна, Парижа, Лондона чи будь-якої іншої західної столиці, чия підтримка дійсно важлива для України.

(...). Ці фіктивні референдуми є вкрай очевидною спробою Кремля створити привід для свого власного населення та виправдати те, що вони роблять на полі бою, аби якось сказати: «Дивіться, це тепер частини батьківщини, і ми маємо зробити все, щоб захистити їх».

Але те, як вони це роблять, виходить майже по-дитячому. І весь світ це бачить.

Тому я не думаю, що навіть Сирія чи Північна Корея визнають легітимність цих референдумів. І вони не повинні. Вся міжнародна спільнота має чітко дати зрозуміти, що ніхто не визнає нічого, що надасть законності анексії цих областей.

(...). Якщо Росія зробить жахливу помилку, застосувавши тактичну ядерну зброю проти України, для Сполучених Штатів буде неможливим не відповісти.

Їм доведеться відповісти, бо якщо вони цього не зроблять, Росія може скоїти це знову. За цим спостерігає Китай, Іран, Північна Корея.

Інші країни, які мають ядерну зброю, можуть побачити – ого, якщо Сполучені Штати серйозно не відреагують, тоді, можливо, вони також зможуть застосувати ядерну зброю, щоби утримувати в заручниках своїх сусідів.

Для Білого дому, для адміністрації буде неможливо не відреагувати. І мій президент фактично сказав це днями у телеєфірі, коли його про це запитали. Він сказав: «Так, звичайно, ми відповімо. Я не буду розповідати вам, як, але це змінить обличчя війни для Росії».

Це дуже сильна заява. І було б слушно, якби Пентагон підготував перелік варіантів для президента. Припускаю, що багато з цих варіантів були

б неядерними, наприклад, знищення Чорноморського флоту. Це був би варіант, яким вони могли би відповісти на будь-яке застосування Росією ядерної зброї.

І, звісно, Кремль це знає. Тому, якщо вони це знають і усвідомлюють, що ми справді це зробимо, я вважаю малоімовірним, що вони справді застосують ядерну зброю. Я не вважаю, що Путін і люди з його оточення, – якими б злими вони не були, – що вони схильні до самогубства. І я думаю, що люди, які тримають президента Путіна у владі, думають, що після нього буде життя, і що після нього буде Росія. Тому Захід, міжнародне товариство має зосередитися на цих людях, кажучи: «Дивіться, не дозвольте йому скинути Росію зі скелі».

(...). Я не виступаю за розпад Російської Федерації. Росія є лише частиною Російської Федерації, тому завжди існуватиме Росія зі своїм урядом, людьми, і ресурсами – і буде важливою країною. Але ми, Захід, не були готовими до розпаду Радянського Союзу. Нас мало не заскочили цим зненацька. І тому варто міркувати, що станеться з усією ядерною зброєю, з енергетичною інфраструктурою, з активами на сотні мільярдів доларів, що перебувають у різних місцях, що станеться з міжнародними агентствами, які мають російське членство та, можливо, фінансування. Є багато речей, які слід враховувати.

Я б припустив, що з'являться біженці, також виникне конфлікт між різними групами, які, можливо, намагатимуться вийти, наприклад, Чечня або Дагестан. Ми вже бачимо, що відбувається в інших республіках колишнього Радянського Союзу, де точаться бойові дії між Таджикистаном і Киргизстаном, Вірменією та Азербайджаном. Лукашенко вже сказав, що не дозволить жодного свого солдата, жодного свого громадянина мобілізувати від імені Кремля. Тому є сенс продумати всі наслідки від можливого розпаду Російської Федерації, який, вважаю, трапиться впродовж наступних чотирьох-п'яти років.

(...). Наполеон казав, що бойовий дух до фізичної підготовки співвідноситься у пропорції три до одного. Іншими словами, моральний дух, готовність солдатів воювати були втричі важливішими за кількість солдатів або тип техніки, яку вони мали.

Людський елемент є найважливішим аспектом війни.

Я ж бачу тисячі чоловіків, які абсолютно не хочуть бути там. Якби вони хотіли, то вже б пішли добровольцями. Ми бачили тисячі машин на кордоні з Фінляндією, з Грузією та деінде. Люди намагаються виїхати. Ми бачили аеропорти, повні людей, які намагалися вилетіти. Це все показники найгіршого психічного стану цих чоловіків, які рушають на битву.

Через невпинний тиск і рішучість українських солдатів і українського народу російські солдати, які перебувають в Україні, справді виснажені. Вони зневірені. Їхня система матеріально-технічного забезпечення перебуває в жахливому стані. Вони більше не можуть використовувати артилерію, як

раніше, вони не отримують достатньо їжі, медичної допомоги, всього того, чого потребують, наприклад, нового взуття. Незабаром стане холодніше та сиріше.

Тож це не дуже гарна ситуація. І Збройні Сили України виконали дуже добру роботу, вдаривши по російських штабах, артилерії, логістиці.

Однак Росія все ще дуже небезпечна. Вона досі є великою військовою силою, вона все ще має багато можливостей.

Утім, те, що я бачу, це умисне вбивство з боку Кремля. Послати в бій ненавченого солдата – це злочин. І саме це Росія чинить з тисячами молодих чоловіків, більшість з яких, що цікаво, приїхали далеко з-за меж Москви. Вони походять з етнічних меншин. Ось, хто несе найбільший тягар. І я не думаю, що ці меншини й надалі терпітимуть.

(...). З філософської та наукової точки зору Росія явно намагається здійснити геноцид України. І вони зробили все, що могли, вбивши тисячі невинних українських цивільних, знищивши сліди української культури на окупованих територіях. Це і було їхньою постійною метою – знищити Україну як державу і знищити ідею України як держави. Це лише частина цілої картини.

Плюс понад мільйон українців, які були депортовані, розкидані по Росії, із, здається, понад 250 тисячами дітей серед них.

Водночас через те, що меншини всередині Російської Федерації сплачують найбільшу ціну – більшість загиблих і поранених є вихідцями з цих етнічних груп – це також можна вважати навмисною спробою, хоча й менш очевидною чи менш прямою, знищити деякі з них.

Думаю, причина, чому деякі країни ще не сказали, що це геноцид, полягає в тому, що технічні, юридичні аспекти цього можуть мати непередбачувані наслідки.

(...). Вочевидь, те, що робить президент Російської Федерації, є не кращим і не меншим злом, ніж те, що зробили Аль-Каїда чи ІДІЛ, – вбивства невинних людей, використання будь-яких засобів для тероризування людей заради досягнення власних цілей. Тож я знову вважаю, що ці вагання, ймовірно, мають певні юридичні аспекти чи наслідки, до яких ми ще не готові. Не тому, що ми не вважаємо їх терористами. А тому, що ми ще не готові робити те, що потрібно, якщо їх офіційно визнають терористами. Це моя здогадка. Я не в курсі всіх правових наслідків.

(...). Мене не здивувало те, наскільки добре воюють українські солдати.

Мій перший досвід спілкування з ними був у 2015 році. У мене є хороший друг, який зараз служить в українській армії – ми разом були в Іраку багато років тому. Тому я впродовж років працював із українськими офіцерами та солдатами. Але після російського вторгнення в Крим, коли я був командувачем армії США в Європі, ми почали працювати з українськими солдатами в Яворівському навчальному центрі поблизу Львова. І тому я

побачив їх як трансформовану за західним зразком військову силу, яка проявляє таланти молодих людей.

У цьому різниця від російської моделі, де все централізовано контролюється і ти просто штовхаєш людей вперед. Зараз видно українських солдатів і офіцерів, які здатні ухвалювати рішення на нижчих рівнях, щоб залучати свій талант. І я також усвідомлюю, що українські солдати є найінноваційнішими та найбільше технічно підкованими з усіх військових будь-якої країни світу. Я був вражений тим, як швидко вони вчаться та як спритно користуються тим, що мають.

План обману – переконати всіх, що буде величезний наступ на Херсон, який змусив росіян відвести війська від Харкова, – так, звичайно, усе й задумували. Дуже ефективним було вміле застосування зброї, наданої Заходом – HIMARS та інших засобів. І, нарешті, серед українських воїнів просто відчувається впевненість, коли ти бачиш, що ти не лише захищаєш свою Батьківщину та свої сім'ї, а й досягаєш успіху. І тому я очікую – поки у них налагоджена логістика – що вони [українці] продовжуватимуть тиск, що вони не зупиняться. Я чув, що деякі люди на Заході вважають, мовляв, зараз зима, вони припинять воювати. Ні, аж ніяк. Я думаю, що вони продовжуватимуть тиснути на росіян, не дозволятимуть їм інтегрувати нові війська, перебудовуватися, переформатовуватися.

Звісно, ми бачимо збільшення українських збройних сил – точну кількість я не знаю, але, ймовірно, йдеться про щонайменше 700 тисяч разом з територіальними силами. Так, у кожній армії є проблеми, і так, у цьому випадку Україна має дуже швидко розвиватися і водночас воювати. Тож усі ті системи, які можна очікувати від професійної армії, ще не існують, особливо в територіальних силах, але не лише там.

Та я вважаю, що контрнаступ був настільки успішним через вкрай ретельне планування й підготовку Генерального штабу та дуже дисципліноване те, що ми б назвали OpSec, – оперативну безпеку в українських збройних силах. Адже ми знаємо про росіян більше, ніж про українців. Так і має бути. Я не повинен знати про українські плани. Бо якби я знав, то, напевно, і росіяни б знали. Для цього потрібна дисципліна.

(...). Ця війна завершиться, коли останній російський солдат перейде той великий міст через Керченську протоку. Я вважаю, що українські сили мають потенціал відкинути російські сили до лінії 23 лютого – до кінця цього року. Гадаю, що це справді можливо. Це буде важко, але думаю, що це цілком можливо.

І тоді, думаю, до середини наступного року українські війська контролюватимуть Крим, припускаючи, що Захід продовжуватиме виконувати все, що ми обіцяли, і підтримуватиме санкції, і що ми не дозволимо Росії підвестися на ноги. Тому, як на мене, ця часткова мобілізація та погрози, що лунають із Кремля, є визнанням того, що ситуація стрімко погіршується. І такі ситуації іноді можуть прискорюватися.

Все може розвалитися швидше, ніж ми очікували. Я сподіваюся, що так і станеться. Що швидше, то краще. Але я напрочуд упевнений, що це закінчиться в Криму повним контролем України над своєю суверенною територією.

(...). Я вважаю, що мій президент, його адміністрація виконали чудову роботу, підтримуючи Україну, об'єднавши всіх союзників, зберігаючи санкції, навіть попри те, що вони всіх зачепили – через витрати на енергоносії, інфляцію тощо.

Але я думаю, що більшість людей розуміють, що Україна платить найбільше.

Гадаю, більшість уже усвідомлюють це. Але адміністрація та більшість інших урядів стримали себе, бо вони непокояться: ми не хочемо Третьої світової війни, ми не хочемо, щоб вони застосовували ядерну зброю. Як на мене, це переоцінка можливості застосування Росією ядерної зброї. Але оскільки вони так це оцінюють, то не роблять усього необхідного для того, щоб Україна перемогла.

Днями я чув цю тезу, якої просто не розумію: «Ми хочемо, щоб Україна була сильною на полі бою, аби стати сильнішою за столом переговорів».

Єдині переговори мають бути про те, наскільки швидко повернеться мільйон українців з Росії і коли впаде цей великий міст. І це відбудуватиметься після виходу останнього російського солдата.

Ми, Захід, повинні думати саме так. А не – «як ми можемо допомогти Україні мати сильнішу переговорну позицію»? Хіба що український народ вирішить, що вже час.

(...). Російська армія – друга найкраща армія в Україні. І українська армія сьогодні боєдатніша, мабуть, за будь-яку іншу армію в Європі, зважаючи на досвід, можливості, впевненість. Це має тенденцію до зростання. Звісно, проблем дуже багато: не вистачає цього, не вистачає того. Ми повинні забезпечити більше, подвоїти кількість HIMARS. Подивіться, скільки Україна досягла з 16-тьма? Хай їх буде 30 або 32. Вже одне це справило б значний вплив.

Російський флот ховається за Кримом. Вони бояться України, а в Україні ж немає навіть військового флоту.

Російська авіація виконує більшу частину своїх польотів над Росією та Білоруссю.

У них немає впевненості супроти української протиповітряної оборони. Звичайно, якась є, але загалом немає. Тож Україна явно має стільки можливостей, стільки прогресу. Я думаю, що одним із довгострокових результатів буде встановлення Сполученими Штатами набагато міцніших і зріліших двосторонніх відносин з Україною.

(УНІАН)

Політичний експерт Валерій Ключок:

У мене складається чітке враження, що реалізовується сценарій усунення від влади Путіна на даному етапі. Це не так просто, бо є кілька кланів, які дотичні до внутрішньополітичних процесів в РФ. Згадаємо того самого Патрушева, який активно працює щодо питання усунення Путіна.

Це один із варіантів виходу з ситуації для самої РФ.

Завданням номер один для російської еліти є утримання існуючої моделі влади. Вони можуть зробити те, що їм радять західні партнери - вийти на кордони 1991 року і зберегти Росію в цій моделі. Путін якраз не є в одному руслі з намірами цієї політичної групи, яка намагається зберегти Росію. Якщо їм не вдасться змінити Путіна, то історія для них буде іншою і набагато гіршою. Їх просто розчленують. Це більш ніж очевидний факт.

([Укрінформ](#))

Колишній міністр закордонних справ Польщі (2005 р.) професор Адам Даніель Ротфельд:

Не можна серйозно ставитися до тих цілей, які путін поставив перед вторгненням, – демілітаризація і денацифікація України. Ці дві цілі мають бути повною мірою застосовані до росії... бо замість модернізації своєї економіки росія кілька років тому пішла шляхом мілітаризації, і шлях цей був успішний.

росія є найбільшою країною у світі за територією і захоплення нових територій не є причиною, через яку рф розпочала війну.

Ця війна не стосується геополітики, а стосується цінностей, культури, ідеології, але здебільшого цінностей, і є дуже важкою з тієї причини, що з неї немає виходу, немає розуміння, якою має бути формула закінчення такої війни.

Саме через відсутність розуміння путіним шляхів завершення війни російський диктатор і змінив її першочергові цілі і замість демілітаризації/денацифікації визначив метою включення до складу російської федерації нових територій із захоплених областей України.

росіяни, вмотивовані здебільшого почуттями, емоціями, інтуїцією та якимись візіонерськими концепціями, і справді наново встановлюють росію як імперію, імперську державу.

російська агресія в Україні може тривати досить довго, тому що перед вторгненням путін знав, як починати війну, як продовжувати її далі, але не знав, як завершити. Ця війна, безперечно, має завершитися єдиним прийнятним способом для України, і ніхто не має права вказувати українцям, що їм робити.

([Європейська правда](#))

Посол України у Сполучених Штатах Оксана Маркарова:

Ленд-ліз нам буде потрібен тоді, коли Конгрес не буде нам виділяти на президентські виділення кошти. По ленд-лізу ми зможемо отримувати від США те, що у них вже є у власності.

Вона наголосила, що зараз Україна отримує озброєння через окремі президентські рішення фактично у подарунок. Натомість, коли Конгрес США не дасть згоди на фінансування передачі зброї, можна буде задіяти схему ленд-лізу.

«Наприклад, коли у нас не буде коштів, а буде обладнання, яке ми хочемо отримувати, ми зможемо застосовувати ленд-ліз. Зараз ми активно обговорюємо саме механізм, як це може бути. Ленд-ліз – це фактично ті ж самі виділення з власних наявностей, але які даються в оренду чи в лізинг, але вже не на безкоштовній основі. Тому поки у нас є безкоштовна можливість отримувати, звичайно, ми будемо її використовувати», – зазначила Маркарова.

[\(Institute for the Study of War\)](#)

Кремль продовжує порушувати процедури «часткової мобілізації» та суперечити своїм власним повідомленням, визнаючи систематичні провали російської бюрократії лише через вісім днів після оголошення мобілізації. Президент Росії Володимир Путін у своєму вступному слові на засіданні Ради Безпеки Росії 29 вересня сказав, що він знає про численні «помилки» протягом першого тижня мобілізації, але відкинув звинувачення у них. (...) Путін закликав російський Генштаб, Міністерство оборони (МО) та суб'єктів федерації вирішити проблеми з мобілізацією, про які повідомлялося. при цьому зазначивши, що всі звернення контролюватимуть прокурори та робочі групи при військоматах. Спікер Держдуми РФ Вячеслав Володін також заявив, що російські чоловіки, які перебувають на військовому обліку, не можуть залишити своє постійне місце проживання без погодження з військоматами. Пізніше Володін і прес-секретар Кремля Дмитро Пєсков спростували ці заяви, зазначивши, що в Міноборони Росії повідомили, що російські чиновники можуть обмежити пересування військовослужбовців тільки в разі повної мобілізації. Голова республіки Дагестан Сергій Меліков також засудив випадок появи поліцейської машини з гучномовцем, яка наказувала всім чоловікам з'явитися до військомату у Дербенті в республіці Дагестан, заявивши, що місцева влада не дозволяла такі оголошення.

Суперечливі заяви та процедури Кремля демонструють фундаментальну природу системної слабкості російського військового істеблішменту, яка характерна для всього вторгнення. Російські чиновники продовжують виконувати нібито призов резервістів як щось середнє між призовом і оголошенням загальної мобілізації, ймовірно, видаючи суперечливі накази бюрократичним інституціям, які мають власні недоліки. Директор ЦРУ Вільямс Бернс зазначив, що навіть якщо Кремлю вдасться мобілізувати 300 000 чоловік, він не зможе забезпечити матеріально-технічну

підтримку чи забезпечити достатню підготовку мобілізованих. Українські військові офіційні особи відзначили, що російські сили вже направляли мобілізованих росіян до Харківської області, і вони згодом повідомили українським силам, що вони не проходили жодної підготовки до свого розгортання приблизно 15 вересня.

Бюрократичні прорахунки російської часткової мобілізації можуть свідчити про те, що Путін знову обійшов російське вище військове командування чи МО РФ. Направлення мобілізованих осіб до осередків бойових дій на харківській чи херсонській ділянці фронту може свідчити про те, що Путін безпосередньо працює з командувачами на місцях, які, ймовірно, вимагають підкріплення, а не дотримується стандартних військових практик (яких також вимагає російське законодавство), наприклад, навчання мобілізованих перед відправкою на передову. Раніше ISW повідомляв, що Путін неодноразово обходив російське командування, коли приймав рішення щодо перебігу російської «спецвійськової операції» в Україні, ймовірно через те, що він втратив довіру до російського Міноборони. Суперечливі та непослідовні наративи, які використовують офіційні особи Кремля та МО Росії щодо процедур мобілізації, можуть свідчити про те, що Путін, як верховний головнокомандувач, видавав різні або суперечливі накази.

Безпосередня участь Білорусі у війні в Україні з боку Росії залишається малоімовірною, незважаючи на заяви українських джерел 29 вересня про те, що Білорусь готується прийняти мобілізованих російських військовослужбовців. Головне розвідувальне управління України (ГУР) повідомило, що Білорусь готується розмістити до 20 тис. мобілізованих російських чоловіків у існуючих цивільних приміщеннях, складах і покинутих сільськогосподарських об'єктах Білорусі. Заступник начальника Головного оперативного управління Генштабу Збройних Сил України Олексій Громов також заявив, що тривають заходи щодо розширення Лунінецького аеродрому (50 км від білорусько-українського кордону), ремонту складської та військової інфраструктури. Незалежна моніторингова організація Belarus Najan Project також повідомила, що Росія доставила літаки Су-30 на аеродром Барановичі в Білорусі. Ці дані можуть свідчити про те, що Росія сподівається використовувати білоруські військові об'єкти та інфраструктуру для утримання та потенційного навчання новомобілізованих російських сил, але залишається вкрай малоімовірним, що це провідні показники неминучої участі Білорусі в Україні на боці Росії. Громов також заявив, що немає жодних ознак того, що російські війська формують ударну групу для націлювання на північ України, а це може свідчити про те, що російські війська навряд чи використовуватимуть Білорусь як стартовий майданчик для наземних атак на Україну, незважаючи на повідомлення про скупчення військ і техніки в Білорусі. Ці повідомлення, швидше за все, свідчать про те, що президент Росії Володимир Путін продовжує

використовувати свої відносини з президентом Білорусі Олександром Лукашенком, щоб використовувати білоруську територію для розвитку російського військового потенціалу. Раніше ISW оцінювало, що Лукашенко не зможе впоратися з внутрішніми наслідками втручання Білорусі в Україну. ISW також оцінює, що Росія не має можливості швидко сформувати наземні ударні сили з нуля або з існуючих підрозділів у Білорусі.

([Дзеркало тижня](#))

Вибухи в районі датського острова Борнхольм засікли сейсмографи Данії та Швеції. Спочатку було перебито трубу так і не запущеного «Північного потоку-2», потім рознесло труби «Північного потоку-1», що простоє з кінця серпня. (...).

Працювали професіонали, і їм довелося потрудитися.

Загалом підірвати трубу не так-то й просто. Вона досить міцна сама по собі, до того ж захищена бетонною сорочкою, крім того, труба не лежить на дні, а заглиблена в ґрунт і зверху прикрита кам'яним насипом.

Однак безіменні «герої» не здригнулися і на «Північному потоці-1» рвонули майже в одному місці, на відстані близько двох миль (3,6 км). Судячи з витоків газу, розбито там усе серйозно, й ремонт триватиме кілька місяців. Звичайно, потрібні обстеження, розкриття того ж земляного насипу, аналіз, сертифікація, страхівка тощо. Причому зацікавленість Москви здійснювати ці процедури швидко буде явно нижче середньої — не вписується в стратегію газового шантажу ця зайва поспішність. Тож цієї зими «Північний потік-1» точно не запрацює, а другий і не повинен був.

То хто ж зміг у водах НАТО здійснити таку масштабну диверсію?

(...) Підірвати трубу, що простоє, ні НАТО, ні Вашингтону непотрібно від слова зовсім. Ба більше, НАТО вигідно, аби СП-1 працював. Різко наростити поставки в Європу ні США, ні Норвегія в найближчі два-три роки не можуть (хіба що в листопаді вийде з позапланового ремонту завод СПГ в американському Фріпорті, але це лише трохи зменшить недопоставки).

Тож у планах Євросоюзу для проходження 2023–2024 років усе ж таки позначено 40–45 млрд кубометрів російського газу. Без них теж можна, але економіці буде набагато важче.

Не кажучи вже про те, що вся післявоєнна політична історія західних країн — це потік витоків інформації. Припустити, що Штати підірвали труби, які забезпечують (нехай навіть потенційно) основного союзника, з яким і так не найпростіші відносини, і що це не спливе через кілька років, м'яко кажучи, складно.

Так що західний слід практично виключений.

А от із східним слідом усе цікавіше. Формально, з погляду поточних поставок, не сталося абсолютно нічого.

Потужність зданого в експлуатацію рівно десять років тому «Північного потоку-1» цього літа «Газпром» безперервно знижував із 100 до 20%, а в серпні й зовсім його перекрив. Епопея з поставками канадських турбін для нього відразу перетворилася на фарс.

Ну, а тепер узагалі трубу вивели з ладу невідомі недоброзичливці. Схоже, для надійності.

Підірваний газопровід чудово лягає в російський форс-мажор, дозволяючи уникнути тих же штрафів за недопоставки за контрактами.

І треба ж, при цьому диверсанти люб'язно зберегли неушкодженою одну нитку «Північного потоку-2» з можливістю транзиту 2–2,5 млрд кубометрів газу на місяць.

Через вторгнення Росії в Україну цей газопровід так і не запустили, але Москва періодично пропонує користуватися ним для транзиту. Трубу було наповнено газом, який у понеділок енергійно булькав на поверхні моря. Тепер варто очікувати нової хвилі пропозицій ввести в дію єдину цілу нитку, що залишилася.

Удар по «Північному потоку» — це заодно й товстий натяк для норвезьких і датських морських газопроводів. Гарантувати, що поруч із ними на дні не прикопано закладку, навряд чи хтось зможе. Як і немає гарантій (не)прильотів (трофейних) американських ПТУР по сховищах LNG від раніше невідомих «фронтів звільнення чогось там».

Мітинги за негайне зниження ціни на газ загалом (і збільшення поставок російського зокрема) вже були... і ще будуть. Путін уже говорив, що правила ХХІ століття його не влаштовують. Йому, мабуть, хочеться в епоху наполеонівських війн.

Тим більше що сама диверсія збіглася із запуском довгоочікуваного польського газопроводу Baltic Pipe для поставок норвезького газу в Польщу. Так би мовити, натяк до відкриття. Цікаво, що в морі він перетинає і «Північний потік».

Москва вже відключила Польщу від поставок і припинила транзит газу через її територію в Німеччину газопроводом «Ямал».

Baltic Pipe вирішить частину цих проблем, але далеко не всі. У нього великі проблеми з обсягами законтракованого газу, тож узимку добре, якщо він працюватиме більш як на половину потужності. Замінити поставки російського газу (близько 10 млрд кубометрів), що випали, наступного року він не зможе. А тут іще позначалися проблеми і з можливим імпортом із Німеччини.

Термінал СПГ сильно допомогти не зможе, на ринку мало газу й він дорогий. Тепер до проблем додалася і можливість раптових «хлопків».

До речі, Норвегія вже заявила про польоти невпізнаних дронів біля своїх бурових у Північному морі. Зима очікується не найлегшою.

Технічно «Газпром» міг би качати й газопроводом «Ямал», але він зупинив його навесні в так званому режимі контрсанкцій. Та й Польща не

збиралася продовжувати його використовувати після контракту, який закінчується в жовтні (хоча росіяни самі зупинили поставки на пів року раніше). Крім того, «Ямал» задіяно в планах Варшави щодо розподілу газу, який надійшов тим же Baltic Pipe.

Проблему легко міг би розв'язати транзит через Україну. Він легко змінив би будь-який «Північний потік» (та хоч обидва відразу). Але, називаючи речі своїми словами, змусити Москву піти на такий варіант надто складно.

Ба більше, відразу після вибуху (очевидно, чисто випадково) "Газпром" майже прямим текстом пообіцяв узагалі припинити транзит через Україну.

Він і так іде на рівні 38% від укладеного 2019 року контракту, й росіяни не збираються оплачувати недопоставлений транзит. Після окупації агресором луганської ГВС «Сохранівка» НАК «Нафтогаз України» запропонувала перенести обсяги, що проходять через неї, на другу станцію «Суджа».

«Газпром» відмовився й просто зрізав цей обсяг транзиту, припинивши і його оплату. Причому транзитний контракт чітко фіксує принцип «качай або плати». Незалежно від обсягів транзиту, «Газпром» зобов'язаний за нього платити. НАК подала прохання про арбітраж до Міжнародного арбітражного суду у Парижі щодо дій «Газпрому». «Газпром» же заявив, що міжнародні суди його вже не влаштовують (басманний суд у Москві ближчий й рідніший), пригрозивши, що у разі початку арбітражу включить «Нафтогаз України» у режим санкцій і не зможе взагалі оплачувати рахунки. Інакше кажучи, зупинить транзит.

Отже, слід чітко розуміти, що сценарій зупинки транзиту взимку давно став основним. Противник іде ва-банк. Особливо втрачати йому нічого. У Кремлі за минулий рік угробили репутацію Росії як надійного постачальника газу, що склалася за пів століття. Нині добивають залишки.

Вибухи на Балтиці — просто нова сторінка нового образу. А на тлі погроз застосувати ядерну зброю навіть не вражають.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №668/2022

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

БУМАЗЮКА Павла Петровича — підполковника

КУТНЬОГО Олександра Вікторовича — капітана

ЛІСОВОГО Олександра Григоровича — майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

АНТОНЮКА Олександра Анатолійовича — молодшого лейтенанта

ГРОХОЛЬСЬКОГО Олега Петровича — полковника

КУЧЕРЯВОГО Олександра Олександровича — підполковника

ОЛІЙНИКА Олександра Юрійовича — підполковника

САВЛЯКА Дмитра Петровича — старшого лейтенанта

СІЧКАРЯ Сергія Олександровича — капітана

ТРАЧУКА Сергія Степановича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

РУБЕЛЯ Вячеслава Миколайовича — старшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БАЦЮНА Андрія Ігоровича — солдата

ВИШНЬОВСЬКОГО Артема Володимировича — старшого солдата

ГРАДОБІКА Віктора Вікторовича — молодшого сержанта

ГРИНЧУКА Олега Олександровича — старшого солдата

ГУМЕНЮКА Євгена Адамовича — головного сержанта

КАРПЕНКА Костянтина Вікторовича — сержанта

КОВАЛЬОВА Кирила Костянтиновича — сержанта

СУСА Романа Анатолійовича — молодшого сержанта

ШВАЛЮ Миколу Миколайовича — підполковника

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНДРУХОВА Вадима Дмитровича — солдата

БАСЮКА Володимира Анатолійовича — головного сержанта

БОЛБОВА Данила Віталійовича — солдата

ВАКАЛА Олександра Юрійовича — старшого солдата

ВОГНИСТОГО Євгенія Віталійовича — сержанта

ГОРОБЦЯ Олександра Олександровича — сержанта

КНИГУ Микиту Володимировича — капітана

МИКИТЧУКА Романа Івановича — штаб-сержанта
МОРОЗА Ігоря Олександровича — солдата
ПОЛЬОВОГО Дмитра Олександровича — старшого солдата
ПРОЦИКА Юрія Борисовича — старшого солдата
РОМАНОВА Анатолія Володимировича — солдата
РУСІНА Володимира Павловича — майстер-сержанта
СИТЮКА Романа Миколайовича — солдата
СТРІЛЬЦЯ Святослава Андрійовича — солдата
ТАРАНА Дмитра Вікторовича — солдата
ХОМУ Василя Васильовича — старшого солдата
ШИШУРАКА Сергія Миколайовича — старшого солдата
ЯВДОШЛЯРА Геннадія Олександровича — старшого солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
КОЛМИКОВА Максима Миколайовича — підполковника
ЛЕЗНОВА Олександра Сергійовича — підполковника
МАСЛОВА Олександра Івановича — полковника
МАШКОВСЬКОГО Владислава Миколайовича — полковника
РОМАШКАНА Юрія Юрійовича — підполковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БОГАЧЬОВА Сергія Олександровича — підполковника
БУРБІЦЬКОГО Сергія Костянтинівича — підполковника
ВАРВАРОВА Валерія Володимировича — майора
ВОВНЯНКА Вадима Станіславовича — старшого сержанта
ВОЙТЮКА Олексія Віталійовича — старшого сержанта
ГАЛУШКУ Андрія Андрійовича — молодшого сержанта
ЖИЛІНА Олександра Віталійовича — прапорщика
ЖУКА Олександра Степановича — полковника
ЗАБЄЛІНА Івана Васильовича — підполковника
ЗЕЛІНСЬКОГО Ігоря Вячеславовича — сержанта
ЗІМЕНА Олександра Івановича — підполковника
ЛЬНІЦЬКУ Марію Олександрівну — капітана
КАМЕНЕЦЬКОГО Михайла Валерійовича — майора
КАРАМАНА Романа Дмитровича — полковника
КІРИКА Сергія Віталійовича — полковника
МАТВІЄНКА Романа Олександровича — майора
МОТРИЧА Віталія Вікторовича — штаб-сержанта
НАЗАРЕНКА Олександра Івановича — полковника
НАСЕННИКА Олександра Вадимовича — підполковника
ПЕХОВСЬКОГО Андрія Юрійовича — підполковника юстиції
ПІДГОРНОГО Олександра Миколайовича — підполковника
ПРИШЛЯКА Андрія Степановича — підполковника
РОГОЗЯНСЬКОГО Ігоря Івановича — майора
САМОЛЮКА Дмитра Анатолійовича — старшого солдата

СЕРГІЙЧУКА Петра Вікторовича — підполковника
ТІТОРЕНКА Олександра Михайловича — полковника
ТУЗА Олександра Анатолійовича — старшого сержанта
ТУМКА Дениса Миколайовича — полковника
ЦАПКА Євгена Анатолійовича — підполковника
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
СТЕПКА Івана Івановича — майора
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАНГУ Юрія Васильовича — лейтенанта
ЗЮКОВА Сергія Олександровича — підполковника
КОРДОНА Віктора Вячеславовича — лейтенанта
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
СТАСЮКА Віталія Анатолійовича — полковника медичної служби.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

26 вересня 2022 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №672/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі, сумлінне та бездоганне виконання службового обов'язку **постановляю:**

у Національній гвардії України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БОРОДІНА Олександра Валерійовича — підполковника
ГУБСЬКОГО Олексія Миколайовича — старшого лейтенанта
КУЦЕНКА Едуарда Олександровича — майора

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ЗАБОЛОТСЬКИХ Павла Сергійовича — капітана
НЕЙМАТА Дмитра Сергійовича (посмертно) — штаб-сержанта

Нагородити орденом Данила Галицького

РАЧКА Олександра Степановича — генерал-майора

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БЛАГОДИРА Миколу Володимировича — капітана
БУБНОВСЬКОГО Костянтина Михайловича — майстер-сержанта
ВІДУТОВА Володимира Олеговича — капітана
ВОЙНАРІВСЬКОГО Валентина Флоріановича — сержанта
ГРИЦЬКІВА Юрія Григоровича — сержанта
ГУРТОВОГО Олександра Олександровича — капітана
КАЗІБЕКОВА Богдана Замировича — старшого сержанта

КОВАЛЯ Олександра Володимировича — солдата
КУТНОГО Василя Степановича — старшого солдата
КУЧИНСЬКОГО Василя Володимировича — старшого лейтенанта
ЛАКОЗУ Олексія Леонідовича — штаб-сержанта
ЛОГВИНЕНКА Дениса Артемовича — лейтенанта
ЛУКАШЕВИЧА Дениса Анатолійовича — старшого лейтенанта
ЛЯШЕНКА Олексія Леонідовича — штаб-сержанта
МАЛАЄВА Ярослава Романовича — головного сержанта
МАЛЮКІНА Владислава Сергійовича — солдата
МАРТИНЕНКА Володимира Петровича — солдата
МЕЛЬНИЧУКА Володимира Юрійовича — старшого солдата
МОРОЗА Максима Андрійовича — солдата
НІКУ Андрія Ігоровича — старшого сержанта
ПАЛАЖЧЕНКА Дмитра Юрійовича — майстер-сержанта
ПАЛАЖЧЕНКА Максима Юрійовича — старшого сержанта
ПАНЧЕВСЬКОГО Юрія Сергійовича — підполковника
ПИЛИПЕНКА Олександра Сергійовича — штаб-сержанта
ПІДСТАВСЬКОГО Петра Петровича — молодшого сержанта
РОМАНЕНКА Віталія Олександровича — молодшого лейтенанта
САВЧЕНКА Сергія Сергійовича — старшого солдата
САДОВСЬКОГО Ігоря Сергійовича — молодшого сержанта
САМЦЕВИЧА Кирила Ігоровича — майора
СВИСТУНОВА Богдана Олексійовича — капітана
СОКІРНОГО Владислава Сергійовича — головного сержанта
СОЛОМАХУ Олексія Олексійовича — головного сержанта
СУЩЕВСЬКОГО Сергія Олександровича — старшого лейтенанта
ТИМЧЕНКА Миколу Олексійовича — молодшого сержанта
УДОВІЧЕНКА Вадима Вікторовича — молодшого сержанта
ХОМ'ЯКОВА Юрія Володимировича — капітана
ЧИКИША Владислава Володимировича — старшого солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АНДРІЄНКА Сергія Васильовича — солдата
БЛИКА Дениса Володимировича — старшого солдата
БУДИМА Дмитра Васильовича — солдата
БУЗИНСЬКОГО Романа Юрійовича — солдата
ВІДЕРСЬКОГО Артура Олександровича — солдата
ГАВРИЛЮКА Романа Олександровича — капітана
ГОРДІЄНКА Віталія Андрійовича — лейтенанта
ДУЛІНА Костянтина Костянтинівича — сержанта
ЖИДКОВА Дмитра Дмитровича — старшого лейтенанта
ІВАЩУКА Сергія Олександровича — солдата
КОЛЯНДУ Валерія Вікторовича — полковника
КОРОТЧЕНЮ Ігоря Павловича — солдата

КОТОЩУКА Сергія Валентиновича — старшого солдата
КУРАСОВА Василя Васильовича — старшого лейтенанта
ЛОТАША Володимира Васильовича — солдата
ЛЯШУКА Семена Віталійовича — солдата
МОГИЛУ Юрія Леонідовича — сержанта
НЕГРОБОВА Андрія Вячеславовича — майора
НЕКРЯЧА Володимира Васильовича — майстер-сержанта
ОРЛОВА Дениса Сергійовича — старшого лейтенанта
САМІЙЛЕНКА Назарія Івановича — капітана
СИДОРЕНКА Віталія Васильовича — лейтенанта
СТЕБЛЮКА Михайла Ігоровича — солдата
ТРОФИМЧУКА Андрія Андрійовича — солдата
ХОМЕНКА Сергія Юрійовича — капітана
ЧЕРЕПІТУ Сергія Івановича — старшого солдата
ШЕВЧЕНКА Сергія Магомедовича — старшого лейтенанта
ШЕРСТЮКА Андрія Дмитровича — підполковника

у Державній службі України з надзвичайних ситуацій:

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ЗУБКА Василя Анатолійовича — майора служби цивільного захисту
МИРОГОЛОВА Олександра Олександровича — старшого лейтенанта
служби цивільного захисту
НАЗАРОВА Олександра Олександровича — прапорщика служби цивільного
захисту

ОКСАКА Василя Михайловича — підполковника служби цивільного захисту
ПАВЛОВСЬКОГО Андрія Володимировича — старшого прапорщика служби
цивільного захисту

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” II ступеня

ТЕЛЬНЮКА Руслана Григоровича — старшого прапорщика служби
цивільного захисту

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня

АНДРОСЮКА Валерія Ярославовича — полковника служби цивільного
захисту

ГРЕСУ Віктора Івановича — капітана служби цивільного захисту

ГРИНЕНКА Володимира Івановича — прапорщика служби цивільного
захисту

КАГЛЮКА Андрія Вікторовича — старшого прапорщика служби цивільного
захисту

МАЗУРА Віктора Вікторовича — сержанта служби цивільного захисту

ПІНЧУКА Олексія Віталійовича — капітана служби цивільного захисту

СКРИПНИКА Тараса Анатолійовича — прапорщика служби цивільного
захисту

ТЕЛЕЖЕНКА Миколу Олександровича — прапорщика служби цивільного
захисту

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ГЛАДКОЧУБА Валентина Володимировича — сержанта служби цивільного захисту

КОРБУТА Романа Івановича — підполковника служби цивільного захисту

РУДНИЦЬКОГО Богдана Йосиповича — молодшого сержанта служби цивільного захисту

СКРИПЧЕНКА Віталія Олександровича — старшого прапорщика служби цивільного захисту

ФЕДОСОВА Олексія Володимировича — полковника служби цивільного захисту

ЧАПЛИГІНА Олексія Сергійовича — полковника служби цивільного захисту

ЯРОШОВЦЯ Івана Степановича — старшого прапорщика служби цивільного захисту

у Державній прикордонній службі України:**Нагородити орденом “За мужність” III ступеня**

БЕСЕДІНА Анатолія Миколайовича — старшину 1 статті

ГАЗУРА Антона Валерійовича — підполковника

ГЛЮЗУ Андрія Анатолійовича — молодшого сержанта

ГОЛДОБІНА Андрія Вікторовича — головного сержанта

ГОЛОБОРОДЬКА Сергія Михайловича (по смертно) — головного сержанта

ГОРДІЙЧУКА Михайла Васильовича — майора

ГРИГОРЦЯ Владислава Володимировича (по смертно) — молодшого сержанта

ГРИЩЕНКА Романа Валерійовича (по смертно) — старшого сержанта

ДУДНИКА Віталія Вікторовича — підполковника

КОМАРОВА Євгена Анатолійовича — штаб-сержанта

КРЕХАЛЬОВА Олександра Олександровича — головного сержанта

КРЮЧКОВОГО Артема Миколайовича (по смертно) — штаб-сержанта

ЛОЗУ Олександра Васильовича (по смертно) — головного сержанта

МАМИЧА Дмитра Віталійовича — солдата

МЕНЬШИКОВА Віталія Юрійовича (по смертно) — молодшого сержанта

МЕЩЕРЯКОВА Романа Анатолійовича — майстер-сержанта

МОРСЬКОГО Олександра Степановича — підполковника

ПІДПУРНОГО Віталія Яковича (по смертно) — головного сержанта

ПІКОВЦЯ Павла Валерійовича — капітана

ПОЛЯКОВА Володимира Борисовича — підполковника

СЕМЕНЮКА Олександра Григоровича (по смертно) — штаб-сержанта

СОРОКУ Юрія Віталійовича (по смертно) — старшого сержанта

ТАРАСЕНКА Олександра Валентиновича — полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БОЛОТНІКОВА Сергія Петровича — старшого лейтенанта

ГЛАДУНОВА Андрія Володимировича — полковника

КЛІЧУКА Дениса Вікторовича — підполковника

ЛИТВИНЮКА Володимира Миколайовича — полковника
ЛОСЯ Олександра Олександровича — підполковника
ПАНЧЕНКА Вадима Олександровича — полковника
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
ВОВКА Сергія Володимировича — підполковника
ЖУРБУ Сергія Миколайовича — полковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
ЄРЬОМЕНКА Віктора Геннадійовича (помертно) — старшого лейтенанта
ЗАПОРОЖЧЕНКА Андрія Руслановича (помертно) — головного сержанта
ІСАЄНКА Сергія Сергійовича (помертно) — майстер-сержанта
КЛОЧКА Олега Олександровича (помертно) — сержанта
КОВАЛЕНКА Олексія Юрійовича (помертно) — головного сержанта
КОЗЛОВА Максима Костянтиновича (помертно) — старшого майстер-сержанта
КОРНІЙЧУКА Миколу Степановича — штаб-сержанта
КРИСАЛЕНКА Дмитра Валерійовича — штаб-сержанта
МАТВІЄНКА Андрія Миколайовича (помертно) — старшого майстер-сержанта
МІШНЄВА Віктора Валентиновича (помертно) — старшого майстер-сержанта
НЕДОВЕСОВА Андрія Сергійовича (помертно) — головного сержанта
ОВЧАРЕНКА Олега Івановича (помертно) — штаб-сержанта
ПАВЛОВСЬКОГО Сергія Вікторовича (помертно) — майстер-сержанта
ПЕТРЕНКА Ярослава Андрійовича — старшого лейтенанта
ПЕЧЕРИЦЮ Дмитра Миколайовича (помертно) — старшого майстер-сержанта
ПОТОЦЬКОГО Дмитра Сергійовича (помертно) — головного сержанта
ПОТОЦЬКОГО Євгена Сергійовича (помертно) — старшого сержанта
РЕУЦЬКОГО Андрія Руслановича (помертно) — старшого сержанта
САМОЙЛЕНКА Михайла Сергійовича (помертно) — сержанта
СМОЛЕНСЬКОГО Анатолія Володимировича (помертно) — старшого майстер-сержанта
ТЕРЕЩЕНКА Сергія Вікторовича — старшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

28 вересня 2022 року

Додаток 3

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №674/2022

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

МАЙСТРЕНКА Олексія Сергійовича — полковника

МАЛІНОВСЬКОГО Андрія Володимировича — генерал-майора

ТРЕПАКА Олександра Сергійовича — бригадного генерала

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

БАРГИЛЕВИЧА Анатолія Владиславовича — генерал-майора

ВАСЬКІВСЬКОГО Сергія Миколайовича — полковника

ГУЛЯКА Юрія Васильовича — старшого лейтенанта

КАРПЕНКА Володимира Володимировича — бригадного генерала

КУЖИКА Ніколая Євстахійовича — старшого лейтенанта

ЛОНСЬКОГО Владислава Олеговича — капітана

МИХАЙЛІВА Богдана Богдановича — капітана

НАДІЧА Євгенія Олексійовича — капітана

ОЛЕКСЮКА Юрія Сергійовича — майора

ПЕРЦЯ Сергія Степановича — бригадного генерала

РУБАНА Миколу Васильовича — капітана

САЮКА Юрія Володимировича — капітана

СЛОБОДЯНА Сергія Віталійовича — капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БІРУКА Олександра Васильовича — старшого лейтенанта

БРУСЛЕВСЬКОГО Володимира Романовича — лейтенанта

БУГЕЛЯ Максима Анатолійовича — старшого лейтенанта

ВОЙТЮКА Юрія Миколайовича — старшого лейтенанта

ГРЕЧАНОГО Тараса Віталійовича — капітана

ГРИНЕВИЧА Миколу Федоровича — лейтенанта

ДАНІЛЕНКА Артема Миколайовича — старшого лейтенанта

ДРОБОТА Геннадія Володимировича — підполковника

ДУПЕШКА Миколу Івановича — старшого лейтенанта

ЗАХАРОВА Кирила Сергійовича — полковника

КЕРЕЗОРУ Олега Ігоровича — лейтенанта

КОЗЯРА Олега Сергійовича — старшого лейтенанта

КОРОЛЯ Євгенія Володимировича — капітана

КОЦЮБУ Сергія Валерійовича — молодшого лейтенанта

КРАВЧУКА Олексія Сергійовича — старшого лейтенанта

КРИЧУНА Ярослава Руслановича — старшого лейтенанта

ЛІВІНСЬКОГО Тараса Павловича — майора

МАРТИНЮКА Михайла Павловича — підполковника
МЕЛЕЩЕНКА Віктора Михайловича — капітана
МІЗИНА Владислава Сергійовича — капітана
МОРЕНКА Костянтина Дмитровича — старшого лейтенанта
НІКОЛАЄВА Ігоря В'ячеславовича — підполковника
ОБЕРЕМКА Валерія Петровича — майора
ПАЛАГНЮКА Ігоря Миколайовича — генерал-майора
СЕМІЛІТА Владислава Ігоровича — старшого лейтенанта
СТЕПАНЮКА Бориса Олександровича — капітана
ФЕДОРЕНКА Сергія Васильовича — підполковника
ФЕДОСЕНКА Павла Юрійовича — полковника
ШМІДТА Михайла Едуардовича — майстер-сержанта
ШПАКА Маркіяна Тарасовича — лейтенанта
ЯРОВЕНКА Вадима Віталійовича — лейтенанта
ЯРОХІНА Сергія Андрійовича — старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” I ступеня

БОМБЕЛУ Владислава Олександровича — молодшого сержанта
ГЕРАСИМОВИЧА Петра Сергійовича — головного сержанта
СУПОНІНА Олександра Анатолійовича — головного сержанта
ЦЕЛІКА Олександра Вікторовича — старшого сержанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БИЦУЛЮ Анатолія Валерійовича — головного сержанта
ВОЗНЯКА Назара Ігоровича — солдата
ГОРБУНОВА Євгенія Олександровича — молодшого сержанта
ГРАБОВОГО Вадима Вікторовича — сержанта
ДУЛІНА Віталія Олександровича — головного сержанта
ЄВАСЯ Андрія Петровича — молодшого сержанта
ІВАНЧЕНКА Олександра Олексійовича — солдата
ІВАЩЕНКА Олександра Володимировича — сержанта
КОСТРИЦЬКОГО Ігоря Ярославовича — старшого солдата
КУРАСОВА Олександра Івановича — молодшого сержанта
ЛЕВЧУКА Віталія Васильовича — молодшого сержанта
ЛЕЙЛУ Андрія Володимировича — солдата
ЛИСОГО Ярослава Анатолійовича — сержанта
МІНІХА Юрія Олександровича — сержанта
САВІНА Олега Михайловича — молодшого сержанта
СІКОРСЬКОГО Василя Вячеславовича — старшого солдата
ТОМУСЯКА Віталія В'ячеславовича — старшого солдата
ШАХБАНОВА Назрудіна Несредіновича — старшого солдата
ШИМКОВА Дмитра Володимировича — молодшого сержанта
ШУЛЬГУ Станіслава Сергійовича — солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АДАМЕНКА Сергія Володимировича — солдата

АЛЬБІНОВИЧА Едуарда Володимировича — молодшого сержанта
АНТРОЩЕНКА Сергія Анатолійовича — старшого солдата
АФНАСЬЄВА Геннадія Віталійовича — сержанта
АШАРОВА Віталія Вікторовича — головного сержанта
БАЛЮРКА Юрія Володимировича — солдата
БЕРНАДСЬКУ Іванну Юріївну — сержанта
БИКОВА Дмитра В'ячеславовича — старшого солдата
БОНДАРЕНКА Артема Андрійовича — солдата
БОРИСА Богдана Станіславовича — старшого солдата
БОРОВИКА Романа Вікторовича — штаб-сержанта
БОРОХУ Мар'яна Романовича — старшого солдата
БУДЧЕНКА Богдана Олександровича — солдата
ВЕРЕЩАГІНА Микиту Олександровича — солдата
ВОЛОСОВСЬКОГО Руслана Ярославовича — солдата
ВРУБЛЬОВСЬКОГО Дмитра Степановича — капітана
ГЕРАСИМЧУКА Євгенія Андрійовича — молодшого сержанта
ГРИЩЕНКА Юрія Івановича — сержанта
ГРИЩУКА Олександра Олександровича — солдата
ГУРАЛЯ Олега Петровича — солдата
ДЕМКІВА Олексія Михайловича — старшого солдата
ДЕРЕВ'ЯНКА Костянтина Миколайовича — солдата
ДЕРКАЧА Василя Руслановича — старшого солдата
ДЖАЛАЛОВА Азата Султановича — молодшого сержанта
ДЗЬОБУ Тараса Орестовича — солдата
ДІДИЧА Володимира Михайловича — солдата
ДОВГАЛЮКА Романа Анатолійовича — молодшого сержанта
ДОЛЬНОГО Ярослава Євгеновича — солдата
ДРАГУШАНА Віталія Івановича — сержанта
ДУБЕНКА Сергія Анатолійовича — молодшого сержанта
ДУБІНЕВИЧА Валентина Валерійовича — старшого сержанта
ДУДНИКА Олега Миколайовича — штаб-сержанта
ЄРОФЄЄВА Андрія Олександровича — солдата
ЖДАНОВА Олександра Олеговича — солдата
ЖУКА Віктора Вікторовича — старшого солдата
ЗАВОРОТНОГО Олега Васильовича — старшого солдата
ЗІНЧУКА Владислава Вікторовича — солдата
ІЩЕНКА Юрія Анатолійовича — старшого сержанта
КАЛІНІЧЕНКА Ігоря Миколайовича — старшого сержанта
КАРДАША Василя Васильовича — старшого солдата
КЛІМЧУКА Сергія Анатолійовича — молодшого сержанта
КОВТУНА Євгенія Віталійовича — солдата
КОЗАЧУКА Валентина Олександровича — солдата
КОКОТЕНКА Аркадія Федоровича — молодшого сержанта

КОЛОДЯЖНОГО Андрія Йосиповича — майора
КОМАРА Дениса Федоровича — солдата
КОРОБЧУКА Романа Михайловича — солдата
КРАСНІКОВА Владислава Олександровича — майора
КУЗЬМІНСЬКОГО Миколу Юрійовича — старшого солдата
КУЛИНИЧА Сергія Петровича — солдата
КУРОЧКУ Андрія Миколайовича — солдата
ЛИВКУ Євгена Івановича — сержанта
ЛОБОДЗІНСЬКОГО Валентина Сергійовича — молодшого сержанта
ЛОГВІНОВА Антона Михайловича — майора
ЛУШПАЄВА Романа Валентиновича — солдата
ЛЮБУНЯ Мар'яна Ярославовича — солдата
МАЛЬЦЕВА Микиту Ігоровича — старшого солдата
МАНДЗЮКА Миколу Васильовича — головного сержанта
МАРКОВИЧА Андрія Ярославовича — старшого солдата
МАРЦИНОВСЬКОГО Михайла Ігоровича — молодшого сержанта
МАСЛОВА Сергія Олександровича — сержанта
МОРОЗОВСЬКОГО Івана Віталійовича — старшого сержанта
МОЧУРАДА Андрія Богдановича — сержанта
ОКСЕНЧУКА Петра Георгійовича — старшого сержанта
ОНИЩЕНКА Сергія Вікторовича — молодшого сержанта
ОСТАПЮКА Віталія Володимировича — солдата
ОХМАТА Дениса Валерійовича — солдата
ПАНЬКОВА Олександра Андрійовича — сержанта
ПЕТУХОВА Андрія Сергійовича — старшого солдата
ПЛЕСАКА Андрія Ярославовича — старшого сержанта
ПОТАПЧУКА Петра Івановича — молодшого сержанта
ПУКАЛА Андрія Степановича — старшого солдата
П'ЯТКУ Івана Степановича — солдата
РОМАНЕНКА Олександра Васильовича — солдата
САРАПІНА Віктора Ярославовича — солдата
САХНЮКА Віталія Сергійовича — старшого солдата
СЕМИКОПЕНКА Олександра Вячеславовича — молодшого сержанта
СЕНЯ Сергія Зиновійовича — старшого сержанта
СИВАНЕНКА Владислава Руслановича — солдата
СИВЕНКА Віктора Васильовича — солдата
СИМОНЕНКА Дениса Васильовича — старшого солдата
СКОРИЧА Тараса Михайловича — старшого сержанта
СЛЕПОКУРУ Олега Віталійовича — старшого сержанта
СЛОБОДНЮКА Аркадія Борисовича — старшого солдата
СОБЧАКА Василя Дмитровича — сержанта
СОКОЛЕНКА Вадима Юрійовича — молодшого сержанта
СТОЛЯРЧУКА Дениса Миколайовича — солдата

СТУКОВА Андрія Миколайовича — старшого солдата
СУХОМЛИНА Руслана Миколайовича — сержанта
ТАНАЩУКА Олександра Сергійовича — старшого солдата
ТИМОЩУКА Івана Миколайовича — молодшого сержанта
ТРОЦЬКОГО Ігоря Вікторовича — старшого солдата
УСЕНКА Олександра Анатолійовича — сержанта
ФУРМАНА Сергія Станіславовича — солдата
ЦИМБАЛЮКА Олександра Анатолійовича — молодшого сержанта
ЦІНЧИКА Олега Ігоровича — солдата
ЧАБАНА Станіслава Дмитровича — старшого сержанта
ЧАЙКОВСЬКОГО Володимира Алімовича — капітана
ЧАРКІНА Олександра Миколайовича — капітана
ЧУДОВСЬКОГО Руслана Володимировича — старшого солдата
ЧУЙКОВА Олександра Ігоровича — старшого солдата
ШВЕЦЯ Олександра Юрійовича — старшого сержанта
ШЕВЧУКА Євгена Григоровича — старшого сержанта
ШИМАНСЬКОГО Ігоря Валентиновича — солдата
ШПІЛЕВОГО Семена Олександровича — солдата
ШТИХАНА Дмитра Вікторовича — старшого солдата
ЮРЧЕНКА Олександра Олександровича — молодшого сержанта
ЯНІШЕВСЬКОГО Владислава Олександровича — молодшого сержанта
ЯЦОЛА Андрія Петровича — солдата

Нагородити орденом Данила Галицького

БРАТІШКА Дмитра Володимировича — полковника
ВАРЛАМА Руслана Зориславовича — майора
ДЗЮБУ Дениса Петровича — полковника
КАРАБІНА Андрія Романовича — полковника
ЛЕБЕДЕНКА Андрія Валерійовича — полковника
МАРУЦАКА Юрія Васильовича — полковника
ОХРІМЕНКА Олександра Петровича — полковника
ТЕМЧЕНКА Едуарда Володимировича — підполковника
ЦИМБАЛА Євгенія Юрійовича — капітана
ЧОРНА-ІВАНОВА Костянтина Станіславовича — полковника
ЯВКУНА Олексія Ігоровича — полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

АЛЕКСЄЄНКА Дмитра Олеговича — старшого лейтенанта
АМІРШАХОВА Віталія Машаллаха огли — молодшого сержанта
АНТОНІВА Дмитра Володимировича — лейтенанта медичної служби
АНЦИФЕРОВА Віталія Анатолійовича — молодшого сержанта
БАЛАКЛІЙЦЯ Олександра Віталійовича — капітана
БОНДАРЕНКА Андрія Юрійовича — молодшого сержанта
БРЕНЮКА Вадима Григоровича — полковника
ГАВРИЛОВА Олексія Олександровича — полковника

ГОЛОВКА Володимира Олександровича — старшого лейтенанта
ГОЛОДНЮКА Олександра Миколайовича — генерал-майора
ГОНТУ Андрія Анатолійовича — молодшого сержанта
ДРОЗДА Миколу Миколайовича — старшого солдата
ДУТКУ Дмитра Михайловича — солдата
ІВАНЧИКА Віталія Павловича — молодшого сержанта
КАРЛОВА Олексія Івановича — солдата
КИСІЛЯ Олега Васильовича — полковника
КЛЕПАЧА Дмитра Андрійовича — старшого солдата
КОНОНЕНКА Олега Васильовича — полковника
КОСТЕНКА Олександра Юрійовича — солдата
КОСТУНОВА Дениса Олександровича — капітана
КРИВЕНКА Олександра Сергійовича — молодшого сержанта
КУЗИКА Івана Миколайовича — старшого солдата
КУЛИКА Романа Ярославовича — старшого лейтенанта
ЛЕВАНДОВСЬКОГО Андрія Костянтинівича — полковника
ЛЕМІША Олександра Васильовича — старшого солдата
МАМЕЛІНА Олега Володимировича — полковника
МАНЮНЕНКА Олега Олексійовича — старшого солдата
МАРЖАНОВСЬКОГО Андрія Едуардовича — солдата
МІРОШНИКА Миколу Сергійовича — солдата
МЛАДІНЦОВА Тараса Павловича — старшого солдата
МУШАСТОГО Владислава Миколайовича — молодшого сержанта
НАЙДУ Григорія Володимировича — молодшого сержанта
НЕСТЕРЧУКА Владислава Володимировича — молодшого сержанта
ОВЧАРЕНКА Максима Анатолійовича — старшого солдата
ОПАНАСЮКА Ростислава Анатолійовича — сержанта
ОСИПИШЕНА Сергія Володимировича — солдата
ПАВЛЮКА Олександра Олександровича — молодшого сержанта
ПЕТРЕНКА Сергія Сергійовича — лейтенанта
ПІНГАСА Ігоря Ярославовича — старшого сержанта
ПЛІША Олександра Володимировича — молодшого сержанта
ПОПЛАВСЬКОГО Богдана Сергійовича — старшого лейтенанта
РАССКАЗОВА Степана Миколайовича — молодшого сержанта
РОЯ Олексія Анатолійовича — старшого солдата
РУДЕНКА Сергія Андрійовича — старшого солдата
РЯБЕКУ Артема Павловича — сержанта
САВИЧА Романа Олеговича — солдата
СИДОРЕНКА Сергія Леонідовича — солдата
СИДОРЕНКА Юрія Михайловича — капітана
СКОТАРЕНКА Ігоря Володимировича — солдата
СТЕЦЕНКА Віталія Анатолійовича — старшого сержанта
ТЕРЛЕЦЬКОГО Миколу Івановича — майора

ФЕДОРЧЕНКА Дмитра Віталійовича — солдата
ХАРИТОНОВА Богдана Олександровича — старшого лейтенанта
ЦМИКАЛА Юрія Володимировича — старшого лейтенанта
ЧЕРЬОМУХІНА Юрія Євгенійовича — солдата
ЧОРНОМОРЦЯ Віталія Сергійовича — головного сержанта
ШНЩЕРА Миколу Миколайовича — солдата
ЯНЧУКА Максима Олександровича — молодшого сержанта
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
БАГЛИКА Олександра Миколайовича — майора
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АКУЛОВА Юрія Миколайовича — старшого солдата
АЛЬОНКІНА Олексія Володимировича — старшого солдата
БОГМУ Анатолія Анатолійовича — солдата
БОЙКА Сергія Володимировича — солдата
БОРОДИЧЕВА Владислава Андрійовича — старшого солдата
ВЕНГЕРЕНКА Сергія Вікторовича — сержанта
ВИХРЕНКА Дмитра Вікторовича — молодшого сержанта
ВОЗНЮКА Дмитра Олеговича — старшого солдата
ВОСІНСЬКОГО Сергія Анатолійовича — солдата
ГАВРИЛЮКА Валерія Володимировича — солдата
ГАВРИЛЮКА Юрія Олександровича — молодшого сержанта
ГІБНЕРА Олександра Степановича — старшого солдата
ГОЛБАНА Олександра Олександровича — солдата
ГОРПИНЧЕНКА Станіслава Сергійовича — солдата
ГРАЧА Олександра Володимировича — старшого солдата
ДОЦЕНКА Валерія Володимировича — старшого солдата
ДРАГОМОЩЕНКА Андрія Станіславовича — солдата
ДУБІЧА Олександра Вячеславовича — старшого солдата
ЄВУША Василя Богдановича — старшого солдата
ЗАПЛІТАЄВА Антона Володимировича — солдата
ІЗЕТОВА Ізета Руждієва — солдата
КАМЧАТНОГО Івана Олексійовича — старшого солдата
КОНДРАЦЬКОГО Павла Євгеновича — солдата
КОСТЮКА Тараса Михайловича — старшого солдата
КОЦУПАЛА Олександра Анатолійовича — сержанта
КРАВЧУКА Андрія Миколайовича — сержанта
КУЦОГО Юрія Миколайовича — солдата
ЛЄВІНА Павла Сергійовича — старшого солдата
ЛІТВІНОВА Євгена Борисовича — старшого солдата
МАКСИМОВА Богдана Сергійовича — старшого сержанта
МАЛОРОШВИЛА Юрія Анатолійовича — молодшого сержанта
МАЛЬЦЕВА Максима Миколайовича — старшого солдата
МАЛЯРА Георгія Ілліча — старшого солдата

МАМАЄВА Дениса Юрійовича — молодшого сержанта
МЕЛЬНИКА Миколу Анатолійовича — старшого солдата
МЄШАЛКІНА Максима Олеговича — солдата
МИРНОГО Олександра Андрійовича — солдата
НЕГРУ Олексія Георгійовича — старшого солдата
НОВОЖИЛОВА Кирила Миколайовича — старшого солдата
НОСЕНКА Костянтина Вікторовича — старшого солдата
ПЕДЬКА Антона Васильовича — сержанта
ПЕТРЕНКА Юрія Олександровича — сержанта
ПИЛИПЕНКА Дениса Миколайовича — солдата
ПРИВАЛОВА Єгора Євгеновича — солдата
РАБЄЄВА Сергія Сергійовича — солдата
РОМАНОВА Дениса Руслановича — солдата
СИНЕВИЧА Олександра Сергійовича — старшого солдата
СЛОБОДЯНА Микиту Олександровича — молодшого сержанта
СТАДНИЦЬКОГО Михайла Володимировича — солдата
ТАРГОНІЯ Андрія Володимировича — молодшого сержанта
ТИРПАКА Артура Юрійовича — солдата
ТУМЧЕНКА Сергія Олексійовича — старшого солдата
УСТІНОВА Сергія Миколайовича — молодшого сержанта
ФЕДОНЧУКА Максима Ігоровича — солдата
ФЕЩЕНКА Владислава Васильовича — солдата
ФІЛАТОВА Володимира Володимировича — старшого солдата
ХАРЧУКА Валерія Сергійовича — солдата
ХРИСТОФОРА Василя Михайловича — солдата
ЧАЮНА Сергія Миколайовича — молодшого сержанта
ЧЕРЕДІНА Євгена Володимировича — молодшого сержанта
ЧЕРНЕГУ Валентина Анатолійовича — молодшого сержанта
ЧУГАЙНОВА Віктора Вікторовича — молодшого сержанта
ШАШЕВА Віктора Валерійовича — солдата
ШИПОШУ Віталія Сергійовича — молодшого сержанта
ШКЛЯРЕНКА Михайла Олександровича — сержанта
ЯВОРСЬКОГО Івана Віталійовича — молодшого сержанта
ЯРИЩА Тараса Олеговича — солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
НОВОТНОГО Сергія Вікторовича — солдата
РИБАЧУКА Володимира Вікторовича — полковника медичної служби.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

28 вересня 2022 року

Додаток 4**УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №676/2022****Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня працівників освіти**

За значний особистий внесок у розвиток національної освіти, підготовку кваліфікованих фахівців, мужність і самовідданість, виявлені у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, багаторічну плідну педагогічну діяльність та високий професіоналізм **постановляю:**

Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня

ВОЙЛОКОВУ Тетяну Іванівну — учительку Харківської гімназії № 47
Харківської міської ради

ПАШКА Максима Івановича — учителя Херсонського фізико-технічного
ліцею Херсонської міської ради

ТЕЛИЧИНА Ігоря Михайловича — учителя Львівського фізико-
математичного ліцею-інтернату при Львівському національному
університеті імені Івана Франка

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

АЗАРЯНА Альберта Арамаїсовича — професора кафедри Криворізького
національного університету, Дніпропетровська область

РОДЬКІНА Дмитра Йосиповича — завідувача кафедри Кременчуцького
національного університету імені Михайла Остроградського,
Полтавська область

РОЗЕНВАЙНА Олексія Григоровича — учителя Природничо-наукового
ліцею № 145 Печерського району м. Києва

Нагородити орденом «За мужність» III ступеня

АЗАРОВА Олега Вікторовича — учителя Бучанської загальноосвітньої
школи I–III ступенів № 1 Бучанської міської ради, Київська область

БІЛОУСОВА Олександра Миколайовича — директора комунального закладу
«Харківська спеціальна школа імені В.Г.Короленка» Харківської
обласної ради

ВИШНЕВСЬКУ Галину Михайлівну — учительку комунального закладу
«Мироцька гімназія № 12» Бучанської міської ради, Київська область

ЩУК Ліну Леонідівну — учительку Бучанського ліцею № 4 Бучанської
міської ради, Київська область

Нагородити орденом княгині Ольги II ступеня

БОСЕНКО Маріанну Іванівну — директора гімназії № 48 Шевченківського
району м. Києва

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ГУСАК Регіну Вікторівну — директора комунального закладу
«Чернігівський навчально-реабілітаційний центр № 2»

ЛУК'ЯНЕНКО Ірину Григорівну — завідувача кафедри факультету
Національного університету «Києво-Могилянська академія»

НОВИКОВУ Надію Валентинівну — учительку Бучанського ліцею № 4
Бучанської міської ради, Київська область

Нагородити медаллю «За працю і звитягу»

ПОПИКА Андрія Васильовича — керівника клубу «Алгоритм» товариства
«Зетім», м.Хмельницький

Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»

БАБИЧ Аліну Юріївну — учительку, заступника директора Ірпінської
спеціалізованої загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів художнього
профілю № 1 імені А.С.Макаренка Ірпінської міської ради, Київська
область

БАЛАЦЬКУ Зорину Богданівну — учительку Ірпінської загальноосвітньої
школи І–ІІІ ступенів № 17 Ірпінської міської ради, Київська область

КОСТЮЧЕНКО Людмилу Володимирівну — учительку, заступника
директора Ірпінського ліцею № 3 Ірпінської міської ради, Київська
область

КРАСЮК Любов Борисівну — учительку Ірпінської загальноосвітньої школи
І–ІІІ ступенів № 17 Ірпінської міської ради, Київська область

КУПРІЄНКА Олександра Миколайовича — учителя Ірпінського ліцею № 3
Ірпінської міської ради, Київська область

МАРУСЯК Олену Миколаївну — учительку Ірпінської загальноосвітньої
школи І–ІІІ ступенів № 17 Ірпінської міської ради, Київська область

МАШИНУ Віктора Олександровича — учителя Мирчанської гімназії
Бородянської селищної ради, Київська область

ПЕТРЕНКО Катерину Валеріївну — учительку Іванківського ліцею № 1
Іванківської селищної ради, Київська область

СКРИПЛЕНКО Аліну Ярославівну — учительку Ірпінської спеціалізованої
загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів художнього профілю № 1 імені
А.С.Макаренка Ірпінської міської ради, Київська область

Присвоїти почесні звання:

«НАРОДНИЙ ВЧИТЕЛЬ УКРАЇНИ»

ВІКТОРУ Павлу Андрійовичу — учителеві комунального закладу
«Рішельєвський науковий ліцей» Одеської обласної ради

КРИВУТЕНКО Тамарі Анатоліївні — учительці гімназії № 32 «Успіх»
Печерського району м.Києва

«ЗАСЛУЖЕНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ»

МАЛЬЦЕВІЙ Наталії Валентинівні — провідному концертмейстерові
кафедри Національної музичної академії України імені
П.І.Чайковського, м.Київ

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ВІНАХІДНИК УКРАЇНИ»

ПАМПУСИ Ігорю Володимировичу — начальникові науково-дослідного
центру Військового інституту Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

«ЗАСЛУЖЕНИЙ ВЧИТЕЛЬ УКРАЇНИ»

- БАГРІЙ Марії Тарасівні — учительці Збаразької загальної середньої школи І–ІІІ ступенів № 2 Збаразької міської ради, Тернопільська область
- БАДИЗИ Сергію Леонтійовичу — учителеві Кідрівського ліцею Каноницької сільської ради Вараського району, Рівненська область
- БАРАНОВСЬКІЙ Вірі Миколаївні — учительці спеціалізованої школи І–ІІІ ступенів № 125 м. Києва з поглибленим вивченням англійської мови
- ВИШЕНСЬКІЙ Інні Яківні — учительці Українського фізико-математичного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- ВОРОНЦОВУ Володимирі Михайловичу — учителеві Рубіжанського ліцею Сєверодонецького району, Луганська область
- ГОЛОВАТОМУ Тарасу Володимировичу — учителеві Ліцею № 5 Івано-Франківської міської ради
- ГУЦМАНУ Євгену Дмитровичу — учителеві Слов'янського опорного закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів Слов'янської міської ради, Донецька область
- ДАВИДЕНКО Наталії Миколаївні — учительці комунального закладу «Полтавська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 20 імені Бориса Серги Полтавської міської ради Полтавської області»
- ДАНИЛЮК Олесі Іванівні — учительці Миропільського ліцею, Житомирська область
- ЄДАМЕНКО Лілії Василівні — учительці середньої загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів № 14 Сєверодонецької міської ради, Луганська область
- ІВАСЮНЬКО Майї Юріївні — учительці Хмельницької гімназії № 1 імені Володимира Красицького
- КОВАЛЮКУ Петру Михайловичу — учителеві Вижницького закладу загальної середньої освіти І–ІІІ ступенів імені Юрія Федьковича Вижницької міської ради, Чернівецька область
- КОТЕНКУ Дмитру Віталійовичу — учителеві Поліського ліцею Ушомирської сільської ради, Житомирська область
- КРАВЧЕНКО Людмилі Борисівні — учительці Богданівського ліцею Великодимерської селищної ради Броварського району, Київська область
- КУДРЕНКО Тетяні Володимирівні — учительці Нерубайського академічного ліцею № 1 Одеського району, Одеська область
- ОСОВСЬКІЙ Ользі Петрівні — учительці обласної спеціалізованої школи-інтернату ІІ–ІІІ ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів «Багатопрофільний ліцей для обдарованих дітей», м. Чернівці
- ПРИСТАЙ Людмилі Йосипівні — учительці Кам'янець-Подільського ліцею, Хмельницька область
- РИБНІКОВІЙ Майї Романівні — учительці Ліцею багатопрофільного міста Сєверодонецька, Луганська область

- САВИЧУ Анатолію Олександровичу — учителеві Тхоринського ліцею
Словечанської сільської ради, Житомирська область
- СЄВЕРІН Ларисі Євгенівні — учительці середньої загальноосвітньої школи
І–ІІІ ступенів № 10 м.Северодонецька, Луганська область
- СЛОБОДЯН Олександрі Романівні — учительці Ліцею імені Миколи Сабата
Івано-Франківської міської ради
- СТАРОМУ Віктору Петровичу — директорові опорного закладу освіти
«Грицівський ліцей» Грицівської селищної ради Шепетівського
району, Хмельницька область
- ТЕРЕЩЕНКО Ользі Миколаївні — учительці Бориспільського навчально-
виховного комплексу «Гімназія «Перспектива» – загальноосвітня
школа І–ІІ ступенів імені Володимира Мономаха, Київська область
- ЦИМБАЛЮК Тамарі Василівні — учительці Хотинського ліцею № 5 –
опорного закладу загальної середньої освіти Хотинської міської ради
Дністровського району, Чернівецька область
- ЩЕГЛАКОВІЙ Вікторії Вікторівні — заступникові директора
Лисичанського ліцею № 17 Северодонецького району, Луганська
область
- ЮР'ЄВІЙ Аліні Сергіївні — директорові Курахівського закладу загальної
середньої освіти І–ІІІ ступенів № 1 Курахівської міської ради, Донецька
область
- «ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ»
- ГЕРЕЗІ Марії Олексіївні — викладачеві-методисту Львівської середньої
спеціалізованої музичної школи-інтернату імені С.Крушельницької
- СТУДНИЦЬКОМУ Ростиславу Олеговичу — доцентові кафедри Львівської
національної академії мистецтв
- ФЕДИНЦЮ Ростиславу Івановичу — директорові Моршинської школи
мистецтв, Львівська область
- ШАПКО Ларисі Іванівні — викладачеві комунального закладу «Лозівський
фаховий вищий коледж мистецтв Харківської обласної ради»
- «ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ»
- БУРБАНУ Анатолію Флавіановичу — завідувачеві кафедри факультету
Національного університету «Києво-Могилянська академія»
- ДРОБИК Надії Михайлівні — деканові факультету Тернопільського
національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
- КАРПЕНКУ Івану Васильовичу — деканові факультету Харківського
національного університету імені В.Н.Каразіна
- ЛИТВИНЕНКУ Юрію Вікторовичу — деканові факультету Національного
університету фізичного виховання і спорту України, м.Київ
- ОНИЩЕНКО Світлані Володимирівні — професорові кафедри
Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія
Кондратюка»

- ПОГРЕБНЯКУ Олександр Дмитровичу — завідувачеві кафедри Сумського державного університету
- РУДЕНКУ Сергію Валерійовичу — заступникові декана факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка
«ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ»
- МЕЛЬНИЧУК Оксані Йосифівні — старшому викладачеві кафедри Львівського національного університету імені Івана Франка
- ОЛЕЙНИКОВІЙ Ользі Миколаївні — голові циклової комісії комунального закладу «Одеський фаховий коледж мистецтв імені К.Ф.Данькевича»
«ЗАСЛУЖЕНИЙ ПРАЦІВНИК ОСВІТИ УКРАЇНИ»
- БАХРУШИНУ Володимирі Євгеновичу — професорові кафедри Національного університету «Запорізька політехніка»
- БІЛАЮ Антону Вікторовичу — директоріві Маріупольського будівельного фахового коледжу, Донецька область
- БРОДОВСЬКІЙ Оксані Григорівні — докторантові кафедри Навчально-наукового інституту міжнародних відносин імені Б.Д.Гаврилишина Західноукраїнського національного університету, м.Тернопіль
- ВОЛЖЕНЦЕВІЙ Ірині Вікторівні — професорові кафедри Університету Григорія Сковороди в Переяславі, Київська область
- ГЕЙЦІ Тихомиру Тихомировичу — директоріві Великоберезького закладу загальної середньої освіти імені Добраї Петера Великоберезької сільської ради Берегівського району, Закарпатська область
- ГОРБЛЮК Марії Йонашівні — директоріві Ярунської загальноосвітньої школи І–ІІІ ступенів Новоград-Волинського району, Житомирська область
- ГРАБЧУК Галині Петрівні — заступникові директора Інституту високих технологій Київського національного університету імені Тараса Шевченка
- ГРАМОТУН Валентині Миколаївні — директоріві Дошкільного навчального закладу № 474, м.Київ
- ДАНИЛКОВИЧУ Анатолію Григоровичу — професорові кафедри Київського національного університету технологій та дизайну
- ДУРДИНЕЦЬ Тетяні Михайлівні — викладачеві відокремленого структурного підрозділу «Мукачівський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України», Закарпатська область
- КОВАЛЬЧУК Вікторії Іванівні — доцентіві кафедри Національного університету фізичного виховання і спорту України, м.Київ
- КОЗИКУ Василю Васильовичу — завідувачеві кафедри Національного університету «Львівська політехніка»
- КОРШУНОВІЙ Наталії Іванівні — заступникові директора комунального закладу «Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат «Джерело» Запорізької обласної ради

- КОТ Галині Миколаївні — завідувачеві лабораторії, доценту кафедри Київського національного університету культури і мистецтв
- КУКЛІНУ Олегу Володимировичу — директорові Черкаського державного бізнес-коледжу
- ЛЕВЧЕНКУ Олександрю Миколайовичу — проректорові Центральноукраїнського національного технічного університету, м.Кропивницький
- МОСКАЛЕНКУ Юрію Михайловичу — директорові відокремленого структурного підрозділу «Івано-Франківський фаховий коледж Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»
- ПАВЛЕНКО Олені Георгіївні — деканові факультету Маріупольського державного університету, Донецька область
- ПАВЛИКУ Богдану Васильовичу — завідувачеві кафедри Львівського національного університету імені Івана Франка
- ПАТРАЙ Ніні Олексіївні — викладачеві відокремленого структурного підрозділу «Волинський фаховий коледж Національного університету харчових технологій»
- ПЛЕВИЧ Оксані Анатоліївні — директорові Ірпінського державного коледжу економіки та права, Київська область
- РІЖНЯКУ Ренату Ярославовичу — професорові кафедри Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, м.Кропивницький
- СЕРЕДІ Олексію Порфирівичу — начальникові Державної гімназії-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус», м.Харків
- СИЗОНЕНКО Олені Володимирівні — начальникові відділу науково-дослідної частини Національного університету «Чернігівська політехніка»
- ТУРЧИН Тамарі Миколаївні — завідувачеві кафедри Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Чернігівська область
- ХОМЕНКУ Олександрю Михайловичу — проректорові Київського національного університету будівництва і архітектури
- ХОМИЧУ Валерію Феодосійовичу — професорові кафедри Університету Григорія Сковороди в Переяславі, Київська область
- ХОПТИНЦЮ Олександрю Олексійовичу — педагогові-організатору середньої загальноосвітньої школи № 166 м.Києва
- ЧЕРЕДНІЧЕНКУ Петру Петровичу — доцентові кафедри Київського національного університету будівництва і архітектури
- «ЗАСЛУЖЕНИЙ ХУДОЖНИК УКРАЇНИ»
- КОРОВАЙ Любові Миколаївні — старшому викладачеві кафедри Львівської національної академії мистецтв.
- Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ**
30 вересня 2022 року

